

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Sabina Bognerová

Vztah dětí k účasti na požárním sportu

Olomouc 2020

vedoucí práce: Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.

Prohlášení

Diplomovou práci na téma „Vztah dětí k účasti na požárním sportu“ jsem vypracovala samostatně pod vedením mé vedoucí diplomové práce. Literatura, prameny a internetové zdroje jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci dne 15. května 2020

.....

podpis

Poděkování

Děkuji Mgr. Pavle Vyhnákové, Ph.D. za odborné vedení této práce a užitečné rady, které mi při psaní práce pomohly. Dále bych chtěla poděkovat respondentům, kteří se podíleli na vyplňování dotazníků.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 VOLNÝ ČAS DĚTÍ	8
1.1 Volný čas	9
1.1.1 Základní vymezení pojmu volný čas	9
1.1.2 Funkce volného času	11
1.1.3 Výchova ve volném čase	12
1.2 Charakteristika cílové skupiny	13
1.2.1 Mladší školní věk	13
1.2.2 Starší školní věk	14
1.3 Zájmy a zájmové činnosti.....	16
2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	18
2.1 Mladí hasiči	20
2.2 Vedoucí mladých hasičů a jeho osobnost.....	23
3 PEDAGOGICKÁ ČINNOST U MLADÝCH HASIČŮ	27
3.1 Hlavní cíle a pravidla mladých hasičů.....	27
3.2 Kronika mladých hasičů	29
4 CELOROČNÍ AKTIVITY MLADÝCH HASIČŮ	30
4.1 Požární útok.....	31
4.2 Požární útok s překážkami CTIF	33
4.3 Štafeta 4 x 60 metrů.....	33
4.4 Štafeta CTIF	34
4.5 Štafeta požárních dvojic	34
4.6 Závod požárnické všestrannosti	34
5 MOTIVACE.....	36
5.1 Základní vymezení pojmu	36
5.2 Motivace dobrovolníků u mladých hasičů	37
6 ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍCH POZNATKŮ	38
7 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	39
7.1 Cíl výzkumu	39
7.2 Výzkumné otázky a hypotézy	39
7.3 Metoda sběru dat	41
7.4 Výběr vzorku do výzkumného šetření.....	42

8	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	43
8.1	Ověřování hypotéz.....	78
9	ZHODNOCENÍ A DISKUZE VÝSLEDKŮ	92
	ZÁVĚR.....	96
	SEZNAM ZKRATEK	98
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ	103
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	104
	SEZNAM PŘÍLOH	108

ÚVOD

Dnešní doba přináší do oblasti volného času široké možnosti využití volnočasových aktivit. Děti, ale i dospělí si mohou vybírat z široké škály zájmových i jiných činností. Můžeme například poznávat nové věci, které jsme dosud neznali, nebo díky novým zájmům najít přátele, vzdělávat se, bavit se a relaxovat. Je zřejmé, že kvalitní využití volného času je nejdůležitější u dětí. Právě děti v jejich dětském věku poznávají to, co je pro ně zajímavé, zábavné a co naopak není. Jedna z mnoha možností je právě požární sport.

Požární sport je volnočasová aktivita pro všechny věkové kategorie. Tato diplomová práce se zaměřuje na mladší a starší kategorii hasičů. Jde o děti od šesti do patnácti let. Téma diplomové práce „*Vztah dětí k účasti na požárním sportu*“ jsem si vybrala z toho důvodu, že sama působím u dobrovolných hasičů a mám zkušenosti s vedením mladých hasičů. Dodnes působím jako jedna z vedoucích mladých hasičů. A proto bych prostřednictvím této diplomové práce chtěla zjistit, zda děti mají zájem o kroužek mladých hasičů? Kdo, nebo co je přivedlo k mladým hasičům? A co jim požární sport dává?

Požární sport je jedna z možností, jak kvalitně využít volný čas dětí. Právě děti, které jsou u mladých hasičů, musí pravidelně trénovat svoji fyzickou, ale i psychickou kondici, dále se učí nové postupy různých disciplín, vzdělávají se, tráví hodně času na čerstvém vzduchu a mají možnost poznávat mnoho nových přátel.

Hlavním cílem mé diplomové práce je popsat a zhodnotit motivaci dětí k jejich vstupu a aktivnímu zapojení ve sboru dobrovolných hasičů. Dílčími cíli je analyzovat spokojenost dotázaných dětí s jejich zapojením ve sboru mladých hasičů, charakterizovat, které složky požárního sportu jsou pro dotázané mladé hasiče nejzajímavější, a popsat, jak dotázané děti vnímají rivalitu mezi týmy mladých hasičů.

Je důležité, aby děti měly zájem o tuto aktivitu. V mnoha vesnicích mají mladí hasiči dlouholetou tradici. Některé děti nezajímají žádné jiné aktivity než hraní her a dívání na televizi. Děti je důležité vhodně motivovat a ukázat jim, co všechno mohou získat, když začnou navštěvovat mladé hasiče. Byla by velká škoda, kdyby jednoho dne byl zrušen celý kroužek, který nese dlouholetou tradici v každé vesnici.

Teoretická část diplomové práce se skládá z pěti kapitol. První kapitola je zaměřena na volný čas dětí, kde je základní vymezení a funkce volného času. V první kapitole jsou také zařazeny dvě podkapitoly, které se zabývají charakteristikou cílové skupiny (mladší školní věk, starší školní věk), a druhá zmíněná podkapitola zájmy a zájmová činnost. Druhá kapitola se zabývá sborem dobrovolných hasičů, pod které spadají podkapitoly – mladí hasiči, vedoucí mladých hasičů a jeho osobnost a poslední podkapitola požární sport mladých hasičů. Třetí kapitola je zaměřena na pedagogickou činnost u mladých hasičů, jaké jsou hlavní cíle a pravidla a vedení kroniky. Předposlední kapitola teoretické části se zabývá celoročními aktivitami, které mladí hasiči absolvují. V této kapitole jsou tedy objasněny podkapitoly – požární útok, požární útok CTIF, štafeta 4 x 60 m, štafeta CTIF, štafeta požárních dvojic a závod požárnické všestrannosti. Pátá a zároveň poslední kapitola v teoretické části se zaměřuje na motivaci a její základní vymezení a na motivaci dobrovolníků, kteří působí u mladých hasičů.

Následující kapitoly, které patří do empirické části, vymezují zhodnocení dosavadních poznatků, informace o metodologii a průběhu výzkumného šetření. Pro tuto práci jsem si zvolila metodu dotazníkového šetření, kvůli vyššímu počtu respondentů. Výzkumná část dále popisuje vyhodnocení dotazníkového šetření a verifikaci předem stanovených hypotéz.

1 VOLNÝ ČAS DĚTÍ

Volný čas je pro děti jedna z nejdůležitějších oblastí v životě. Jde o chvíle odpočinku, zábavy, zažití legrace nebo jen chvíle, ve které se chce dítě samo a dobrovolně něco naučit. Do oblasti volného času spadá také zájmová činnost, která je zásadní pro volný čas. Zájmovou činnost má každý jedinec jinou. Jde o záliby, koníčky, jednoduše jsou zájmové činnosti to, co každého baví a naplňuje (Bendl a kol., 2015, s. 120).

Každé dítě potřebuje určité vedení k volnému času. Děti ještě ve svém věku nemají mnoho zkušeností, aby samy věděly, jak vlastně správně vyplnit svůj volný čas. Velmi důležité je, aby děti do různých aktivit nebyly nuceny. Nabídka zájmových činností musí děti zaujmout, aby je činnost bavila a naplňovala je. Je dobré vědět, co do volného času za činnosti nepatří. Nepatří sem především příprava do školy, péče o sama sebe a především ty činnosti, do kterých jsou jedinci nuceni, aby je dělali. U volného času dětí záleží na mnoha faktorech. Mezi nejdůležitější faktory patří věk, následně ovlivňování dětí ze strany vrstevníků, dále rodina, finanční zajištění rodiny, úplnost rodiny a počet členů v rodině (Pávková a kol., 2002, s. 13-14).

Volný čas je důležitý pro všechny jedince, nejen pro děti. Avšak právě děti jsou ty, které by se měly již v dětství naučit, jak správně využívat svůj čas tak aby z činností přicházelo uspokojení, odpočinek a zábava. Pedagogika volného času dětí a mládeže se také zaměřuje na výchovně-vzdělávací činnosti, které vedou ke kvalitnímu využívání volného času. Děti při různých aktivitách zregenerují svoje fyzické i psychické síly, relaxují, užijí si zábavu a především formují svoji osobnost (Kratochvílová, 2004, s. 64-65).

Velmi zásadní je také odlišovat volný čas dětí a volný čas dospělých. Tento volný čas se od sebe velmi různí. Volný čas dětí a mládeže se liší v rozsahu, obsahu, míře samostatnosti a určitou potřebou pedagogického ovlivňování. Je nutné brát zřetel i na to, že i samotné děti jsou velmi rozdílné. Některé děti mají mnoho volného času a některé děti nemají skoro žádný volný čas. Každé dítě tráví svůj volný čas na jiném místě a v jiném prostředí. Mohou to být například parky, hřiště, domov, škola, střediska volného času aj. Právě prostředí má velký vliv na kvalitu volného času dětí, kde je nutné, aby se děti cítily v bezpečí a mohly se setkávat se svými přáteli (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 69).

Každé dítě si pod pojmem volný čas představí něco jiného. Záleží na tom, jak vlastně dítě pojem volný čas chápe. Pokud má dítě nesprávné vzory, které mu volný čas představují špatně, nemůže ani samo dítě kvalitně využívat svůj volný čas.

1.1 Volný čas

Volný čas je pro každého něco, co chápe podle svého zájmu. Někteří lidé si pod pojmem volný čas představují zábavu nebo odpočinek, někteří zase činnosti, které chtějí dělat. Spousta lidí pojem volný čas ani nezná. Volný čas by měl každý chápat jako něco hezkého a příjemného jako něco co nám přináší uspokojení. Může jít také o činnosti, u kterých si odpočneme, pobavíme se, relaxujeme a nabere nové síly do dalšího dne.

Volný čas má jednu základní složku, a to je odpočinek. Opět i tento pojem každý chápe podle svého. Pro někoho je odpočinek například poslech hudby, pro jiného je to zájmová činnost. Avšak jsou i lidé, kteří tráví svůj volný čas pouze u televize nebo počítače. Tato varianta je příkladem špatného využívání volného času. Často tyto možnosti ukazují rodiče svým dětem, na které mohou působit velmi negativně. Právě rodiče by měly jít příkladem svým dětem a ukazovat jim, jak správně vyplnit svůj volný čas dobře a smysluplně. Předávání zkušeností je zásadní složkou pro budoucnost jejich dětí, aby v životě zažily zábavu, štěstí, radost a určité vnitřní uspokojení (Pávková, 1999, s. 15-16).

1.1.1 Základní vymezení pojmu volný čas

Volný čas potřebuje každý člověk, ať už jde o dítě, mládež nebo dospělého člověka. Jde o čas, kdy si člověk může svobodně zvolit činnosti, které ho baví, které jsou mu příjemné a u kterých si dokáže odpočinout. Velmi důležité je to, aby každý měl vyhrazený svůj vlastní prostor pro kousek svého pohodlí, ticha a potěšení (Kratochvílová, 2004, s. 79).

Volný čas je čas, kdy každý jedinec je sám sebou a nemyslí na věci, které by mu tuto myšlenku narušovaly. Jde o prostor, kde si jedinec tvoří takové prostředí, kde je svobodný, šťastný a volný. Volný čas, a zájmy se nezaměřují pouze na jednu osobu. Aktivity a zájmy by si měl člověk vybírat takové, aby přišel do kontaktu s ostatními lidmi a poznával nové přátele.

Budování nových přátelských vztahů je základ pro správné trávení volného času (Němec, 2002, s. 17). Mnoho autorů již definovalo pojem volný čas, kdy definice jsou většinou velmi podobné.

Pávková (2014, s. 12-13) uvádí: *„Volným časem rozumíme tedy dobu odpočinku, rekreace, zábavy. Důležitou součástí volného času jsou zájmové činnosti – koníčky, hobby. Patří sem i ztrátové časy v souvislosti s volným časem, např. doba strávená na cestě za zájmovou činností, čekání u pokladen apod. Opakem volného času je doba, ve které člověk plní své povinnosti, tzv. sféra povinností. Patří do nich činnosti, které člověk vykonat musí bez ohledu na to, zda mu jsou příjemné, či nepříjemné. Jedná se zejména o povinnosti v zaměstnání a v souvislosti s ním, u dětí školního věku vyučování a veškeré povinnosti, které z něho vyplývají.“*

Filipcová (1966, s. 29) uvádí: *„Volný čas, to je čas, který může člověk využít bezprostředně pro sebe, čas, ve kterém patří maximálně sobě, v němž může dělat – více než kdykoliv jindy – to, co jej baví a co mu přináší potěšení, zábavu a odpočinek.“*

Pospíšilová (2010, s. 12) uvádí: *„Volný čas má nezanedbatelnou úlohu v lidském životě. Je to čas, který slouží k odpočinku, pro získávání nové energie k dalším činnostem, pro zábavu. Je to čas, ve kterém je možné cestovat, získávat nové zkušenosti i znalosti, ale je to i čas, který je možné strávit nicneděláním či dokonce děláním něčeho co není úplně v souladu se společenskými pravidly. Je to doba, v níž se lidé setkávají se svými blízkými, nebo tento čas tráví o samotě. Pro některé lidi to může být čas osamění, negativních pocitů a možných problémů.“*

Z výše uvedených definic tedy vyplývá, že mnoho autorů se shoduje na velmi podobných definicích volného času. Je tedy zřejmé, že volný čas je takový čas, kdy si vybíráme takové činnosti, které chceme dělat. Volný čas by každý měl využívat podle vlastního uvážení. Člověk by se měl věnovat svým koníčkům, kterého ho zajímají, baví a naplňují a v neposlední řadě by měl dostatečně odpočívat a nabírat nových sil do dalších dnů (Bendl, 2015, s. 120).

Obecně lze říct, že pokud budeme trávit svůj volný čas kvalitně a efektivně, bude náš život lepší. V dnešní době je nutné si uvědomit hodnotu volného času, co pro nás znamená

a co jsme schopni pro náš volný čas udělat. Někdy je nutné se zříct něčeho, čeho se zříkat nechceme a tyto obavy nám brání plně využít volný čas, který všichni potřebujeme.

1.1.2 Funkce volného času

Funkce volného času jsou velmi důležitou složkou volného času. Je nutné, aby se každý člověk staral o svůj společenský život, aby všechny jeho aktivity byly něčím zajímavé, a také, aby dokázal naslouchat druhým, ale i sám sobě (Vážanský, Smékal, 1995, s. 26).

Mnoho autorů již popsalo funkce volného času a velké množství z nich se ve vymezení odlišuje. Francouzský sociolog Roger Sue vymezil funkce volného času, jako určité uvolnění, začlenění do společnosti, terapie a vynaložené finance na vhodně zvolené aktivity (Hofbauer, 2004, s. 14).

Emílie Kratochvílová (2004, s. 87-88) uvádí funkce volného času jako:

1) Zdravotně-hygienická funkce

- Jde o funkci související s rodinou, prací a školou. Jde o velmi důležitou složku volného času, pokud zde tato složka není, je velmi pravděpodobné, že bude působit velmi negativně na všechny složky, rodinu, práci i školu. Nepřítomnost volného času škodí, jak dělu, tak psychice. Autorka upřednostňuje dostatečný odpočinek a až poté přejít k větší námaze. Pro děti je velmi zásadní hra, různé herní činnosti a především odpočinek.

2) Seberealizační funkce

- Jde o svobodný přístup k uspokojování potřeb, zájmů a aktivit. Uspokojování potřeb může mít pozitivní, ale i negativní hledisko. Tato funkce nám umožňuje prožít a rozvíjet naše vysněné zážitky.

3) Formativně-výchovná

- Zásadní je seberealizace a rozvoj vlastní osobnosti. Patří sem rozvíjení našich dovedností, schopností a zájmů.

4) Socializační funkce

- Tato funkce umožňuje navázání nových kontaktů, poznání nových přátel a zažití nových věcí.

5) Preventivní funkce

- Zásadní je předcházet sociálně patologickým jevům, které by na nás mohly působit. Tyto nežádoucí vlivy by se mohly projevit na našem zdraví či osobnosti.

1.1.3 Výchova ve volném čase

Výchova ve volném čase je velmi důležitou složkou života každého jedince, ale především dětí. Tato výchova je realizovaná tehdy, až dítěti skončí vyučování. Činnosti, které zde jsou, se odehrávají v různých institucích, a to hlavně mimo prostředí rodinné. Pro pedagogy volného času je důležité vytvářet pro děti takové prostředí, kde se budou cítit bezpečně a kde budou moci rozvíjet svoje dovednosti a schopnosti (Pávková, 2002, s. 38).

„Výchova mimo vyučování je záměrný, pedagogicky organizovaný výchovně vzdělávací proces probíhající uprostřed sociálního dění naší společnosti“ (Pávková a kol. 1999, s. 40).

Nejdůležitějším cílem výchovy ve volném čase je rozvoj osobnosti mladého člověka, přičemž výchovně vzdělávací cíle jsou zde jak dlouhodobé, tak krátkodobé. Je nutné děti naučit jak správně využívat svůj volný čas jak ho správně rozložit a jak ho maximálně využít. Velice důležitá je i osobnost samotného pedagoga volného času. Měl by umět s dětmi kvalitně pracovat, a především je pozitivně motivovat (Pávková in Hájek a kol., 2011, s. 75).

Pávková (2002, s. 74) uvádí, že „vychovatel má být dětem přítelem, který s nimi sdílí jejich radosti, ale i neúspěchy, dokáže je povzbudit i kritizovat. Protože s dětmi pracuje ve volném čase, jejich vztahy by neměly být formální. Svou autoritu nebuduje vychovatel strohými příkazy, zákazy a tresty, ale vyplývá z jeho lásky k dětem, z jeho odborných znalostí i metodických schopností.“

Samotné organizace, které se zabývají trávením volného času dětí, musí pracovat podle principů výchovy ve volném čase, k nimž řadíme například odpočinek, relaxaci, rekreaci, nové sociální kontakty, citlivost při jednání s dětmi, zajímavost nabídek a svobodu volby (Pávková, 2002, s. 47-48).

1.2 Charakteristika cílové skupiny

Tato kapitola je zaměřena na vývojové období mladšího školního věku a staršího školního věku. Zde se stručně zaměříme na fyzickou a kognitivní oblast vývoje a popíšeme změny ve schopnostech a dovednostech. Během života člověk prochází mnoha životními obdobími. Postupem času se začíná měnit tělo člověka, mysl člověka, chování, ale i vystupování (Čáp, 2001, s. 213).

1.2.1 Mladší školní věk

Autorka Thorová (2015, s. 402) uvádí, že nástup mladšího školního věku je zahájen od šesti let dítěte do dvanácti let. Období od šesti let do devíti let se nazývá rané střední dětství. Hned poté nastupuje další věkové období, které se nazývá **prepubescence**. Toto období trvá od deseti let do dvanácti let dítěte.

Další z autorů uvádí, že mladší školní věk je období přibližně okolo šesti až sedmi lety dítěte a končí jedenáctým až dvanáctým rokem. Zde se začínají projevovat první známky pohlavní vyspělosti. Obecně lze říci, že v tomto období nedochází k příliš velkým změnám. Toto vývojové období se také nazývá, jako „latence“. Hlavní rysy lze pozorovat u dítěte v kreslení, mluvení, ale i ve hře (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 117).

Mezi předpokládané vývojové složky školáka patří především:

- rozvoj jazyka,
- vlastní hodnocení emocí (např. pocit provinění),
- vývoj logického myšlení,
- vývoj kognitivního myšlení,
- zvětšování kapacity mozku,
- zrychlování růstu (Kučera, 2013, s. 148).

Dítě v prepubescenci musí zvládnout mnoho nových činností, které jsou také spojeny s nástupem na první stupeň základní školy. Dítě si začíná uvědomovat vlastní identitu a začíná měnit názory a postoje k učení. Při nástupu do školy se dítě může setkat i se zápornými

postoji učitelů, které mohou v dítěti vyvolat určitý strach. Jde o období, kde se dítě začíná teprve setkávat se svými chybami.

Ve vývojové fázi mladšího školního věku děti začínají ztrácet svoji předchozí baculatost a přiměřeně začínají růst (Thorová, 2015, s. 402 -404). I základní schopnosti dětí se začínají přiměřeným tempem zdokonalovat. Hrubá i jemná motorika dětí je v procesu zdokonalování. Koordinace těla je rychlejší, svižnější, ustálená a dítě začíná pomalu nabírat na síle. Dochází k lepšímu držení těla a děti se stávají energičtější, vytrvalé, šikovné a zručné. Další velmi významnou oblastí, která se rozvíjí, je smyslové vnímání. K největším změnám dochází u zraku a sluchu. Děti lépe vnímají různé podněty a sluchové vjemy. Také dochází k rozvoji dětské představivosti, kdy je dítě schopné vzpomenout si na určitou věc a vybavit si ji s vlastní představou (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 120-122).

U mladšího školního věku je nutné zmínit i emoční složku dítěte. V tomto období je nejsložitější emoční zážitek vstup dítěte do školy. Často dochází u dětí k obavám z pravidel a postihů, které jim ve škole hrozí. Ve školním prostředí se dítě musí naučit ovládat svoje emoce, aby nedocházelo například k výbuchům vzteku (Thorová, 2015, s. 413).

1.2.2 Starší školní věk

V tomto vývojovém období se nacházejí mladí dospívající. Jde o období, kdy dochází k celkovému dosažení pohlavní i fyzické zralosti. U staršího školního věku se bavíme o prepubertě a pubertě. Zásadní fázi tvoří **prepuberta**, která se objevuje okolo jedenáctého až dvanáctého roku dospívajících. Začínají se objevovat prvotní známky sekundárních pohlavních znaků. Toto období je také typické zrychleným růstem dospívajících. Prepuberta je zakončená u každého pohlaví jinak. Dívky toto období zakončují nástupem menarche a chlapci první polucí.

V období prepuberty se objevují výrazné změny na těle. Jak již bylo uvedeno, tak dochází ke zrychlenému růstu dospívajících. Tento růst je znatelnější spíše u chlapců, kteří mohou vyrůst i o více než 20 cm. Jak již bylo uvedeno prepuberta, je také typická tím, že u dospívajících nastupují velmi výrazné změny z biologického hlediska. Tyto změny působí na chování jedinců a na jejich sexuální pud, který se velmi výrazně začíná projevovat. Toto

období je pro dospívající velmi složité. Hormonální změny, které se zde projevují, mají za následek proměnlivost nálad, citové výbuchy, nebo dokonce absolutní nezáměr o všechno okolo dospívajícího.

Kvůli rychlému růstu mohou mít jedinci velký problém i se svým fyzickým výkonem, který je může maximálně vyčerpat. Viditelné změny se objevují i u motoriky dospívajících. Jemná motorika je převážně doprovázena křečovitostí. Hrubá motorika působí u dospívajících tím, že jsou nešikovní a často nekoordinovaní (Šimíčková-Čížková a kol., 2010, s. 116-117).

Psychické změny se projevují především v labilitě dospívajícího. Jedinec se stává velmi náladovým a dochází i k výbuchům vzteku. Toto období je typické tím, že dospívající se cítí velmi nejistí, a přitom touží být dospělými (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 147).

Kognitivní vývoj se u dospívajících projevuje určitou kritičností ke starším lidem. Nepřijímají žádné nové nápady, podněty od dospělých. Je ale důležité, že dospívající si jsou schopni uvědomit, co je pro ně správné a co ne. V tomto období dosahuje maximálního vývoje zrak, který je dokonalejší (Vágnerová, 2012, s. 369-370). Zásadní roli má v tomto věku fantazie. Dospívající se díky ní může dostat do svého vysněného prostředí. Jde o tzv. „denní snění“, kde mají jedinci myšlenky o svém dokonalém já. Maximálního rozvoje dosahuje řeč a učení, kdy si dospívající vytváří větší slovní zásobu (Šimíčková-Čížková a kol., 2010, s. 117).

Ze sociálního hlediska dochází k přehodnocení pohledu na určité vztahy. Dospívající hledají cestu ke svým vrstevníkům a uvolňují svoje vztahy s rodiči. Vazby s vrstevníky jsou velmi důležité pro sebehodnocení dospívajícího. Dochází zde k budování emocionálních vztahů. Vztahy mezi dospívajícími a rodiči často vedou ke vzdorovitosti dětí. Dospívající vyžadují určitou míru samostatnosti a vlastního prostoru. V období prepuberty se také začínají objevovat první chlapecké party, ve kterých se určuje určitá autorita vůči ostatním. Budování autority je velmi zásadní pro toto i ostatní vývojová období.

City v prepubertě jsou spíše krátkodobé a velmi proměnlivé. Dospívající své city spíše skrývá a vnitřně je prožívá. Je důležité, aby každý mladý dospívající našel svoje místo ve světě a byl akceptován svým okolím (Vágnerová, 2012, s. 369-370). Citovou základnou je v tomto věku především rodina. Ale i rodina musí vejít do pozadí, i když je to pro dospívající občas velmi složité. Je důležité, aby si každý našel svoje místo a zjistil, kdo vlastně je, aniž by

mu někdo určoval jeho cestu. Je zřejmé, že prepuberta sebou přináší i mnoho emočních výkyvů, které se projevují například impulzivitou nebo výbušností. S nastupujícími změnami, které se objevují na těle dospívajícího, se také začíná měnit jejich vlastní pohled na sama sebe. Dospívající jsou často nespokojení, a jejich sebevědomí značně klesá (Farková, 2017, s. 197-198).

Další fáze nastupuje hned po ukončení prepubertálního období. Jde o **pubertální fázi**, kdy dochází ke kompletní zralosti jedinců, kteří jsou schopni reprodukce. Jde o období, které nastupuje přibližně okolo třináctého roku (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 143).

Puberta je období, kde dochází ke zpomalení růstu končetin, trupu a ke zrychlení myšlení. Puberta je část života, kde je jedinec již pohlavně zralý a přetváří se z dítěte na dospělého člověka. Oproti prepubertě se sexuální pud projevuje stále častěji. Tělo se změní v pevné a koordinované. V pubertě se u chlapců začne objevovat mutování hlasu, které pro ně není nic příjemného. Jejich sebevědomí velmi klesá a snaží se spíše vyhýbat kolektivům.

K velkému rozvoji dochází u paměti. Paměť pubescentů se stává dlouhodobější, a tudíž dochází k lepšímu zapamatování složitých obsahů. Z emocionálního pohledu se jedinec často oddaluje od rodiny a hledá jiné vztahy. Mezi chlapci a dívkami zmizela určitá odtažitost a vznikají nové komplikované vztahy. Jde o období, kde jedinci poznávají svoje první lásky.

Ze sociálního hlediska se jedinci snaží maximálně odlišovat od svých rodičů. Nechtějí se chovat stejně, nechtějí se podobně oblékat, chtějí být něčím jiní a zároveň zajímaví. Toto období je typické potřebou vyhledávat vrstevnické skupiny, kde bude mít jedinec svoji pozici a svoje místo. Místo v takovéto vrstevnické skupině je pro ně velmi důležité (Šimíčková-Čížková a kol, 2010, s. 119-123).

Je tedy zřejmé, že i toto období je pro každého jedince velmi složitou součástí života. Každý si musí zvolit správnou cestu, která ho bude vnitřně uspokojovat, bude mu přinášet radosti a zároveň mu bude otevírat nové a zajímavé příležitosti.

1.3 Zájmy a zájmové činnosti

Zájmem se rozumí „*uvědomělé, dlouhodobé a soustavné zaměření aktivity jedince na vybranou oblast poznávání a činorodé seberealizace*“ (Helus, 2003, s. 48). Je velmi důležité, aby každý člověk měl svůj vlastní vztah k určitým činnostem a vedl k nim i své děti. Člověk

je již od nepaměti člověk společenský. Díky zájmům a zájmovým činnostem může poznávat nové lidi, navštěvovat nová místa a zažívat nové a příjemné věci. Zájmovou činností rozumíme „cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností“ (Pávková a kol., 2002, s. 82).

Zájmové činnosti každému umožňují podporu, tvořivost, kreativitu, samostatnost a možnost zapojení jako dobrovolník. Činnosti, které jsou vybrány a uskutečňovány s velkým nadšením jsou často zdrojem uspokojování potřeb, které jedinci chyběly. Díky vhodně vybraným zájmům a zájmovým činnostem v sobě může člověk najít i skryté nadání nebo dokonce talent na určité činnosti. Je tedy dobré vhodně volit své činnosti tak, aby naplňovaly zájem a očekávání každého podle jeho představ (Hájek, 2007, s. 15).

Autorka Pávková (2014, s. 67) uvádí, že „*zájmové činnosti mají mezi ostatními volnočasovými aktivitami výsadní postavení. Lze je chápat jako cílevědomé probouzení, uspokojování a rozvíjení zájmů a zároveň i schopností*„.

Zájmové činnosti se dělí do mnoha kategorií. Podle tohoto členění si každý může vybrat vhodnou oblast, která by ho bavila či zajímala. Některé z oblastí zájmových činností jsou například činnosti rukodělné, sportovní, moderní technika nebo i hudební činnosti. Zájmové činnosti jsou uskutečňovány buď jako trvalá neboli pravidelná činnost nebo jako jednorázová neboli příležitostná činnost. Zájmové činnosti, které si vybereme, můžeme chodit navštěvovat do různých útvarů. Mohou to být například kluby, organizace, sbory nebo nestátní neziskové organizace (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 170-171).

Pávková (2002, s. 93-94) uvádí dělení zájmových činností, jako: zájmové činnosti společenskovední, pracovní-technické, přírodovědné, esteticko-výchovné, tělovýchovné, počítačové, sportovní a turistické. Tato práce je zaměřena na dobrovolnou práci s mladými hasiči. Dobrovolnost je jeden z požadavků z obecných pedagogických zásad. Dobrovolnost je velmi důležitá, jak ze strany účastníků, tak ze strany vedoucích. Vedoucí musí přizpůsobit činnosti tak, aby účastníci program přijali dobrovolně a ne s donucením. Dobrovolná činnost vede účastníky k lepší práci a dává jim pocit naplnění. Mezi další zásady při vedení zájmových aktivit patří například citová složka, která musí účastníkům vytvářet příjemné pocity a emoce (Hájek, 2007, s. 29-30).

2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Druhá kapitola této práce se bude zaměřovat na sbor dobrovolných hasičů, na mladé hasiče, na osobnost vedoucího mladých hasičů a na požární sport a hru PLAMEN. Celá tato kapitola je stěžejní pro celou diplomovou práci. Práce je zaměřená na mladé hasiče a jejich vztah k požárnímu sportu.

Každý z nás si pod názvem sbor dobrovolných hasičů jistě vybaví nějakou představu. Sbory dobrovolných hasičů jsou nedílnou součástí skoro každé vesnice. Každý z nás si jistě vzpomene na zvuk sirén a výjezd dobrovolných hasičů, jako hrdinů celého dne. Sbory dobrovolných hasičů u nás působí již odepaměti. U nás začaly fungovat již od roku 1854. Úplně první sbor dobrovolných hasičů se nazýval „Spolek dobrovolných hasičů Zákupy“.

Hlavním posláním dobrovolných hasičů je činnost, která pomáhá profesionálním hasičům. U nás se sbory evidují jako integrovaný záchranný systém (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s. 33). Je důležité zmínit, že sbory dobrovolných hasičů pracují s oblastmi požární ochrany.

Sbory dobrovolných hasičů (dále jen SDH) spadají do prostředí nestátních neziskových organizací, mezi něž patří například spolky, ústavy, registrované církve a náboženské společnosti, dále fundace, politické strany aj. Pro tuto diplomovou práci je velice důležité si přiblížit právě spolek. Spolek je právnická osoba, která je upravena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku. Proto, aby vznikl spolek, je zapotřebí minimálně tří osob, které mají stejný zájem a jsou schopny se společně domluvit na určitých podmínkách. Spolek vznikne dnem, kdy je zapsán do veřejného rejstříku.

I spolek musí dodržovat pravidla, aby mohl vzniknout. Mezi nejdůležitější povinné aspekty, které mají být ošetřeny ve stanovách spolku, patří:

- základní povinnosti členů spolku a dodržování pravidel,
- název spolku (vždy musí obsahovat slovo „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo „z. s.“),
- vybrání statutárního orgánu,
- důvod, za jakým účelem byl spolek založen,
- sídlo spolku (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 29-30).

Veškeré pravidla, povinná školení, zdravotní způsobilost a zásady jsou stanoveny v zákonech a na stránkách Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Je důležité zmínit, že tyto sbory jsou zcela založené na dobrovolné práci lidí.

Tato práce dobrovolným hasičům přináší mnoho pozitiv. Například kvalitní využití volného času, na něco, co dobrovolníky baví a zajímá je to. Dalšími pozitivy mohou být uspokojování vlastních potřeb (potřeba někam patřit, být nápomocný, zachraňovat životy, využívání vlastního talentu pro tuto činnost, spolupráce na řízení chodu, potřeba pomáhat druhým lidem nebo pocit vlastenectví). Dobrovolníci, kteří vstupují ke sboru, jsou převážně muži, ale najdou se i ženy, které tato činnost baví a naplňuje je (Balabán, Pernica, 2015, s. 281-282).

Je důležité vědět, že u sboru dobrovolných hasičů rozdělujeme dva termíny. A to SDH a JSDH. První termín SDH znamená „*Sbor dobrovolných hasičů*“ a druhý termín JSDH znamená „*Jednotky sboru dobrovolných hasičů*“. Velký rozdíl mezi nimi tvoří právě písmeno „J“.

- **JSDH** (Jednotka sboru dobrovolných hasičů dále jen JSDH)

Jednotka sboru dobrovolných hasičů, která se musí řídit zákonem č. 133/1985 Sb., Zákon České národní rady o požární ochraně. „*Účelem zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinností jednotek požární ochrany*“ (Zákon č. 133/1985 Sb.).

Zřizovatelem těchto jednotek je podle § 29 zákona č. 133/1985 Sb., obec. Právě obec u těchto jednotek sborů dobrovolných hasičů musí zajistit následující:

- 1) Peněžní složku,
- 2) Materiály potřebné pro jednotku,
- 3) Vzdělání a školení jednotky,
- 4) Péči o celou jednotku.

- **SDH** (Sbor dobrovolných hasičů dále jen SDH)

Sbor dobrovolných hasičů, kteří se podílejí na požární ochraně. Tento sbor se musí řídit podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Z předchozího vysvětlení je tedy patrné, že JSDH a SDH nemají z právního hlediska nic společného. Avšak určité spolupráce tu je, pokud oba dva sbory souhlasí se vzájemnou spoluprací (Sadílek [online], 2016).

V oblasti mládeže tvoří sbory dobrovolných hasičů nepočetnější organizaci u nás. Mezi prvními pěti se nachází „Mládež Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska“ (Mládež České republiky [online], 2008, s. 19). Počátky práce s mládeží se objevily na začátku 20. století. Kroužek mladých hasičů je za tu dobu stále atraktivní pro děti a dospívající.

Děti a dospívající se tu naučí mnoho nových věcí, zažijí adrenalin, poznají nové lidi a vhodně využijí svůj volný čas. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které působí na mladé hasiče, usilují především o to, aby se pokračovalo v práci s mladými hasiči, aby byl zájem o práci dobrovolníků a aby sdružení zajistilo podmínky bezpečného života (Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online], 2015).

2.1 Mladí hasiči

Již před rokem 1918 začaly v hasičských sborech vznikat tzv. Jinošské hasičské čety. V tomto období ještě nedocházelo k většímu rozvoji. Dříve se do jinošských družin přijímali chlapani ve věku od čtrnácti do sedmnácti let věku, a to pouze s povolením otce. Tito chlapani museli podstupovat různá cvičení, jako například cvičení s žebříkem, dále se učili ovládat požární stříkačky, procházeli výcvikem s hadicemi a učili se, jak poskytovat první pomoc.

Od roku 1934 docházelo k určitému rozmachu, kdy do sborů začalo nastupovat víc a víc dětí. V této době byl dbán velký důraz na brannou výchovu. Během následujících let se objevila myšlenka, která poukazovala na výchovu mladých hasičů, a to jak dívek, tak chlapanů. V roce 1972 vznikla celostátní hra PLAMEN. Hlavním cílem této hry je objasnění požární ochrany, rozvoj vědomostí a znalostí mladých hasičů (Mládež: Vedoucí a instruktoři kolektivu mladých hasičů [online], 2014).

U mladých hasičů má každé dítě právo se stát členem SH ČMS (*Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*), dále jen SH ČMS. Hlavním cílem Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska je vytvoření takových podmínek pro hasičskou činnost s dětmi, aby byl podporován jejich zdravý rozvoj osobnosti a to hlavně psychická, mravní, fyzická ale i sociální část rozvoje. Dalším úkolem je vést děti u mladých hasičů k určité zodpovědnosti, k úctě ke starším, k přírodě a k úctě ke svojí vlasti. Děti jsou vedeny také k dodržování základních zásad požární ochrany a ochrany obyvatelstva (Stanovy SH ČMS [online], 2017, s. 1).

Mladí hasiči jsou děti, které jsou přijímány od tří do osmnácti let věku, avšak pouze pokud s přijetím souhlasí jeho zákonní zástupci a dané sdružení dobrovolných hasičů. Po schválení, jak ze strany rodičů, tak příslušného sboru dobrovolných hasičů musí dítě předložit přihlášku, kde jsou uvedeny základní informace o dítěti, a hlavně je zde uvedený podpis zákonného zástupce. Některé sbory dobrovolných hasičů vyžadují od nových členů složení přísahy, která zní: „*Slibuji na svou čest, že budu plnit a ctít zásady a cíle mladých hasičů*“ (Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 19).

Zařazení mladých hasičů je rozděleno podle věku. Děti, které jsou mladší 6 let, jsou zařazeny do tzv. přípravky. Další věkové kategorie jsou:

- Děti ve věku od 6 let do svých 11 let (mladší hasiči),
- Děti od 11 let do 15 let (starší hasiči),
- Dospívající od 14 let do plnoletosti (dorostenci, dorostenky).

Všechny tyto děti mají také své práva a povinnosti, které by měly dodržovat. Mezi práva dítěte spadá například nošení stejnokroje, nebo podílení se na všech činnostech mladých hasičů. Mezi povinnosti děti spadá zásadní dodržování všech pravidel, snaha o získávání nových znalostí a dovedností, chovat se tak, aby nedocházelo k poškození vybavení a majetku a dbát na pokyny vedoucího mládeže (Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 19).

Velmi důležitou částí pro získání členství u mladých hasičů je registrace jedince do evidenčního listu vedeným a zaregistrovaným sborem dobrovolných hasičů a na Odborovém Svazu Hasičů. Poté, co je dítě zaregistrováno, je vydán členský průkaz, kde jsou uvedeny iniciály a další důležité informace o uchazeči (Mládež: Vedoucí a instruktoři kolektivu mladých hasičů [online], 2014).

Každý mladý hasič či hasička by měl postupně zdokonalovat svoje znalosti a dovednosti, které dokáže uplatnit na hasičských závodech, člen mladých hasičů by měl také znát historii svého sboru, dále být přátelský ke všem členům, navzájem si pomáhat, činit důležitá rozhodnutí a hlavně dbát na svoje zdraví, ale i zdraví všech ostatních (Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 20).

Obecně lze říct, že jde o kroužek, který navštěvují děti různých věkových kategorií. Tento kroužek pracuje s dětmi celý rok. Během roku děti jezdí na různé závody. Tyto závody jsou započaty požárníkou všestranností. Během dalších měsíců děti, vedoucí i instruktoři navštěvují další disciplíny, jako jsou například útoky s překážkami CTIF (*Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů*) dále jen CTIF, požární útok apod.

I u mladých hasičů platí základní pravidla a zásady, které musí všichni dodržovat. Mladí hasiči musí být přátelští, chovat se slušně, pracovat spolu jako kolektiv, být čestní, spravedliví, musí naslouchat všem instruktorům, vedoucím, a hlavně chtít se učit novým věcem. Děti jsou v tomto volnočasovém kroužku rozděleny do kategorií podle věku. Patří sem kategorie přípravky, mladší, starší a dorostenci a dorostenky. Každá kategorie musí mít určitý počet dětí.

Kategorie mladších i starších hasičů musí mít minimálně 9 členů, aby se mohli účastnit celoroční činnosti. Pokud některá z kategorií má menší počet dětí, musí tuto informaci sdělit a požádat o snížení počtu dětí na minimálně 5 členů. Družstvo dorostenců a dorostenek musí mít minimálně 6 členů, aby mohli vykonávat celoroční činnost (Směrnice činnosti s kolektivem mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 20).

Základní činnosti, které se děti učí, jsou: požární útok, manipulovat s technikou a její správné používání. Dále trénují s různými překážkami a bariérami, učí se vázat uzly, rozpoznávat technické prostředky, svinovat hadice, překonávat překážky na vodorovném laně, potom trénují střelbu ze vzduchovky a učí se základy topografie a uzlování. Za velmi důležité je považovaná první pomoc, kterou děti trénují. Mezi další učební materiál patří rozpoznání vhodných a nevhodných hasebních přístrojů a v neposlední řadě děti trénují, jak fyzickou, tak psychickou kondici (Činnost mladých hasičů SDH Jaroslavice [online], 2020).

V zimních měsících se s mladými hasiči trénuje většinou v prostorách hasičské zbrojnice, kde se učí například zdravotní péči, topografické značky, pojmenování technických prostředků, uzlování apod. Velkou výhodou tohoto kroužku je, že se děti učí nové věci. Mezi některé z nich patří například učení jak se správně zachovat při požáru, první pomoc a také se učí důležitá telefonní čísla, na které by volaly, kdyby potřebovaly přivolat pomoc. V tomto kroužku si děti užijí i plno zábavy a sportu. Po celý rok se pro ně organizují různé zábavné soutěže, kde překonávají sami sebe. Všichni mladí hasiči mají také možnost sledovat dospělé dobrovolné hasiče, jak při tréninku, tak někdy i před výjezdem. Děti alespoň vidí, že i dobrovolný hasič musí být vždy připraven odjet k akutnímu zásahu. V tomto případě jde vždy i o sekundy, a proto i ti, co vedou mladé hasiče, učí děti, aby byly rychlé, svědomité a pečlivé (Sbor dobrovolných hasičů Blovice [online], 2020).

2.2 Vedoucí mladých hasičů a jeho osobnost

Každý člověk, který chce vykonávat záslužnou činnost je sám o sobě jedinečný. Pozice vedoucího mladých hasičů je velmi složitá a namáhavá práce. Takový člověk musí obětovat mnoho vlastních sil a musí projít speciálním zaškolením, které také probíhá v jeho vlastním volném čase. Pozice vedoucího mladých hasičů sebou přináší i velkou zodpovědnost. Musí se starat o celý tým, musí děti trénovat a vzdělávat tak, aby je činnost bavila a hlavně za všechny členy mladých hasičů má zodpovědnost.

Vedoucím mladých hasičů by se měl stát člověk, který je schopný, trpělivý, obětavý, přátelský a měl by vyzařovat přirozenou autoritou. Takový člověk by měl mít také nastudované všechny zásady a směrnice práce s dětmi. Dále by měl umět používat hasičské nářadí a předávat svoje znalosti dětem, tak aby je všichni pochopily. Všichni dobře vědí, že

do těchto aktivit musí jedinci vložit mnoho své energie a iniciativy. Přesto je velmi důležité, aby vedoucí mladých hasičů vyzařoval jakousi autoritu. A jak by měl vypadat vlastně dobrý vedoucí mladých hasičů? Měl by být určitě komunikativní, důsledný, spolehlivý, pracovitý, ochotný, cílevědomý, spravedlivý, citlivý, trpělivý a hlavně přátelský. Také je důležité, aby uměl být empatický, přirozený, aby dokázal nabídnout pomocnou ruku. Z těchto vlastností je zřejmé, že tuto pozici nemůže vykonávat každý člověk (Kratochvílová, 2004, s. 250).

V dnešní době je mnoho typů vedoucích, díky kterým se hasičský sport stává zajímavým nebo jsou i tací, kteří svůj tým dovedou pouze kritizovat a od hasičství je odradit. Nejideálnější vedoucí je takový, který umí použít svoji přirozenou autoritu, jedná s dětmi jako se sobě rovnými a ctí pravidlo svobodného rozhodnutí. Slovo „ne“ v hasičském sportu má velmi velkou váhu. A respektovat rozhodnutí dětí, které se nechtějí něčeho zúčastnit, je zásadní. Nikdo z nás si zřejmě neuvědomuje, jak je tato činnost psychicky ale i fyzicky náročná. Vedoucí mladých hasičů musí věnovat mnoho svého volného času, sil a práce do dětí a do jejich tréninku, aby byli právě oni ti nejlepší. Jak jsem již zmiňovala je tato činnost celoroční, avšak většina aktivit s dětmi se koná během víkendu. Proto osoby, které tuto činnost dělají, musí počítat s nedostatkem vlastního volného času. Proto je zřejmé, že tuto činnost mohou dělat pouze osoby, které ji dělají od srdce a s vervou. Pokud by tomu tak nebylo, byl by to pro člověka pouze promarněný čas.

A kdo se vlastně může stát vedoucím kolektivu mladých hasičů? Může se jím stát osoba, která je starší 18 let. Tato osoba však musí mít určité předpoklady pro práci s dětmi. Další z podmínek je členství SH ČMS, být člen příslušného SDH, a tímto SDH musí být také schválen. Aby tuto pozici mohl člověk vykonávat, musí také projít určitým vzdělávacím procesem. Na pozici vedoucího musí člověk dosáhnout minimálně druhého stupně kvalifikace. Po splnění minimální kvalifikace stačí pouze osobu zaregistrovat. A stává se platným vedoucím mladých hasičů (Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 21).

Je nutné si také objasnit několik pojmů, které jsou velmi důležité, a je dobré je znát. V této oblasti se objevuje pojem vedoucí kolektivu, vedoucí družstva a instruktor. Všechny tyto kategorie mají jeden hlavní úkol, a to starat se o děti, předávat jim své zkušenosti, dbát o jejich zdraví a především je motivovat k činnosti.

- Vedoucí kolektivu mladých hasičů

Ten, kdo se chce stát vedoucím kolektivu mladých hasičů, musí být plnoletý, právně bezúhonný a být členem sboru dobrovolných hasičů. Vedoucí kolektivu je hlavní vedoucí, kterému je podřízen vedoucí kolektivu a instruktor.

- Vedoucí družstva mladých hasičů

U této pozice jsou stejné podmínky, jako u vedoucího kolektivu mladých hasičů. Liší se v postavení, které mají. Vedoucí družstva je podřízený vedoucímu kolektivu. Jde o pravou ruku vedoucího kolektivu. Pomáhá při práci s dětmi, informuje vedoucího kolektivu a dbá na zdraví a správný duševní vývoj dětí.

- Instruktor

Instruktozem se může stát osoba, která má alespoň 15 let. I instruktor musí splňovat všechny předchozí podmínky, aby mohl pracovat s dětmi u mladých hasičů. Je podřízený vedoucímu kolektivu a vedoucímu družstva. Instruktor je nápomocen jak vedoucímu kolektivu tak vedoucímu družstva.

Vedoucí družstva musí dodržovat všechny příkazy vedoucího kolektivu a samozřejmě být členem daného sboru dobrovolných hasičů. Je nutné, aby na tuto pozici měl člověk kvalifikaci III. stupně a všichni ve sboru souhlasili s jeho pozicí. Instruktor je ve sboru dobrovolných hasičů podřízen vedoucímu družstva a vedoucímu kolektivu. I instruktor musí mít kvalifikaci a souhlas členů sboru dobrovolných hasičů.

Vedoucí kolektivu ve sboru plánuje a uskutečňuje všechny činnosti, stará se o mladé hasiče a rozhoduje o důležitých krocích týkajících se mladých hasičů. Práva a povinnosti vedoucího kolektivu jsou také velmi důležitou částí.

Mezi práva patří:

1. zvyšování kvalifikace,
2. přítomnost na jednáních,
3. rozhodování a řízení ml. hasičů (Mládež: Vedoucí kolektivu a družstev, instruktorů [online], 2014).

K povinnostem vedoucího kolektivu patří:

1. Dodržování pravidel,
2. Být dobrým příkladem pro děti,
3. Brát v potaz zdravotní i psychický stav členů,
4. Vzdělávat se.

Za nejdůležitější část je považovaná kvalifikace. Tyto kvalifikace musí mít každý, kdo chce pracovat s dětmi u mladých hasičů. Máme tři stupně - I., II. a III. První stupeň je nejvyšší stupeň. Tuto kvalifikaci může jedinec získat pouze tehdy, pokud splní dva předchozí stupně II. a III. Vedoucí, který absolvuje toto školení, musí alespoň jednou za pět let přijít na další proškolení.

Druhý stupeň je určen pro vedoucí kolektivu a vedoucí družstev, kteří jsou plnoletí. Tuto kvalifikaci mohou udělat až po třech letech od doby, kdy splnili III. kvalifikační stupeň. I toto školení se musí opakovat minimálně jednou za dva roky. Poslední stupeň, tedy třetí je kvalifikace, která je určená pro plnoleté osoby a instruktory, kterým je alespoň patnáct let. Tento stupeň lze získat absolvováním povinného školení a následným složením testu. Poslední stupeň kvalifikace lze získat až po jednoroční praxi s mladými hasiči. I zde je podmínka absolvování proškolení jednou za dva roky (Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS [online], 2008, s. 22).

Pokud osoba splní všechny uvedené podmínky, stává se vedoucím mladých hasičů nebo vedoucím družstva či instruktorem. Všechny tyto pozice jsou záslužné a naplňující.

3 PEDAGOGICKÁ ČINNOST U MLADÝCH HASIČŮ

Výchova a vzdělávání mladých hasičů je velmi složitý a dlouhodobý proces. Na mladé hasiče působí mnoho faktorů, které na ně mají velký vliv. Jde o školní prostředí, přátele, vrstevníky, sociální prostředí, ale především rodina. Rodina je nejsilnějším činitelem, který dokáže na děti působit. Je zřejmé, že na mladé hasiče působí mnoho činitelů včetně celého kolektivu mladých hasičů.

Každý, kdo působí u mladých hasičů, se musí řídit podle metodiky SH ČMS. Ale ne vždy je vše jen o pravidlech, velmi důležité je také předávání osobních zkušeností každého člena. Díky osobní zkušenosti nebo předání dobré rady ostatním členům v týmu se mohou děti, ale i vedoucí navzájem podporovat a zlepšovat.

Mladí hasiči jsou nejdůležitější složkou celého hasičského sboru. Bez mladých hasičů by tento sbor pomalu ale jistě zanikl. Díky dětem, které mají zájem, chuť a nadšení pro tuto činnost přetrvávají hasičské sbory nadále. Je důležité předávat dlouholeté tradice dětem, které jsou zapáleni do hasičského sportu a přemýšlejí i o budoucím životě u hasičského sboru.

Tato kapitola je velmi důležitá v tom, že se zaměřuje na vědomosti a dovednosti dětí u mladých hasičů. Tyto děti musí všechny informace a zkušenosti získat z tréninku a poznatků ze závodů. Je nutné, aby na konci každého období prokázaly, že se vše naučily a že dokážou použít všechny vědomosti i dovednosti, které získaly.

3.1 Hlavní cíle a pravidla mladých hasičů

Každý vedoucí družstva by měl stanovit, co chce, aby se děti za určité období naučily, k čemu by mělo družstvo dojít, jaké dovednosti by měly děti získat a hlavně si stanovit cíle, které by měly splnit. Všechny tyto složky jsou velmi důležité pro správný chod sboru. Vedoucí společně s ostatními členy by měli sestavit plán na každé setkání, kde bude uvedeno, co přesně dané setkání bude obnášet a co by mělo být výstupem setkání.

Během roku se děti učí, jak praktické činnosti, tak teoretické znalosti. Mladí hasiči zažívají i spoustu zábavy, legrace a mnoho smíchu. Během roku děti jezdí na hasičské

závody, kde poznávají nové týmy, nové přátele ale i své soupeře. Děti také navštěvují různé exkurze, účastní se výletů a podílejí se na přípravách akcí pro veřejnost.

Zásadní je se řídit podle Směrnice činnosti s kolektivitu mladých hasičů, která popisuje cíle a zásady práce s mladými hasiči.

1. Hlavní cíle při práci s mladými hasiči

- Motivace mladých hasičů k získávání nových dovedností, zkušenosti a znalostí,
- Vést děti k vzájemné spolupráci mezi sebou i ostatními družstvy,
- Kvalitně vyplňovat volný čas dětí,
- Obeznamit děti o rizicích, které je mohou potkat (vandalismus, šikana, alkoholismus apod.),
- Pomocí výchovně-vzdělávacího systému vést mladé hasiče ale i vedoucí,
- Nabádat děti k ochraně přírody, k vlastní ochraně a ochraně ostatních členů,
- Vštěpovat dětem informace o požární ochraně,
- Respektovat zájmy dětí i ostatních členů.

2. Hlavní zásady mladých hasičů

Zásady jsou velmi důležitou složkou, které říkají, jak by se děti, ale i vedoucí měli chovat. Mezi nejdůležitější zásady patří péče o své zdraví, trénink fyzických i psychických zdatností. Tyto činnosti si mladí hasiči ověřují prostřednictvím hasičských soutěží, kde trénují jak fyzickou stránku, tak psychickou stránku. Dále by se děti měly zajímat o naši historii, ale i o historii hasičství u nás. Všichni členové by se měli chovat k přírodě s úctou a poznávat její krásy. Velmi důležité je předávání informací a zkušeností dětem, díky kterým se mohou zdokonalovat. Mezi nejdůležitější zásady patří hlavně získávání informací o požární ochraně a dodržování pravidel.

Všechny tyto cíle i zásady jsou velice důležité pro správný chod celého sboru. Děti se naučí veškeré informace a o požární ochraně, naučí se základy první pomoci, dále manipulaci s nářadím a zlepší svoji fyzickou ale i psychickou kondici (Směrnice činnosti s kolektivitu mladých hasičů, [online], 2012).

3.2 Kronika mladých hasičů

Jde o knihu, která zaznamenává celoroční činnost mladých hasičů. Jde o nejdůležitější materiál celého kolektivu. Kronika je povinnou součástí každého kolektivu mladých hasičů. Do kroniky se zapisují veškeré aktivity, které musí být doloženy fotografiemi. Většina družstev do kroniky ještě připisuje zábavné komentáře a výsledky každé činnosti. Kronika se musí vést kvůli každoročnímu předkládání ke konci období, kdy se pořádá hra Plamen. Hodnotí se obsah kroniky, kde je vidět kolik činností daný kolektiv splnil. Pokud se v kronice najdou určité nedostatky, tak družstvo dostává trestné body, které se jim přičítají k dalším bodům z dalších částí soutěže.

Kronika je důkazem, že družstvo splnilo vše, co mělo. Dále je kronika něco jako okno do minulosti, kdy při pohledu na starší fotografie běhá mráz po zádech. Největším uznáním, kterého může mladý hasič dosáhnout, je právě zápis do kroniky. Zápis jeho jména, které tam bude zaznamenáno několik let (Učební texty pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů [online], 2008, s. 134).

Kronika by měla obsahovat určité informace, a to: zajímavé události, seznam mladých hasičů, zápis výhry, ale i prohry, celkové vyhodnocení, fotografie, datum, popisky a jména členů na fotografiích. Vedení kroniky má na starost většinou jeden člen družstva nebo se na tvoreni kroniky podílí celý tým. U každého družstva je vedení kroniky jiné. Nejdůležitější je, aby v kronice zůstaly zaznamenány všechny úspěchy ale i neúspěchy celého týmu a i členů, které v týmu dříve působili (Učební texty pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů [online], 2008, s. 135).

4 CELOROČNÍ AKTIVITY MLADÝCH HASIČŮ

Každé družstvo se snaží, aby všichni členové získávali nové informace, postoje a hlavně, aby zdokonalili své fyzické síly. Tyto aktivity dětem pomáhají s fyzickou kondicí, psychickou stabilitou a získáváním zkušeností, které později budou moci využít ve svém životě. Všechny tyto aktivity jsou přípravou na nejdůležitější část, kterou je hra Plamen. Práce s dětmi zahrnuje různé oblasti. Patří sem například oblast výchovy, oblast sportovní i oblast požární ochrany.

„Požární sport, sport vzniklý v roce 1937 v bývalém Sovětském svazu (dnes Rusko), spojuje atletiku s určitými prvky a úkony z práce hasičů. Je to sport velmi náročný, pro jeho zvládnutí je nutné spojit rychlost, obratnost a houževnatost“ (Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání, 2007, s. 2).

Požárnímu sportu se věnují především dobrovolní hasiči. Avšak požární sport slouží i jako příprava pro profesionální hasiče, kteří se chtějí věnovat tomuto zaměstnání na plný úvazek. Požární sport je pro všechny hasiče srdeční záležitostí. Díky vlastní pili mohou předávat své zkušenosti mladým hasičům. Děti se učí, jak vykonávat různé disciplíny, trénují postupně každou z disciplín, učí se pravidla a hlavně jsou vedeni k týmové práci.

„Cílem disciplín je zvýšit fyzickou kondici mladých hasičů, obratnost a zručnost s požárními náradím, v provedení požárně technických disciplín a atletickou pohyblivost při štafetových bězích“ (Směrnice hry Plamen, 2016, s. 31).

U kategorie dětí jde o Hru Plamen. Je to celoroční činnost, která se zaměřuje na dvě základní oblasti. První oblast se zaměřuje na volnočasové využití, kam patří například výlety, pořádání akcí, brigády, vzdělávání a zábava. Druhá oblast je zaměřená na fyzickou přípravu dětí. S dětmi se trénuje běh, cvičení, správné dýchání a různé disciplíny (Koncepte činnosti s kolektivem mladých hasičů do roku 2020, [online], 2020).

Hra Plamen je celorepubliková soutěž v požárním sportu mladých hasičů. Hru Plamen vyhlašuje pro Českou republiku SH ČMS. Tato hra je rozdělena do dvou částí, a to na jarní kolo a podzimní kolo. V každém kole se mladí hasiči účastní jiných disciplín. Jarní kolo obsahuje požární útok, požární útok s překážkami CTIF, štafeta CTIF a štafeta 4x60m. Podzimní kolo je složeno ze štafety požárních dvojic a závodů požární všestrannosti.

Hra Plamen jasně stanovuje družstva bez rozdílu v pohlaví a to na kategorii mladších žáků, kde jsou děti do 11 let a na kategorii starších žáků, kde jsou děti od 11 do 15 let. Aby se družstva mohla zúčastnit Hry Plamen, musí mít alespoň pět členů a maximální počet devět členů (Hra Plamen, [online], 2020). Disciplíny mladých hasičů: Požární útok, Požární útok s překážkami CTIF, Štafeta 4 x 60 m, Štafeta CTIF, Štafeta požárních dvojic, Závod požárnické všestrannosti.

„Posláním hry Plamen je rozvíjet dětské znalosti, vědomosti a dovednosti. Získávat návyky v jednotlivých oblastech specifické činnosti, jakou je požární ochrana. Cílem hry je soutěžní formou podporovat celoroční činnosti dětí se zájmem o požární ochranu. Vyhlášovatelem všech soutěží hry Plamen v České republice je SH ČMS“ (Učební texty pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů [online], 2008, s. 39).

Hra Plamen se rozděluje na dvě zásadní části. První část, kde probíhá závod požárnické všestrannosti je v období podzimu. V druhé části probíhá požární útok, štafety a běh s překážkami. Všechny tyto disciplíny se musí děti během tréninků postupně naučit. Tento závod je také rozdělen podle kategorií (mladší, starší a dorost). Aby všechny podmínky hry Plamen děti zvládly, musí se vše postupně naučit. Nejdříve se učí jednotlivé pozice při požárním útoku a pojmenování náradí, potom trénují svojí fyzickou i psychickou zdatnost, učí se různé značky, hasební techniky, uzlování, střelbu ze vzduchovky, manipulaci s buzolou, práci s mapou a učí se i základy první pomoci. Všechny tyto znalosti se dětem budou jednou hodit do jejich života. Možná, že i díky tomuto kroužku někomu zachrání život.

Nyní si v dalších podkapitolách stručně vysvětlíme jednotlivé sportovní disciplíny pro mladé hasiče. Patří sem: požární útok, požární útok s překážkami CTIF, závod požárnické všestrannosti, štafeta 4 x 60 metrů, štafeta CTIF, štafeta požárních dvojic a běh na 60 metrů s překážkami (Směrnice hry Plamen, 2016, s. 26).

4.1 Požární útok

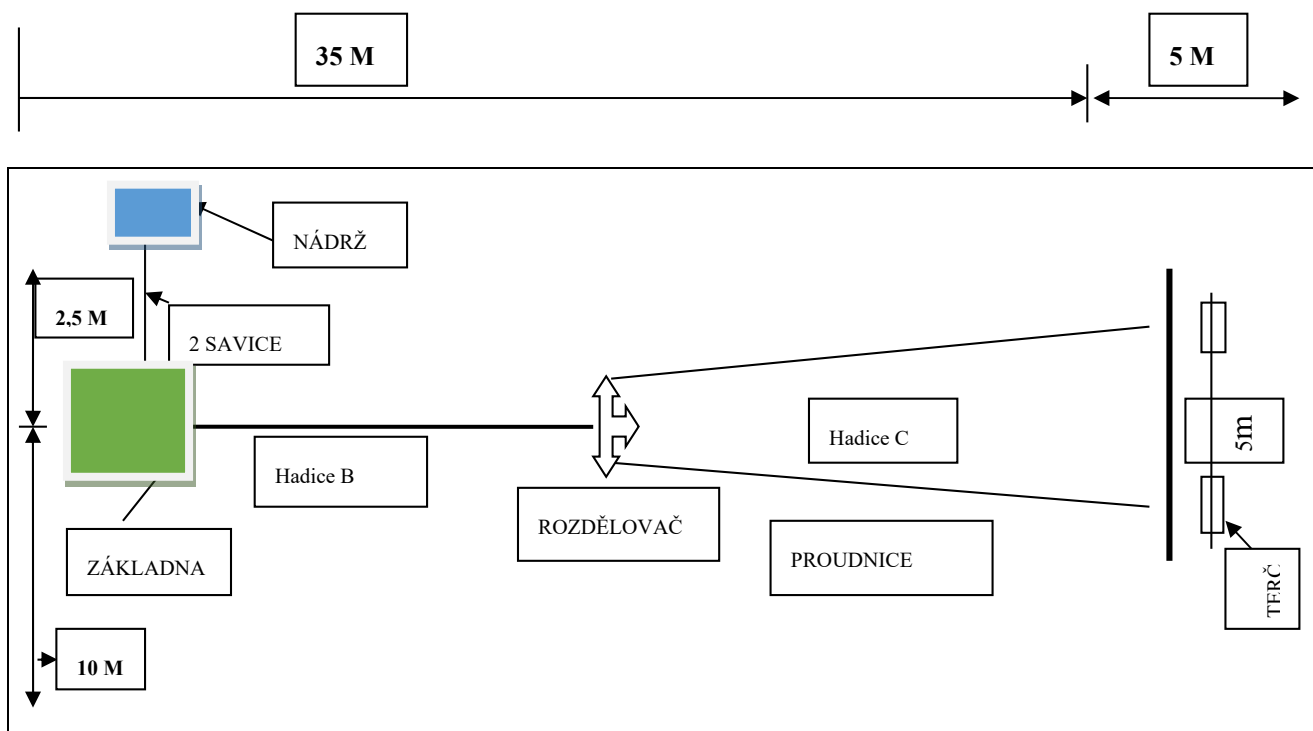
Jde o soutěžní disciplínu, kterou musí vykonávat sedm členů družstva. Pro mnoho družstev je právě požární útok jedna z nejoblíbenějších činností. U této disciplíny má každý svoji pozici a je velmi důležité, aby družstvo bylo naprosto synchronizované. V této disciplíně hrozí velké riziko, že jeden ze soutěžících nesplní svojí funkci a celé družstvo buď získá

špatný čas, nebo neplatný pokus. Každý člen v této disciplíně musí být velice fyzicky zdatný a důvěřovat ostatním v týmu. Zásadní je se soustředit na svoji část úseku, průběžně si hlídat ostatní členy a navzájem se podporovat.

Základní vybavení pro požární útok:

- ✓ Speciálně připravená plošina o velikosti 2 x 2 m
- ✓ Savice
- ✓ Nejméně tisíci litrová nádrž
- ✓ Terče a časomíru pro zaznamenání času
- ✓ Nářadí potřebné k požárnímu útoku (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 33-34).

Vyobrazení požárního útoku:

Obr. 1 Vlastní vyobrazení požárního útoku

Zdroj: Směrnice hry Plamen (vlastní zpracování)

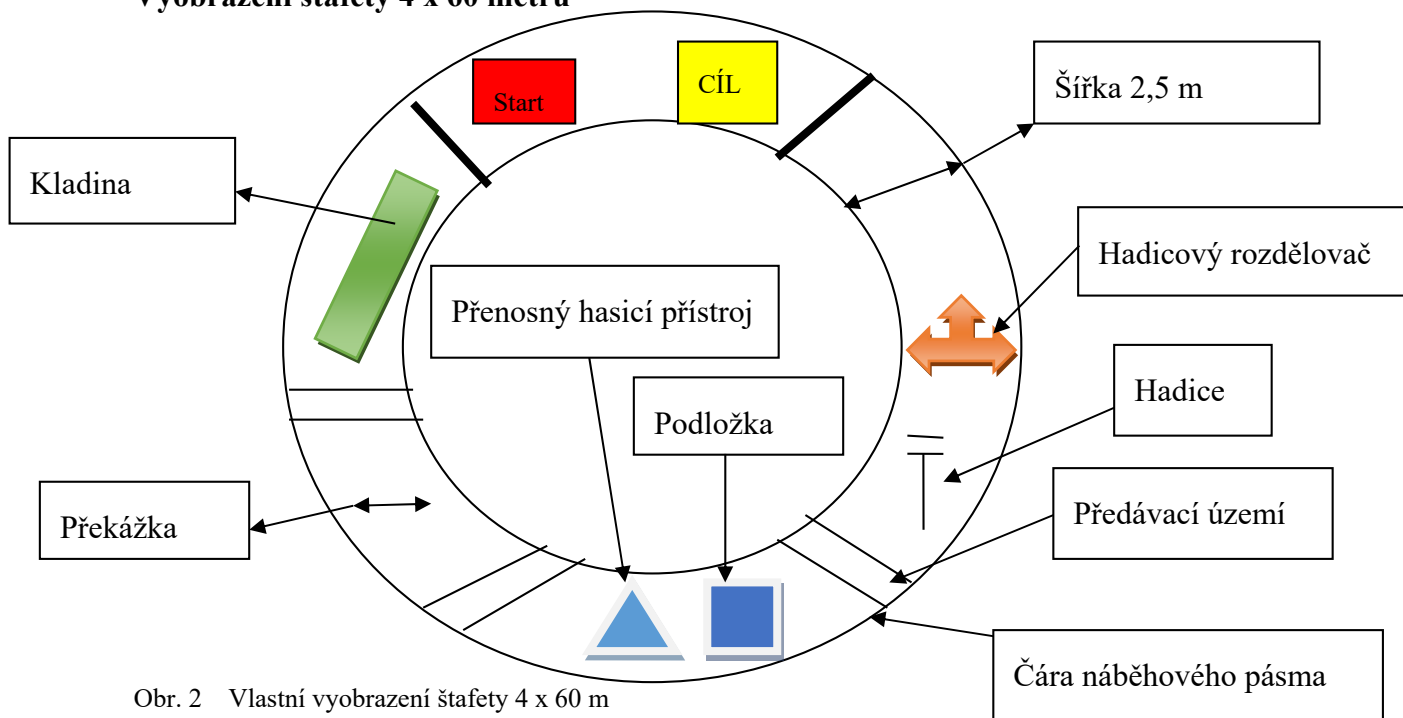
4.2 Požární útok s překážkami CTIF

V této disciplíně soutěží družstvo, které má osm členů plus jednoho velitele. Tato disciplína obsahuje určité úseky dráhy. V prvním úseku se nachází čtyři překážky, které musí soutěžící překonat. Mezi překážkami v první části dráhy je vodní příkop, lávka, tunel a překážka vysoká 0,7 m. V dalším úseku se nachází džberová stříkačka a náhradní nádoba s vodou, která slouží pro doplnění. Ve třetím úseku jsou vyobrazeny obrázky uzlů, podle kterých musí soutěžící daný uzel zvládnout. Na dalším stojanu jsou vyobrazeny fotografie technických prostředků, jako například rozdělovač, sací koš, klíč na koncovky apod. Poslední částí soutěže je místo, kde si musí celý tým nastoupit a ohlásit konec disciplíny. U každého úseku je rozhodčí, který posuzuje správnost zvládnuté disciplíny. Za nesprávné provedení získává tým trestné body, které se sčítají (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 41-45).

4.3 Štafeta 4 x 60 metrů

Každý tým se musí rozdělit na dvě čtyřčlenné skupiny. Každá štafeta má pouze jeden pokus. Pro tuto disciplínu je zapotřebí: přenosný hasicí přístroj, překážky, kladiny, proudnici štafetovou, rozdělovač (třícestný) a podložku (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 56).

Vyobrazení štafety 4 x 60 metrů

Obr. 2 Vlastní vyobrazení štafety 4 x 60 m

Zdroj: Směrnice hry Plamen (vlastní zpracování)

4.4 Štafeta CTIF

Tuto disciplínu vykonává devět soutěžících. Kdy každé družstvo má na přípravu pouhých pět minut. Každý soutěžící stojí na určeném místě na dráze. Začínající soutěžící vybíhá po odstartování a musí překonat žebříkovou stěnu a předat štafetu dalšímu hráči. Další soutěžící vybíhá a po zvládnutí svého úseku musí předat štafetu dalšímu, který musí vzít hadici s nosičem a položit ji na vyznačené místo. Poté předá štafetu dalším soutěžícím, kteří musí ještě zvládnout přechod přes lať, atletickou překážku, spojení hadic a napojení na rozdělovač a zakončit disciplínu proběhnutím cílem. I zde se započítávají trestné body za nesprávné provedení (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 64-67).

4.5 Štafeta požárních dvojic

Štafeta se většinou vykonává v postavení čtyřčlenného družstva. Každé družstvo musí mít zvoleného velitele. Zvolený velitel vybíhá jako první, hned jak dostane znamení od rozhodčího. Jeho úkolem je oběhnout metu a co nejrychleji se dostat zpět na start. Po doběhnutí velitele vybíhá první dvojice, která musí vzít potřebné nářadí a zapojit jej na vyznačeném místě. Po zapojení oba soutěžící musí zpět na start, aby mohla doběhnout poslední dvojice. Ta má za úkol oběhnout metu a odpojit zapojené nářadí, kdy jeden ze dvojice musí svinout hadici a s ní doběhnout co nejrychleji do cíle a vhodně ji tam umístit. I zde jsou trestné body, které určují rozhodčí této disciplíny (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 73-74).

4.6 Závod požárnické všestrannosti

Tohoto závodu se zúčastňují čtyři soutěžící, plus jeden velitel, kterého si určí každé družstvo samo. V závodě požárnické všestrannosti je zahrnuto: uzlování, střelba, topografie, první pomoc, překážky a požární ochrana. Závod se pořádá na vyznačené trati, kam nikdo jiný, než závodníci, pořadatelé a rozhodčí nesmí. Každé družstvo vybíhá jednotlivě, aby mělo dostatek času na splnění všech úkolů, které jsou rozmístěny po celém okruhu. Ze všech stanovišť musí vybíhat celé družstvo až na střelbu ze vzduchovky, tam mohou závodníci odcházet jednotlivě. U každého stanoviště je rozhodčí, který sleduje správnost vykonání a podle toho zapisuje trestné body pro daný tým. Nejdůležitější je získání nejlepšího času a nízký počet trestných bodů. Jako poslední disciplína je běh na 60 m. Tato disciplína je

dobrovolná. Většinou zde soutěží kategorie mladších nebo starších žáků. Hodnotí se zvláště dívky a zvláště chlapci (Směrnice hry Plamen [online], 2016, s. 81-95).

Všechny tyto disciplíny jsou velice fyzicky, ale i psychicky náročné. Každý vedoucí si musí dobře rozmyslet, které dítě bude dělat jakou činnost. Je také důležité, aby děti mohly říct svůj vlastní názor a případně nesouhlas. Ne každé dítě chce dělat takovou činnost, kterou mu vedoucí družstva přidělí. Je dobré se nejdříve pobavit s celým družstvem, kdo by měl zájem o jakou činnost a až poté rozdělit pozice.

Při všech zmíněných činnostech musíme brát ohled na zdraví všech účastníků soutěže. Proto je nutné vždy před závody děti poučit o bezpečnosti a fair play. Fair play je v hasičském sportu velice uznávaná. Ten, kdo porušuje pravidla nebo se snaží obejít pravidla je následně potrestán. V hasičském sportu jsou děti vedeny k přátelství, spolupráci a k týmové práci.

5 MOTIVACE

Nakonečný (2014, s. 395) vymezuje motivaci jako „*proces utváření psychologických příčin chování.*“ Motiv je faktor, který dokáže uvádět naše činnosti do pohybu. Motivace dokáže ovlivňovat naše chování a díky tomu můžeme dosáhnout stanoveného cíle. Motivace je takový hnací motor, který nám dodává odvalu a sílu dělat nové věci. Motivace zahrnuje mnoho našich pocitů, jako například strach, radost, zvědavost, očekávání nebo i zklamání. Je zřejmé, že motivace je jakási hnací síla, která nás nutí dojít k našemu cíli (Říčan, 2010, s. 95-96).

Motiv je určitý faktor, který nás dokáže dostat do pohybu. Motiv je tedy všechno co nás nutí do nějaké činnosti. O motivech se velmi často mluví jako o potřebách. Jako prvotní by vždy měly být uspokojovány potřeby, které jsou nám nejbližší. Tato potřeba se nazývá fyziologická, kam patří například jídlo. Poté může dojít k dalším potřebám, jako jsou například potřeba uznání, potřeba bezpečného prostředí a jistoty, potřeba nových zážitků nebo potřeba někam patřit (Hájek, 2007, s. 31-32).

5.1 Základní vymezení pojmu

Motivace je velmi důležitou složkou každého člověka. Motivace nás nutí jít za tím, co nás zajímá, co nás baví, nebo za něčím, co bychom chtěli vyzkoušet. Pokud člověk není dostatečně motivovaný, nemůže nikdy dělat svoji práci s láskou a radostí. Motivace musí být vždy přiměřená a musí nám jasně určovat, co chceme. Motivace také dokáže velmi kladně působit na naše chování. Motivovaný člověk je šťastný, veselý, pozitivní a jeho chování je velmi žádoucí.

Cakirpaloglu (2012, s. 180) uvádí, že „*pojem „motivace“ zpravidla označuje proces spouštění, zaměření a regulace aktivity člověka na objekty a cíle. Jako komplexní psychický proces motivace zahrnuje prožitek konkrétního nedostatku či přebytku a také specifický cíl, kterým lze napětí vzniklé narušením rovnováhy organismu odstranit.*“

Říčan (2010, s. 96) uvádí, že „*motiv je faktor, který uvádí do pohybu. Může jít o pohyb ve fyzikálním prostoru nebo – v přeneseném smyslu – o pohyb psychický, pohyb myšlenek, představ, přání, rozhodnutí atd., obecně lze říci, že motiv je faktor uvádějící do pohybu jakoukoli činnost či proces.*“

Svoji motivaci by měl každý z nás brát velmi vážně. Je to důležitá složka našeho života, bez které bychom se snad nedokázali ani obejít. Motivace je důležitá i u dětí a to hned ve velmi mladém věku. Motivaci by dětem měli předávat především rodiče a jít jim dobrým příkladem. Díky motivaci můžeme zažít úspěch nebo můžeme poznávat nové činnosti. Nejlepší motivací je pro každého radost z vybrané činnosti a zájem o to co ho baví a naplňuje.

5.2 Motivace dobrovolníků u mladých hasičů

Dobrovolnictví je činnost, která nás provází celý život. Člověk, který se rozhodne stát se dobrovolníkem je velmi obětavý. Dobrovolnická činnost je velmi záslužná věc. Pokud je člověk opravdu zapálený do požárního sportu, je jeho motivace tak veliká, že dokáže obětovat mnoho věcí, jen proto, aby tuto činnost mohl rozvíjet a být její součástí. Dobrovolníka bychom mohli vymezit jako člověka, který bez nároku na finanční odměnu dokáže obětovat svůj volný čas, energii, své vědomosti, rady a dovednosti všem ostatním.

Člověk, který chce dělat tuto dobrovolnou činnost, musí znát určité potřeby dětí, které musí naplňovat. Jako například potřeba svého místa, potřeba být užitečný, potřeba být v bezpečí aj. Dobrovolnictví sebou přináší i mnoho věcí, které člověk musí obětovat. U mladých hasičů je zřejmé, že člověk musí obětovat velké množství vlastního volného času, energie, financí a někdy i kousek svého zdraví (Tošner, Sozanská, 2006, s. 35).

Co je tedy hlavní motivací k dobrovolnictví u mladých hasičů? Je to především pocit naplnění, pocit toho, že dětem můžeme předávat naše zkušenosti, hlavní motivací je také kolektiv, který vás má rád a bere vás jako přítele. Velmi velkou motivací jsou samotné děti, které mladé hasiče navštěvují. Děti jdou do tohoto kroužku s tím, že svůj budoucí život vidí jako lidé, kteří chtějí zachraňovat životy ostatním lidem a zároveň pomáhat všem okolo. Pokud vedoucí vidí tým, který si navzájem pomáhá a směřuje svůj život touto cestou je hlavní složka motivace naprosto jasná a to, že naše činnost má smysl a je záslužná.

6 ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍCH POZNATKŮ

V roce 2018 vypracovala Aneta Ševčíková diplomovou práci na téma „*Volnočasové aktivity dospívající mládeže ve sboru dobrovolných hasičů*“. Tato diplomová práce se zabývá dorostenci, dorostenkami a vybranými vedoucími. V praktické části se autorka zaměřila, jak na dotazníkové šetření, tak na kvalitativní výzkumnou metodu, u které se zaměřila na vybrané vedoucí mladých hasičů. Díky dotazníkovému šetření zjistila, že největším faktorem pro zapojení k dobrovolným hasičům bylo to, že žádnou jinou zajímavou aktivitu v místě bydliště nemají (65 %). Přínosným zjištěním bylo to, že většinu respondentů podporují jejich rodiče a respondenti si podpory váží (82,50 %). U kvalitativního výzkumu bylo zjištěno, že vedoucí tato činnost přináší radost a snaží se, aby děti něco dokázaly a neseseděly pouze u počítačů (Ševčíková, 2018).

V roce 2012 Ivana Čápková vypracovala svoji diplomovou práci na téma „*Hnutí dobrovolných hasičů jako tradiční instituce trávení volného času a jeho historické proměny*“. Autorka se zaměřila na průzkum, mezi mladými hasiči. V této práci použila kvalitativní výzkumnou metodu, tedy rozhovor. Přínosným zjištěním bylo to, že většina dotazovaných má v rodině alespoň jednoho člena, který působí u dobrovolných hasičů. Zajímavé bylo také to, že autorka zjistila, že mladým hasičům se nejvíce líbí na trávení volného času u mladých hasičů to, že mohou jezdit na soutěže, díky kterým získávají výhry, podporu a možnost setkávat se s ostatními družstvy (Čápková, 2012).

V roce 2014 napsala Věra Zemánková práci na téma „*Volnočasové aktivity dětí v kroužku mladých hasičů*“. Autorka si zvolila kvantitativní výzkum, který byl určen pro respondenty od 11-15 let s podmínkou působnosti ve Sboru dobrovolných hasičů. Výzkumného šetření se zúčastnilo 133 respondentů. Autorka zjišťovala, jaké jsou volnočasové aktivity dětí, členů mladých hasičů. Mezi nejvíce zaznamenanými odpověďmi bylo to, že děti sledují televizi, hrají hry na počítači nebo se pohybují na sociálních sítích. Zajímavým zjištěním bylo to, že děti sportují rády samy, ale i za doprovodu rodičů (75 %) dotazovaných (Zemánková, 2014).

7 METODOLOGIE VÝZKUMU

Tato kapitola je rozdělena na několik částí. Nejprve jsou stanoveny cíle a výzkumné otázky, na které navazují formulované hypotézy. Následně tato kapitola popisuje metodu sběru dat a výběr vzorku do výzkumného šetření.

7.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem je popsat a zhodnotit motivaci dětí k jejich vstupu a aktivnímu zapojení ve sboru dobrovolných hasičů.

Dílčí cíle výzkumu:

1. analyzovat spokojenost dotázaných dětí s jejich zapojením ve sboru mladých hasičů,
2. charakterizovat, které složky požárního sportu jsou pro mladé hasiče nejzajímavější,
3. popsat, jak dotázané děti vnímají rivalitu mezi týmy mladých hasičů.

7.2 Výzkumné otázky a hypotézy

Na základě uvedených cílů výzkumu jsme stanovili výzkumné otázky, které povedou k naplnění všech cílů výzkumu.

Výzkumné otázky:

- 1) Co dotázané děti motivovalo ke vstupu k mladým hasičům?
- 2) Čím dotázané děti obohacuje členství u mladých hasičů?
- 3) Jak jsou dotázané děti spokojené se svým členstvím u mladých hasičů?
- 4) Které složky požárního sportu dotázané děti upřednostňují?
- 5) Jak dotázané děti vnímají rivalitu mezi týmy mladých hasičů?
- 6) Jaké volnočasové aktivity mají dotázané děti kromě kroužku mladých hasičů?

Hypotézy:

H1: V motivaci ke vstupu k mladým hasičům se liší chlapci od dívek.

H2: Ve vnímání toho, čím je kroužek mladých hasičů obohacuje, se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

H3: Ve vnímání rivality mezi týmy se liší chlapci od dívek.

H4: Ve vnímání rivality mezi týmy se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

Hypotéza č. 1: V motivaci ke vstupu k mladým hasičům se liší chlapci od dívek.

H1_A: U chlapců jsou motivy ke vstupu k mladým hasičům zastoupeny v odlišném poměru než u dívek.

H1₀: U chlapců jsou motivy ke vstupu k mladým hasičům zastoupeny ve stejném poměru jako u dívek.

Hypotéza č. 2: Ve vnímání toho, čím je kroužek mladých hasičů obohacuje, se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

H2_A: Hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínosy členství u mladých hasičů v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

H2₀: Hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínosy členství u mladých hasičů ve stejném poměru jako hasiči spadající do starší kategorie.

Hypotéza č. 3: Vnímání rivality mezi týmy se liší chlapci od dívek.

H3_A: U chlapců je vnímání rivality mezi týmy silnější než u dívek.

H3₀: U chlapců je vnímání rivality mezi týmy podobně silné jako u dívek.

Hypotéza č. 4: Ve vnímání rivality mezi týmy se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

H4_A: Respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy silněji než respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů.

H4₀: Respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy podobně silně jako respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů.

7.3 Metoda sběru dat

U výzkumného šetření bylo použito dotazníku. Šlo tedy o explorační metodu. V tomto výzkumném šetření byl hlavním výzkumným nástrojem dotazník, který byl zaměřený na mladé hasiče. Do této kategorie spadají mladší a starší žáci. *„Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně“* (Chráska, 2016, s. 158).

Je důležité si uvědomit, že jde o *„písemný způsob dotazování, což přináší určitá aplikační omezení – nelze jej užít při výzkumu osob, pro které je čtení a psaní z nějakých důvodů obtížné (malé děti, osoby nevidomé, mentálně či jinak postižené, noví imigranti dosud nezvládající úřední, oficiální jazyk ad.)“* (Reichel, 2009, s. 118).

Dotazník, který jsem vytvořila, byl jak v elektronické podobě, tak v klasické papírové podobě. Většina dotazníků byla v papírové podobě. Tyto dotazníky byly rozdány na hasičských závodech požárnické všestrannosti. Elektronická forma dotazníku byla vytvořena pro respondenty, kteří na hasičské závody nepřijeli. Od vedoucích mládeže jsem si zjistila kontakt, na který mohu zaslat elektronickou formu dotazníků. Dotazník, který jsem vytvořila, má celkem 16 položek. Dotazník obsahuje otázky otevřené a uzavřené. Otevřené otázky zajišťují rozsáhlejší odpověď a určité procítění s nevýhodou složitého vyhodnocování a naopak uzavřené otázky se vyhodnocují snadně a rychle (Chráska, 2016, s. 160-161).

7.4 Výběr vzorku do výzkumného šetření

Mezi nejdůležitější části výzkumného šetření patří především určení reprezentativního vzorku. Tito respondenti jsou důležití, protože nám poskytnou potřebná data. Bez reprezentativního vzorku respondentů by nemohlo probíhat žádné výzkumné či průzkumné šetření. „*Jestliže v běžném životě vyslovujeme soudy o jiných lidech či skupinách lidí, činíme tak většinou na základě znalosti určitého (někdy jen zcela malého) počtu osob. Předpokládáme, že vlastnosti lidí, o kterých se vyslovujeme, jsou stejné (nebo podobné) jako vlastnosti těch, které známe. Podobně jako v běžném životě, ani v pedagogickém výzkumu není zpravidla myslitelné, abychom prozkoumali všechny jedince (nebo situace), kteří nás zajímají*“ (Chráska, 2016, s. 16).

Jako první byl proveden pilotní výzkum na několika respondentech, kteří jsou ve sborech dobrovolných hasičů. Šlo o respondenty, se kterými pracuji u mladých hasičů. Respondenti vyplnili pilotní verzi dotazníků a objektivně zhodnotili srozumitelnost a obtížnost dotazníku. Většina respondentů byla s dotazníky spokojená, a proto nebylo zapotřebí dělat velké změny. Dalším krokem bylo předběžné oslovení vedoucích mládeže v okrese Znojmo, kteří mi potvrdili souhlas s vyplněním dotazníků. Díky jejich předběžnému souhlasu bylo zahájeno dotazníkové šetření u sboru dobrovolných hasičů.

Dotazníkové šetření probíhalo na hasičských závodech požárníkové všestrannosti, které byly určeny pro okres Znojmo. Těchto závodů se zúčastňuje nejvíce družstev, a proto jsem zvolila právě tyto závody. Všichni respondenti byli velice ochotní a za malou odměnu v podobě cukrovinek vyplnili dotazníky s velkou vervou. Někteří respondenti za mnou chodili i sami od sebe, že by se také chtěli zapojit do výzkumného šetření. Toto nadšení bylo velice překvapující a zároveň nečekané.

Do výzkumného šetření se ze základního souboru mladých hasičů v okrese Znojmo celkem zapojilo 145 respondentů. Z tohoto celkového počtu musely být vyřazeny tři dotazníky, které nebyly vyplněné kompletně. Všichni respondenti vyplňovali dotazník s velkým nadšením a mnoho z nich by zajímalo, jaké výsledky toto dotazníkové šetření ukáže. Díky anonymitě byli respondenti velice otevření a měli možnost napsat svůj vlastní názor, aniž by o tom kdokoliv věděl, že to napsal právě on. Bylo hezké vidět zájem respondentů o vyplnění a i o konečné výsledky tohoto dotazníkového šetření.

8 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 145 respondentů. Z těchto 145 vyplněných dotazníků musely být vyřazeny tři, kvůli nedostatečnému vyplnění celého dotazníku. Celkový počet vyplněných dotazníků je tedy 142. Všichni respondenti byli předem obeznámeni, že jde o dotazníkové šetření k diplomové práci na téma „*Vztah dětí k účasti na požárním sportu*“. Respondentům bylo předem sděleno, že jde o zcela anonymní dotazník, a že všechny výsledky budou uvedeny pouze v této práci.

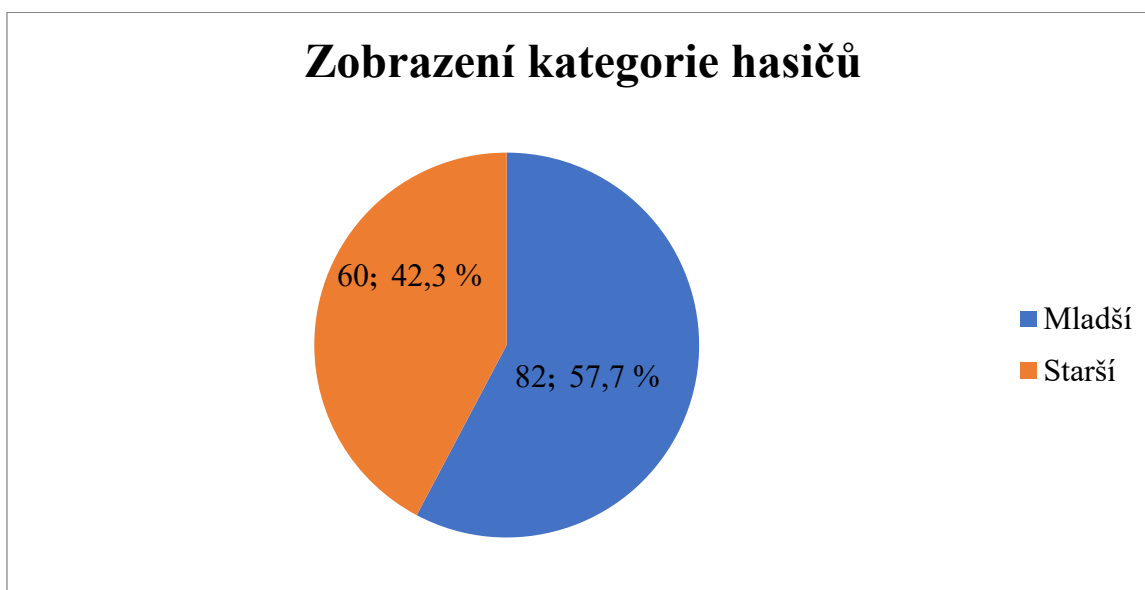
Základní analýza dotazníků ukázalo, že se zúčastnilo 82 mladších žáků (57,7 %) a 60 starších žáků (42,3 %). Děti ve věku od 6 let do 11 let jsou zařazeny do kategorie mladších žáků. Do kategorie starších žáků spadají děti od 11 do 15 let. Další položka v dotazníku nám ukázala, že dotazníkového šetření se zúčastnilo 68 chlapců (47,9 %) a 74 dívek (52,1 %). Struktura následující práce se řídí podle položek v dotazníku, tak jak za sebou následovaly. (Respondenty jsme při vyhodnocování dotazníkového šetření rozdělili dle dvou kritérií vždy do dvou skupin: 1. mladší x starší, 2. chlapci x dívky).

Položka č. 1: *Rozdělení respondentů podle kategorie a pohlaví.*

	Chlapci	Dívky	Procentuální zastoupení
Mladší	43	39	57,75 %
Starší	25	35	42,25 %
Procentuální zastoupení	47,89 %	52,11 %	

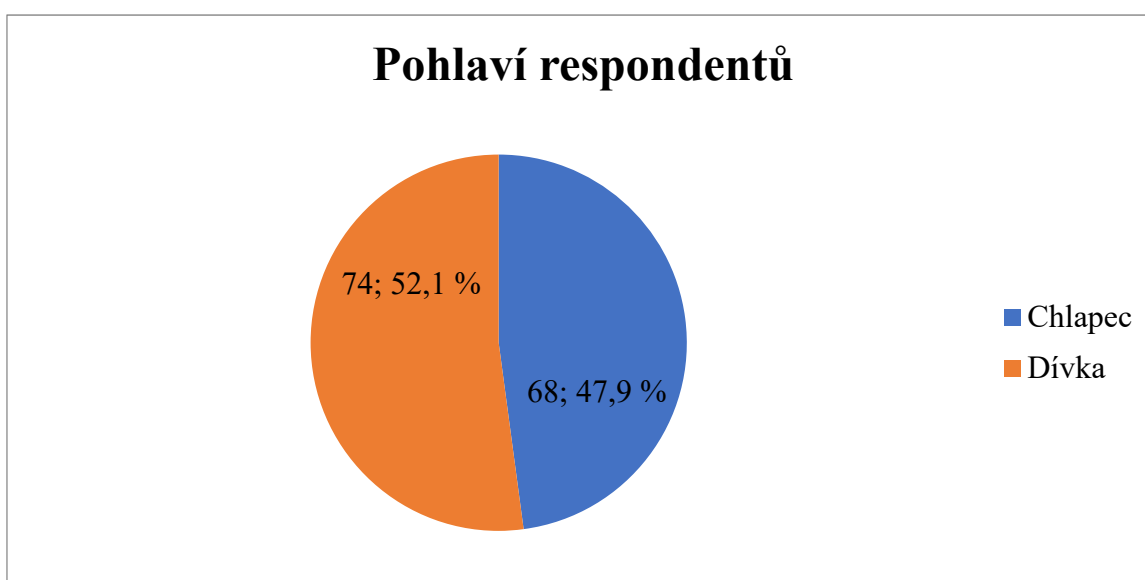
Položka č. 2: Kategorie.

Graf 1: Zobrazení kategorie hasičů.

Položka č. 3: Pohlaví respondentů.

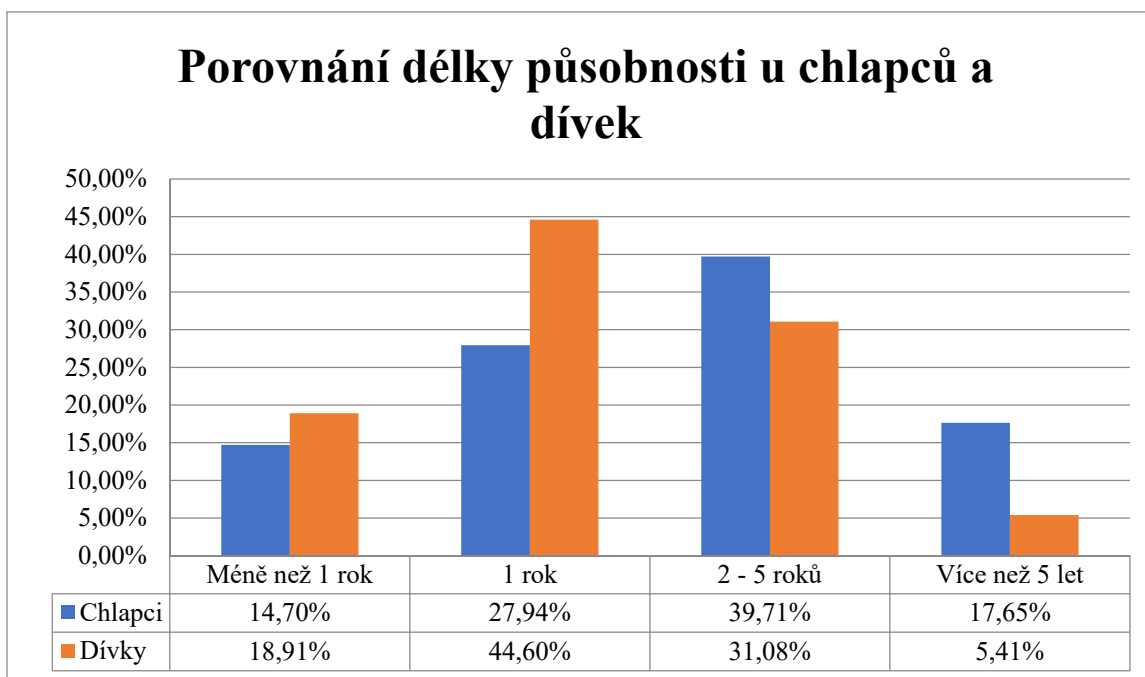
Graf 2: Pohlaví respondentů.

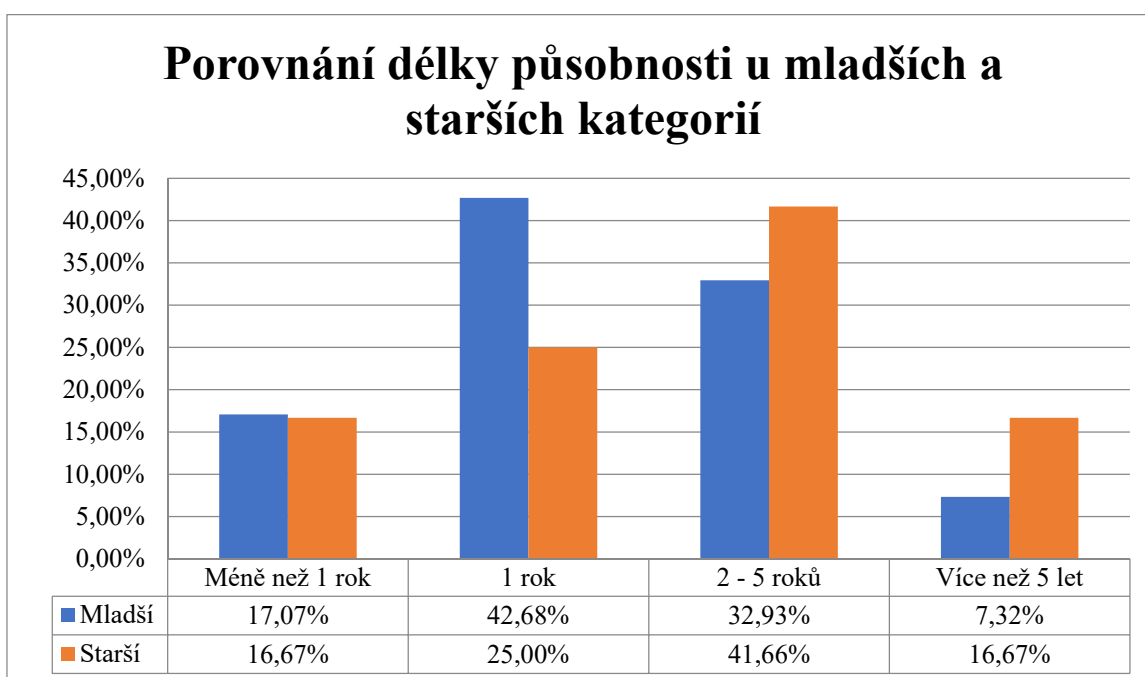
U obou výšečových grafů (č. 1 a 2) je uvedena absolutní i relativní četnost. U grafu č. 1 převažuje kategorie mladších. U grafu č. 2 je více dívek než chlapců.

Položka č. 4: Délka působnosti u mladých hasičů.

Graf 3: Relativní četnosti k položce č. 4.

Graf 4: Relativní četnosti k položce č. 4.

Tab. 1: Absolutní četnost ke grafu č. 3

Porovnání délky působnosti u chlapců a dívek		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
Méně než 1 rok	10	14
1 rok	19	33
2 - 5 roků	27	23
Více než 5 let	12	4

Nejčastější odpovědí chlapců byla odpověď působnost 2 – 5 roků. Chlapců na tuto možnost odpovědělo (39,71 %). Další nejčastější možností byla odpověď 1 rok. Chlapců odpovědělo (27,94 %). Nejčastější odpovědí dívek byla odpověď působnost 1 rok (44,60 %). Z grafu č. 3 je zřejmé, že u hasičského sboru působí déle chlapci než dívky.

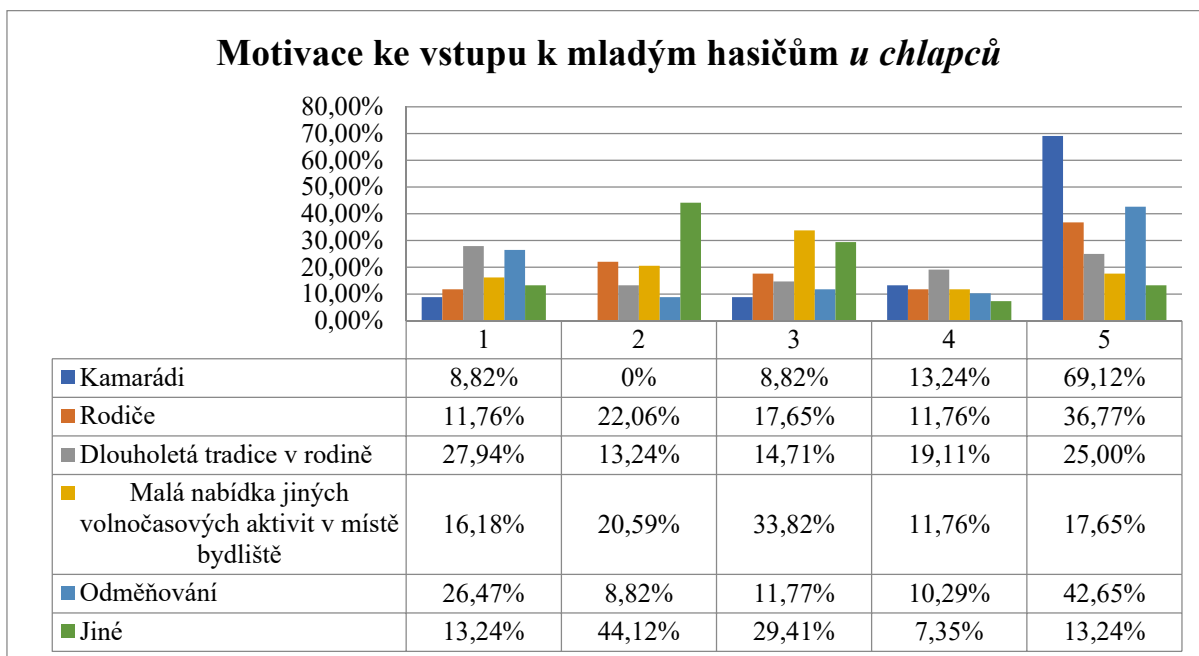
Tab. 2: Absolutní četnost ke grafu č. 4

Porovnání délky působnosti u mladších a starších kategorií		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
Méně než 1 rok	14	11
1 rok	35	6
2 - 5 roků	27	30
Více než 5 let	6	13

Nejčastější odpověď u kategorie mladších je působnost u mladých hasičů 1 rok (42,68 %). U kategorie starších žáků je nejčastější odpověď působnost 2 – 5 roků a to (41,66 %). Nejméně častou odpovědí byla u mladších žáků možnost více než 5 let, kdy odpověděli pouhé (7,32 %) respondentů. U starších žáků byla nejméně volená odpověď působnost méně než 1 rok (16,67 %) a více než 5 let (16,67 %).

Položka č. 5: *Motivace ke vstupu do mladých hasičů u chlapců a dívek.* (Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

Graf 5: Relativní četnosti k položce č. 5.

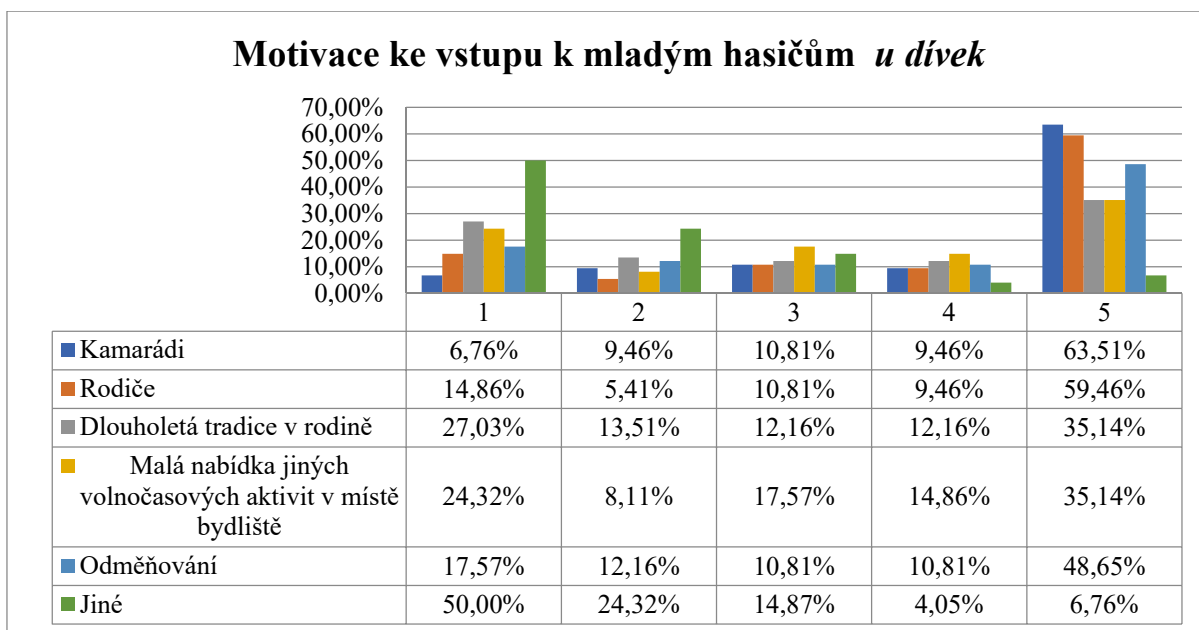

Tab. 3: Absolutní četnost ke grafu č. 5

Motivace ke vstupu do mladých hasičů u chlapců					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Kamarádi	6	0	6	9	47
Rodiče	8	15	12	8	25
Dlouholetá tradice v rodině	19	9	10	13	17
Malá nabídka jiných volnočasových aktivit v m. b.	11	14	23	8	12
Odměňování	18	6	8	7	29
Jiné	9	30	20	5	4

Nejvíce volenou odpovědí u chlapců jsou kamarádi (69,12 %). Druhá nejčastější odpověď u chlapců je odpověď jiné (44,12 %).

Graf 6: Relativní četnosti k položce č. 5.

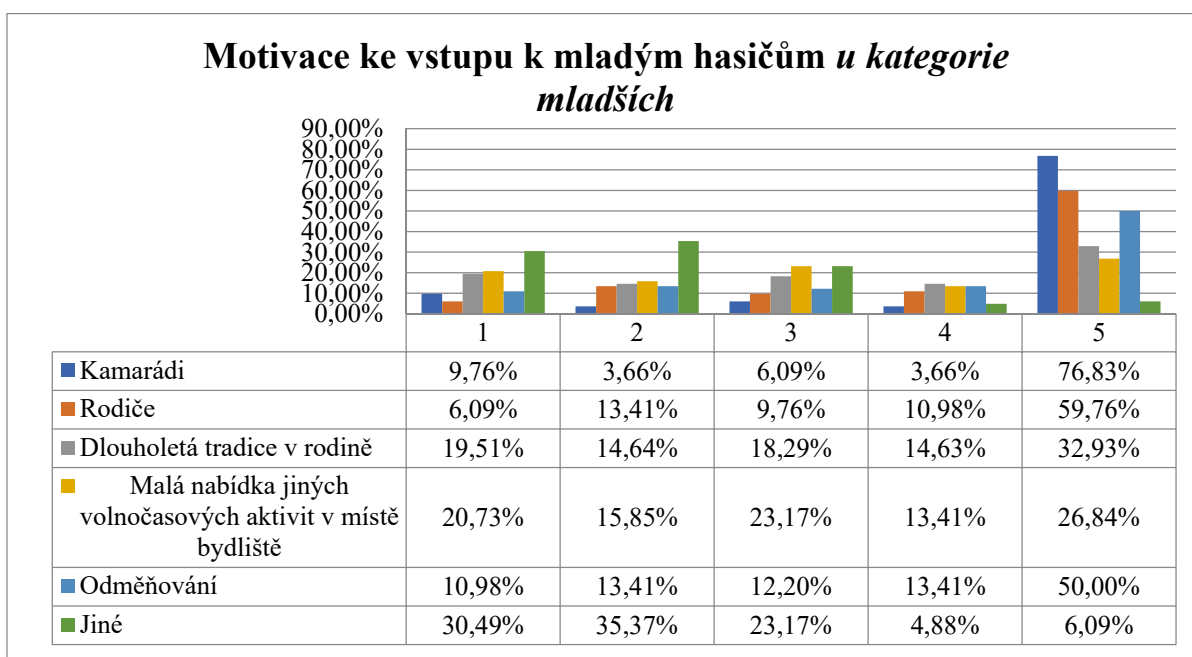

Tab. 4: Absolutní četnost ke grafu č. 6

Motivace ke vstupu do mladých hasičů u dívek					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Kamarádi	5	7	8	7	47
Rodiče	11	4	8	7	44
Dlouholetá tradice v rodině	20	10	9	9	26
Malá nabídka jiných volnočasových aktivit v m. b.	18	6	13	11	26
Odměňování	13	9	8	8	36
Jiné	37	18	11	3	5

Největší motivační faktor pro dívky jsou kamarádi (63,51 %). Druhy největší motivační faktor je u dívek odpověď rodiče (59,46 %). Kategorie chlapců a dívek se v hlavním motivačním prvku neliší. Rádi by v kroužku poznali nové kamarády nebo byli častěji s těmi, které už znají.

Graf 7: Relativní četnosti k položce č. 5.

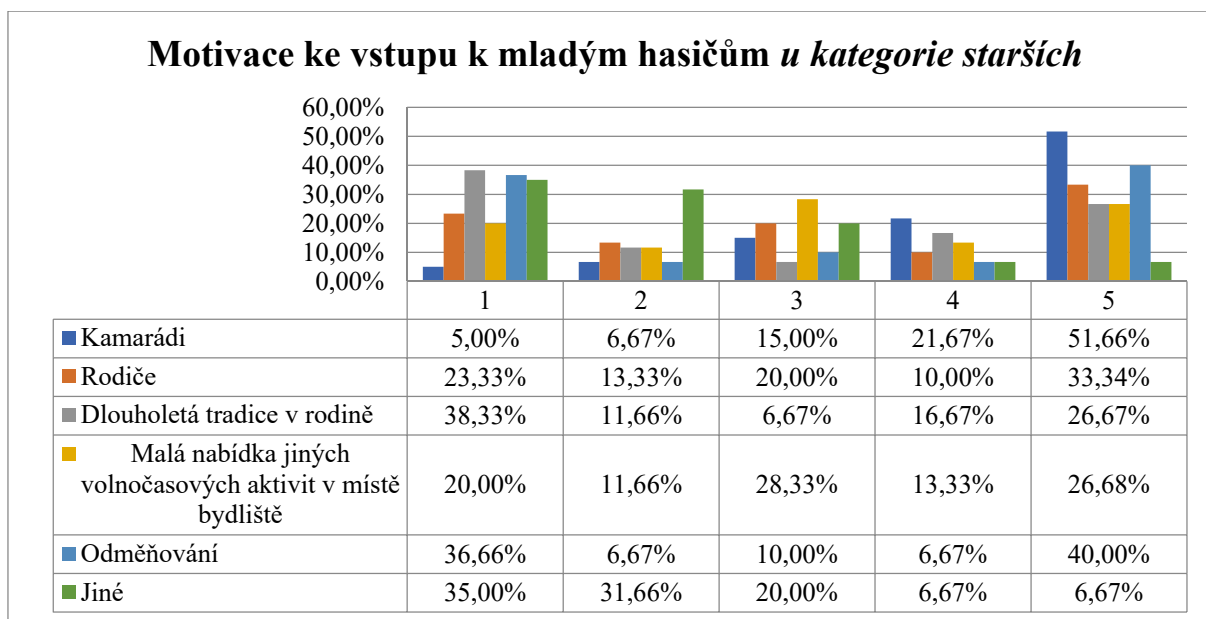

Tab. 5: Absolutní četnost ke grafu č. 7

Motivace ke vstupu do mladých hasičů u kategorie mladších					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Kamarádi	8	3	5	3	63
Rodiče	5	11	8	9	49
Dlouholetá tradice	16	12	15	12	27
Malá nabídka jiných v. a.	17	13	19	11	22
Odměňování	9	11	10	11	41
Jiné	25	29	19	4	5

Kategorie mladších žáků nejčastěji volila za motivační prvek odpověď kamarádi (76,83 %). Druhou nejčastější odpovědí byli rodiče (59,76 %) u kategorie mladších žáků.

Graf 8: Relativní četnosti k položce č. 5.

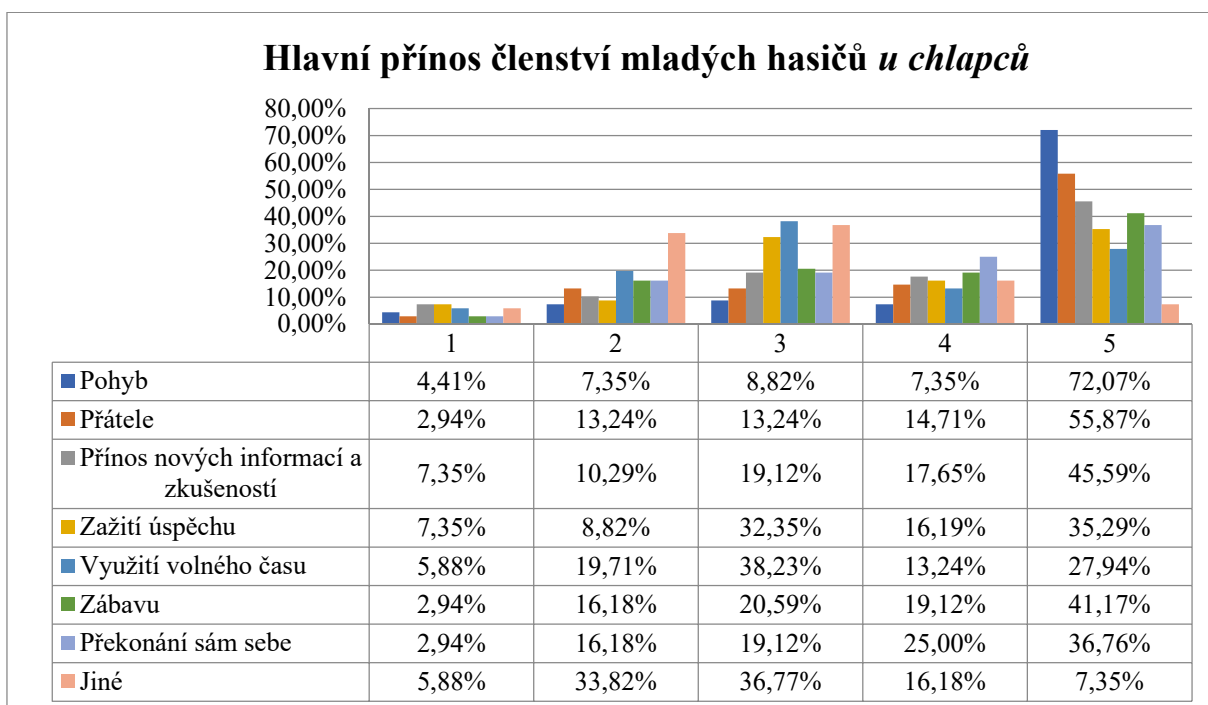
Tab. 6: Absolutní četnost ke grafu č. 8

Motivace ke vstupu do mladých hasičů u kategorie starších					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Kamarádi	3	4	9	13	31
Rodiče	14	8	12	6	20
Dlouholetá tradice v rodině	23	7	4	10	16
Malá nabídka jiných volnočasových aktivit v m. b.	12	7	17	8	16
Odměňování	22	4	6	4	24
Jiné	21	19	12	4	4

Kategorie starších žáků nejčastěji volila odpověď kamarádi (51,66 %). Dalším nejčastějším motivačním faktorem je odměňování (40,00 %) a rodiče (33,34 %). Z předchozích grafů je jednoznačný motiv pro všechny skupiny stejný, a to kamarádi.

Položka č. 6: *Hlavní přínos členství u mladých hasičů.* (Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce). Grafy jsou uspořádány podle skupin (chlapci x dívky) a (mladší x starší).

Graf 9: Relativní četnosti k položce č. 6.

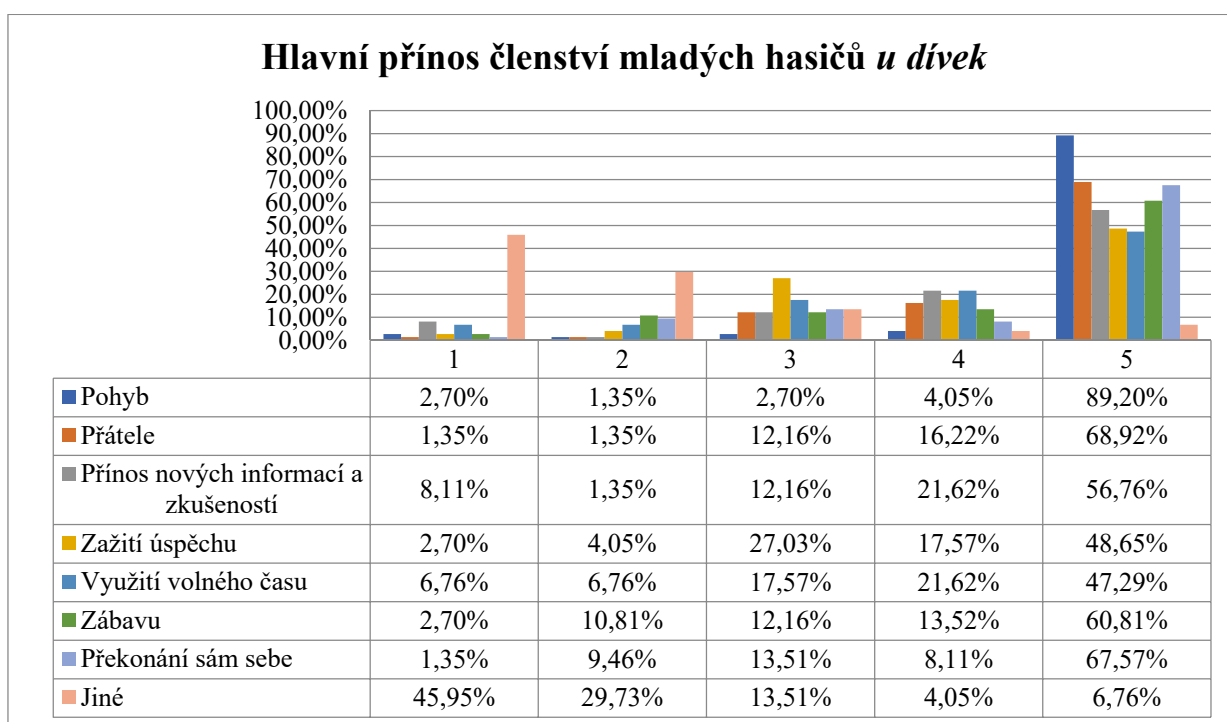
Tab. 7: Absolutní četnost ke grafu č. 9

Hlavní přínos členství mladých hasičů u chlapců					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Pohyb	3	5	6	5	49
Přátele	2	9	9	10	38

Přínos nových informací a zkušeností	5	7	13	12	31
Zažití úspěchu	5	6	22	11	24
Využití volného času	4	10	26	9	19
Zábavu	2	11	14	13	28
Překonání sám sebe	2	11	13	17	25
Jiné	4	23	25	11	5

Hlavním přínosem pro chlapce je pohyb (72,07 %), kterého u mladých hasičů mají mnoho. Další nejčastějším přínosem jsou pro chlapce přátelé (55,87 %). Již v předchozích grafech chlapci zvolili právě kamarády za největší motivační prvek pro vstup k mladým hasičům.

Graf 10: Relativní četnosti k položce č. 6.

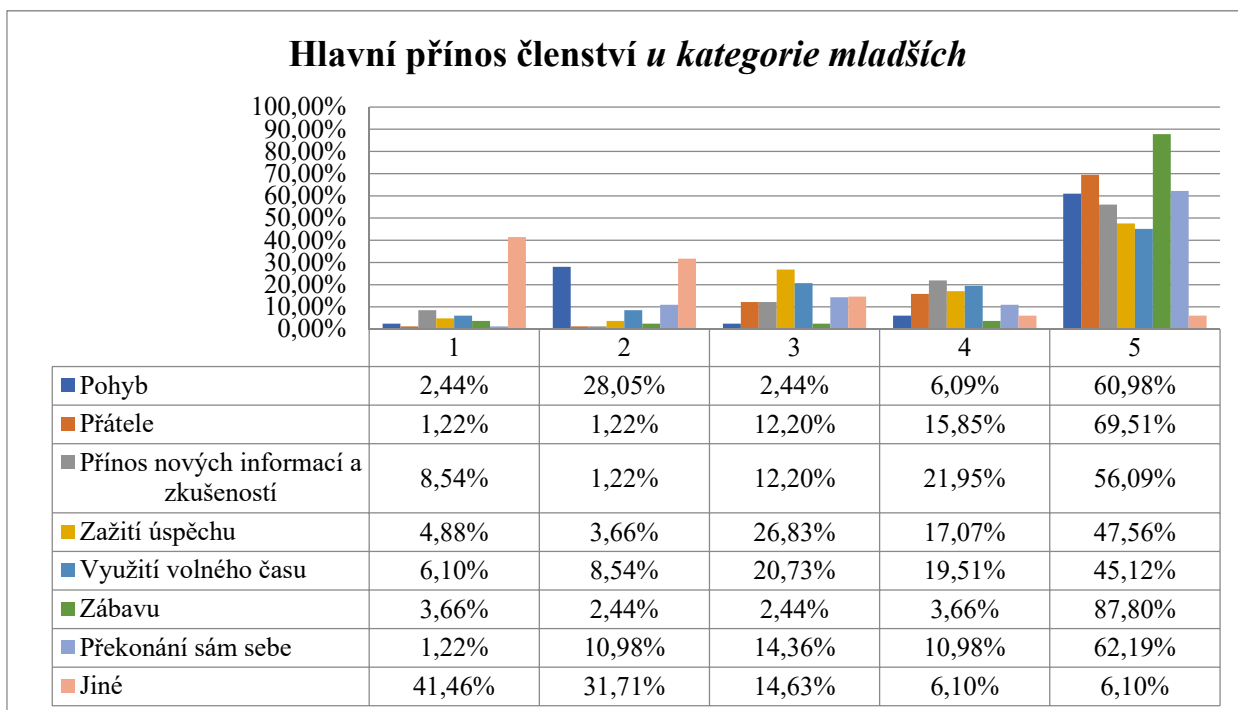
Tab. 8: Absolutní četnost ke grafu č. 10

Hlavní přínos členství mladých hasičů u dívek					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Pohyb	2	1	2	3	66
Přátele	1	1	9	12	51
Přínos nových informací a zkušeností	6	1	9	16	42
Zažití úspěchu	2	3	20	13	36
Využití volného času	5	5	13	16	35
Zábavu	2	8	9	10	45
Překonání sám sebe	1	7	10	6	50
Jiné	34	22	10	3	5

Největším přínosem u mladých hasičů za skupinu dívek je pohyb (89,20 %). Mezi další velký přínos dívky zařadily překonání samy sebe (67,57 %) a získání nových přátel (68,92 %). Jak chlapci, tak dívky zvolili za největší přínos členství u mladých hasičů pohyb.

Pohyb je pro mladé hasiče velice důležitý. Jejich fyzická ale i psychická kondice musí být neustále podporovaná. V kroužku mladých hasičů musí děti trénovat především běh a manipulaci s těžkou technikou.

Graf 11: Relativní četnosti k položce č. 6.

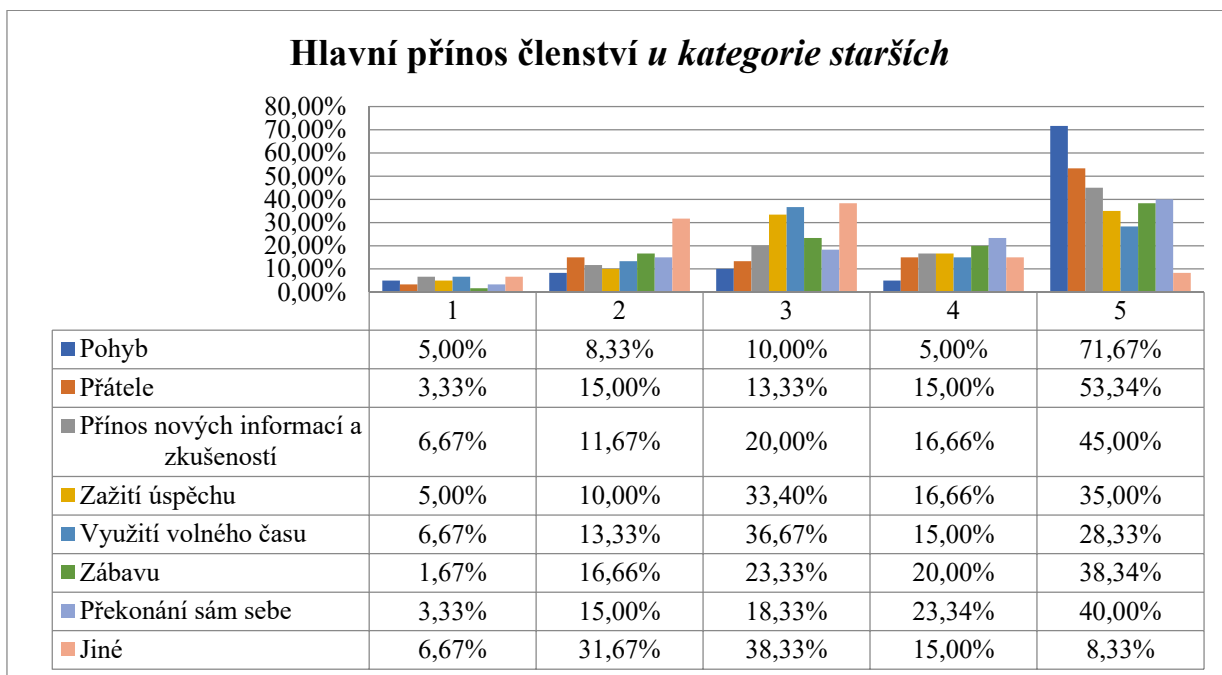

Tab. 9: Absolutní četnost ke grafu č. 11

Hlavní přínos členství mladých hasičů u kategorie mladších					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Pohyb	2	23	2	5	50
Přátele	1	1	10	13	57
Přínos nových informací a zk.	7	1	10	18	46
Zažití úspěchu	4	3	22	14	39
Využití volného času	5	7	17	16	37
Zábavu	3	2	2	3	72
Překonání sám sebe	1	9	12	9	51
Jiné	34	26	12	5	5

Respondenti, kteří spadají do kategorie mladších žáků, nejčastěji zvolili odpověď zábava (87,80 %). Druhou nečetnější odpovědí byli přátelé (69,51 %). Je tedy zřejmé, že největším přínosem pro mladší žáky je zábava, o kterou není nikdy nouze.

Graf 12: Relativní četnosti k položce č. 6.

Tab. 10: Absolutní četnost ke grafu č. 12

Hlavní přínos členství mladých hasičů u kategorie mladších					
Absolutní četnost					
Odpovědi	1	2	3	4	5
Pohyb	3	5	6	3	43
Přátelé	2	9	8	9	32
Přínos nových informací a zk.	4	7	12	10	27
Zažití úspěchu	3	6	20	10	21
Využití volného času	4	8	22	9	17

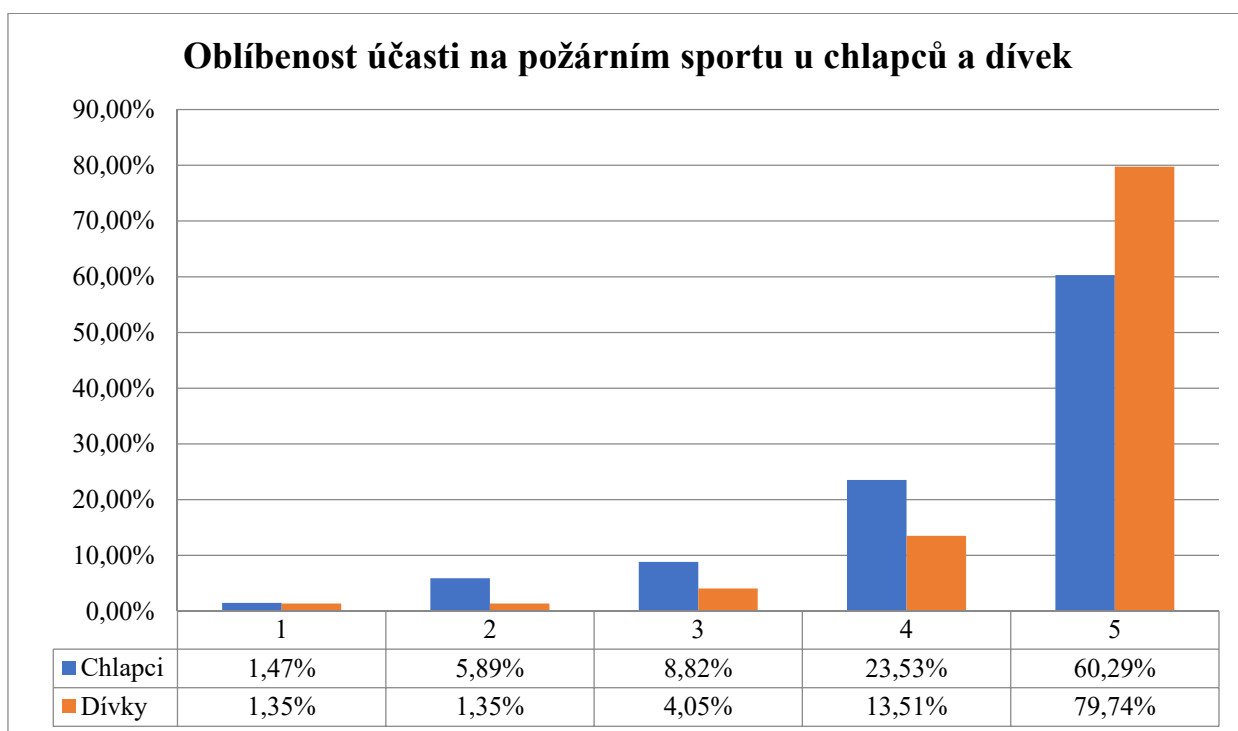
Zábavu	1	10	14	12	23
Překonání sám sebe	2	9	11	14	24
Jiné	4	19	23	9	5

Respondenti, kteří spadají do kategorie starších žáků, vidí největší přínos v pohybu (71,67 %), který je nedílnou součástí hasičského sportu. Další nejčastější odpovědi byli přátelé (53,34 %), tak jako u mladších žáků.

Položka č. 7: Oblíbenost účasti na požárním sportu.

Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce. Respondenti měli zaznamenat, zda jsou rádi účastníky požárního sportu.

Graf 13: Relativní četnosti k položce č. 7.

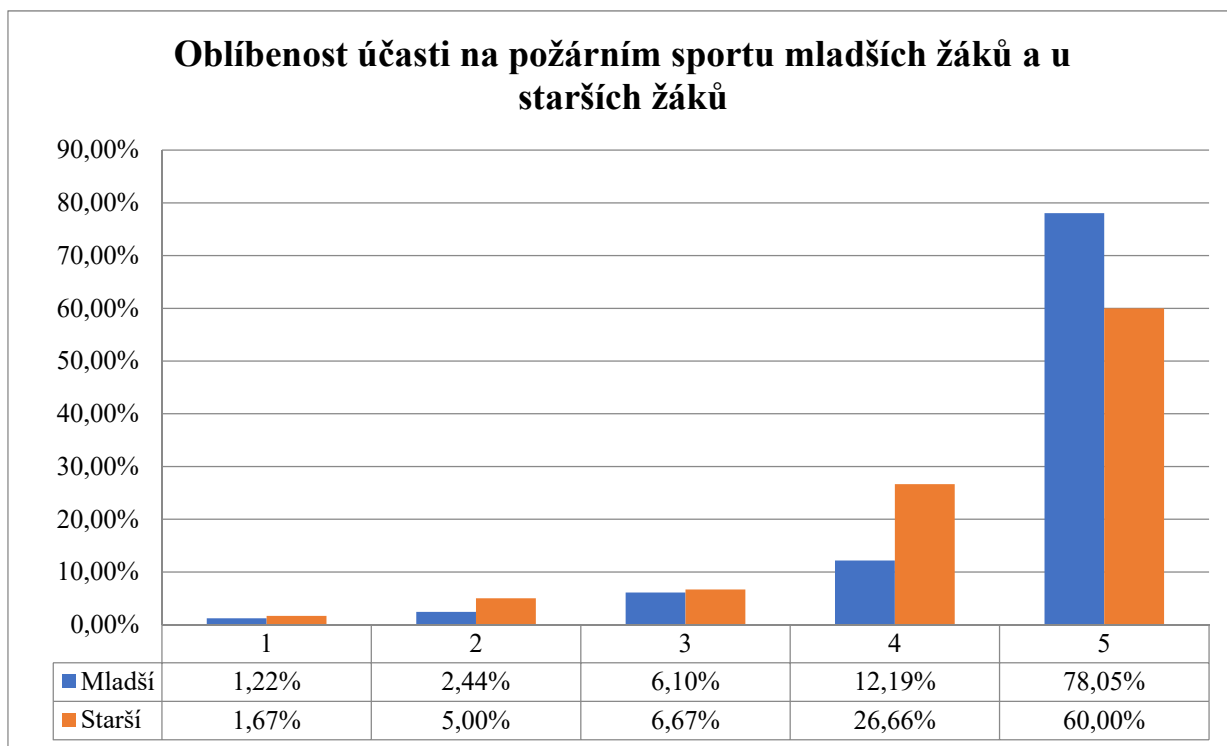

Tab. 11: Absolutní četnost ke grafu č. 13

Oblíbenost účasti na požárním sportu u chlapců a dívek		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
1	1	1
2	4	1
3	6	3
4	16	10
5	41	59

Respondenti jak chlapeckého, tak dívčího pohlaví se shodli, že jsou rádi účastníky požárního sportu. Chlapci (60,29 %) a dívky (79,74 %). Z grafu č. 13 je zřejmé, že dívky jsou raději účastníky požárního sportu než chlapci.

Graf 14: Relativní četnosti k položce č. 7.

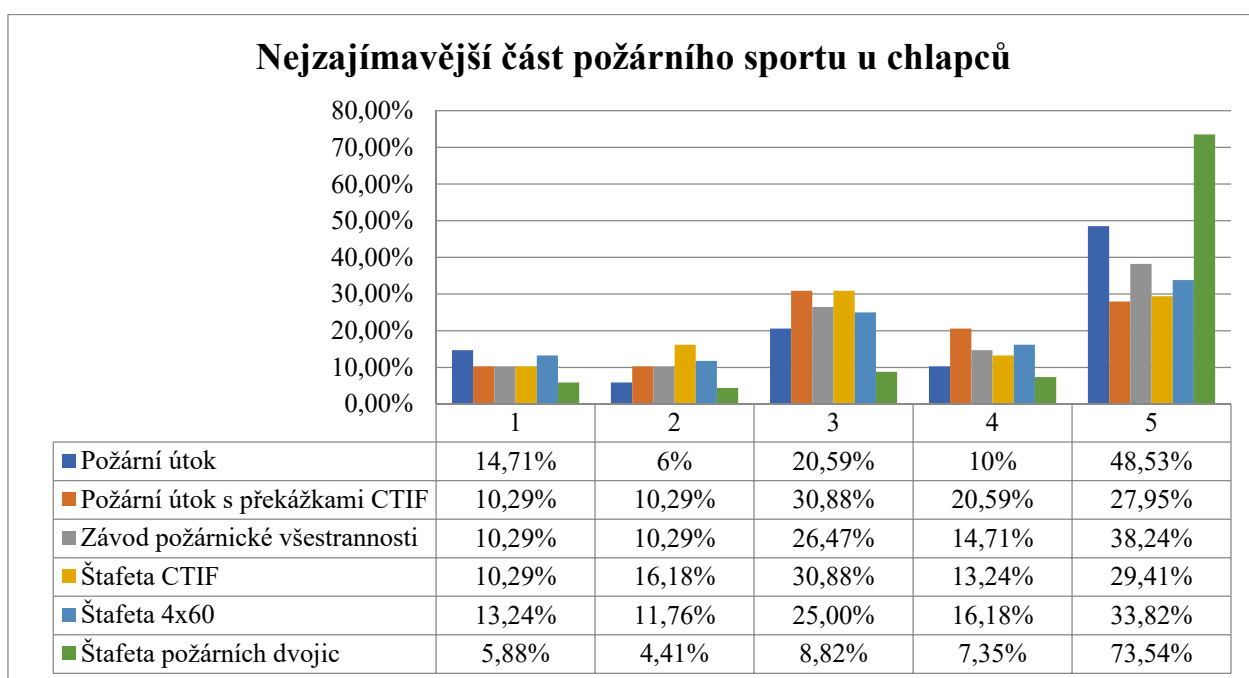
Tab. 12: Absolutní četnost ke grafu č. 14

Oblíbenost účasti na požárním sportu u mladších žáků a u starších žáků		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
1	1	1
2	2	3
3	5	4
4	10	16
5	64	36

Mladší žáci (78,05 %) i starší žáci (60,00 %) zvolili, že jsou rádi účastníky požárního sportu. Kategorie mladších žáků se raději účastní požárního sportu než kategorie starších žáků.

Položka č. 8: *Nejzajímavější část požárního sportu pro respondenty.*

Graf 15: Relativní četnosti k položce č. 8.

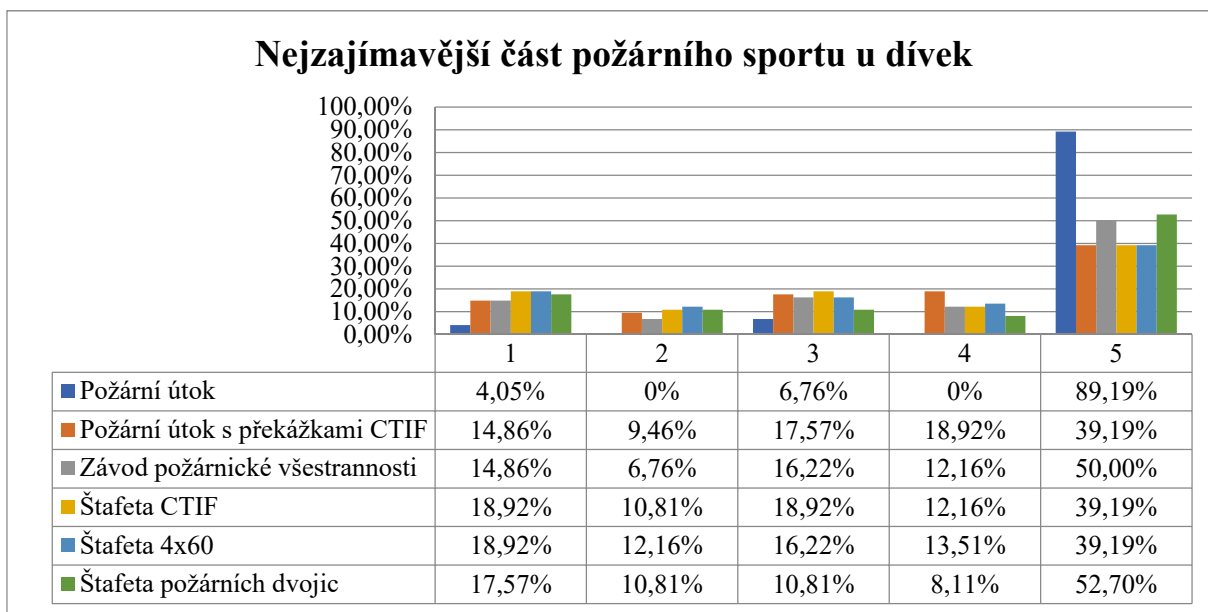

Tab. 13: Absolutní četnost ke grafu č. 15

Nejzajímavější část požárního sportu u chlapců					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Požární útok	10	4	14	7	33
Požární útok s překážkami CTIF	7	7	21	14	19
Závod požárnické všestrannosti	7	7	18	10	26
Štafeta CTIF	7	11	21	9	20
Štafeta 4x60	9	8	17	11	23
Štafeta požárních dvojic	4	3	6	5	50

Respondenti mužského pohlaví považují za nejzajímavější část požárního sportu štafetu požárních dvojic (73,54 %). Další nejatraktivnější částí je u chlapců požární útok (48,53 %).

Graf 16: Relativní četnosti k položce č. 8.

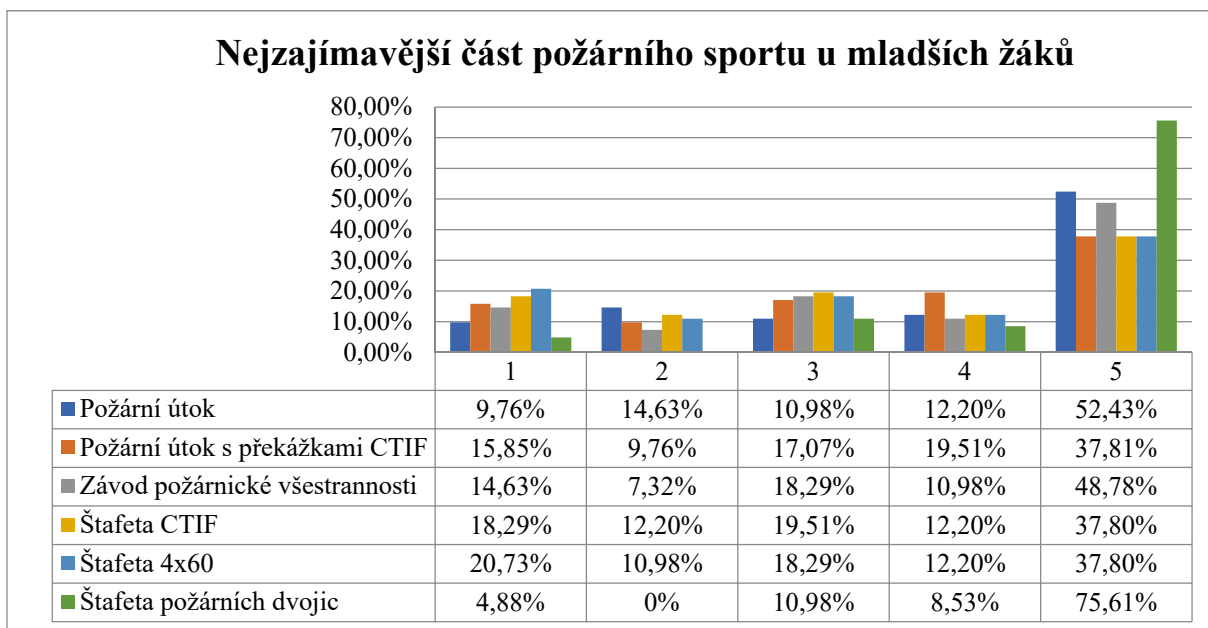

Tab. 14: Absolutní četnost ke grafu č. 16

Nejzajímavější část požárního sportu u dívek					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Požární útok	3	0	5	0	66
Požární útok s překážkami CTIF	11	7	13	14	29
Závod požárnícké všestrannosti	11	5	12	9	37
Štafeta CTIF	14	8	14	9	29
Štafeta 4x60	14	9	12	10	29
Štafeta požárních dvojic	13	8	8	6	39

Dívky považují za nejzajímavější část požární útok (89,19 %). Další nejvíce volená odpověď byla štafeta požárních dvojic (52,70 %).

Graf 17: Relativní četnosti k položce č. 8.

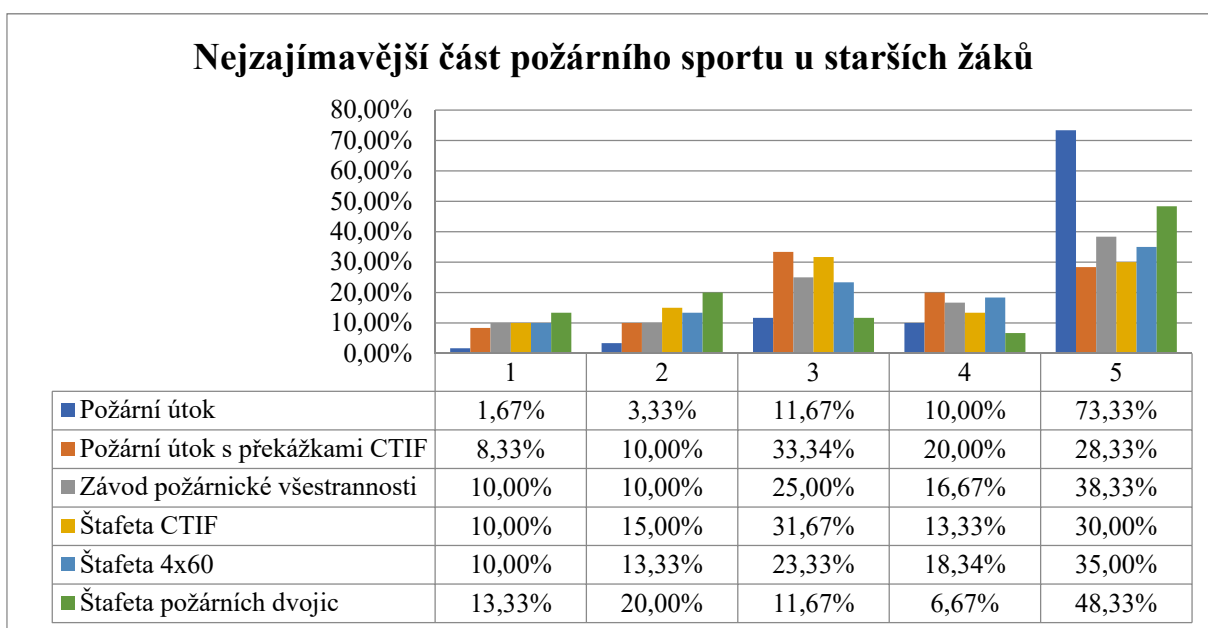

Tab. 15: Absolutní četnost ke grafu č. 17

Nejzajímavější část požárního sportu u mladších žáků					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Požární útok	8	12	9	10	43
Požární útok s překážkami CTIF	13	8	14	16	31
Závod požárnické všestrannosti	12	6	15	9	40
Štafeta CTIF	15	10	16	10	31
Štafeta 4x60	17	9	15	10	31
Štafeta požárních dvojic	4	0	9	7	62

Mladší žáci zvolili, jako nejčastější odpověď štafeta požárních dvojic (75,61 %). Další nejčastější odpovědí byl požární útok (52,43 %).

Graf 18: Relativní četnosti k položce č. 8.

Tab. 16: Absolutní četnost ke grafu č. 18

Nejzajímavější část požárního sportu u starších žáků					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Požární útok	1	2	7	6	44
Požární útok s překážkami CTIF	5	6	20	12	17
Závod požárnícké všestrannosti	6	6	15	10	23
Štafeta CTIF	6	9	19	8	18
Štafeta 4x60	6	8	14	11	21
Štafeta požárních dvojic	8	12	7	4	29

Nejzajímavější částí požárního sportu je pro starší žáky požární útok (73,33 %). Další oblíbenou částí je štafeta požárních dvojic (48,33 %).

Položka č. 9: Počet vedoucích v týmech.

Kategorie chlapců nejčastěji zvolila odpověď, že jejich tým vedou tři vedoucí (79,41 %). Další nejčastější odpověď chlapců bylo, že jejich tým vedou dva vedoucí (11,75 %). Dívky odpověděly, že jejich tým nejčastěji vede jeden vedoucí (35,14 %). Další nejčastější odpověď byla, že tým vede šest vedoucích (31,08 %).

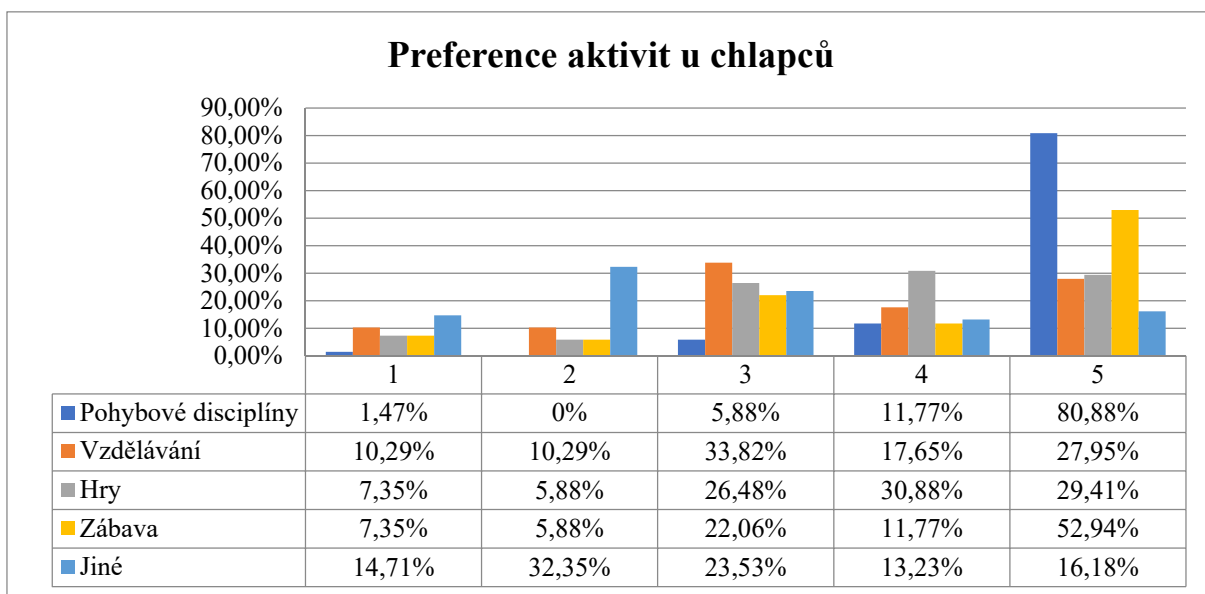
Kategorie mladších žáků uvedla, že nejčastěji má jejich tým jednoho vedoucího (35,37 %). Druhá nejčastější odpověď byla, že jejich tým vede šest vedoucích (28,05 %). Kategorie starších žáků odpověděla, že nejčastěji vedou tým tři vedoucí (90,00 %).

Položka č. 10: Na co jsou respondenti nejvíce hrdí ve svém týmu.

Chlapci	Dívky
<ul style="list-style-type: none">• Na výhry,• Na tým,• Na spolupráci a podporu	<ul style="list-style-type: none">• Na kamarády,• Na vedoucí,• Na výhry ze soutěží.
Mladší	Starší
<ul style="list-style-type: none">➤ Na všechny vedoucí,➤ Na výhry,➤ Na tým a celý kolektiv.	<ul style="list-style-type: none">➤ Na kamarády,➤ Na vzájemnou spolupráci,➤ Na časté vítězství.

Položka č. 11: Preference aktivit respondentů. (Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce). Respondenti měli zaznamenat, které aktivity u mladých hasičů nejvíce preferují.

Graf 19: Relativní četnosti k položce č. 11.

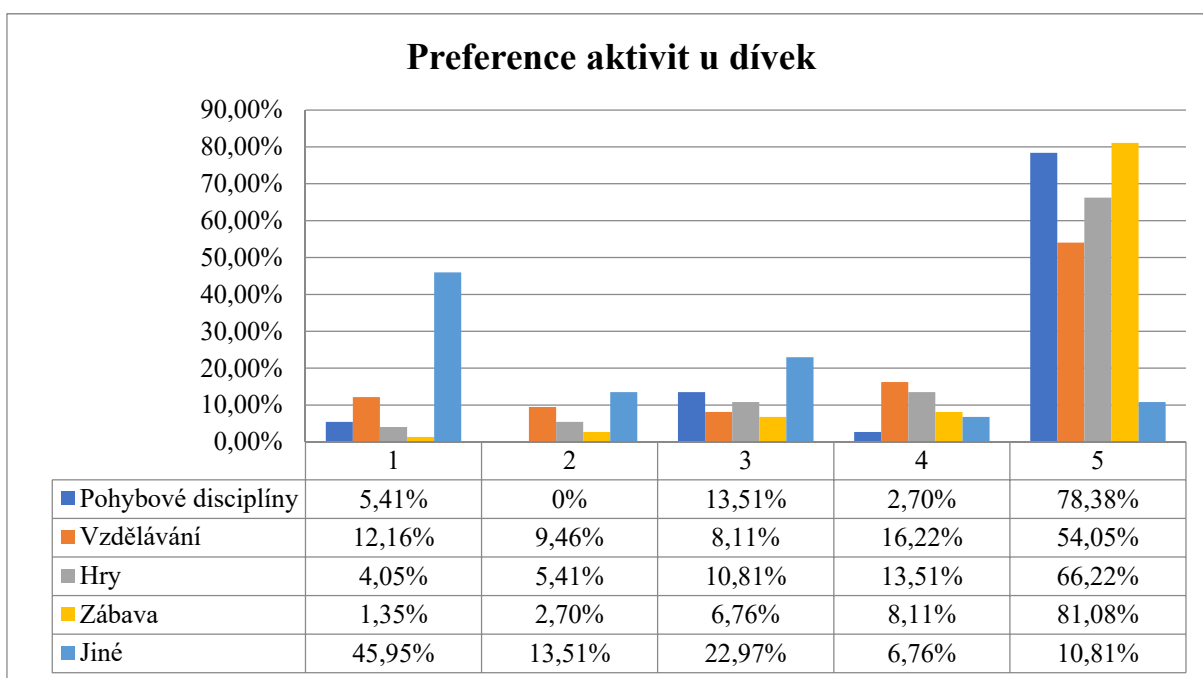

Tab. 17: Absolutní četnost ke grafu č. 19

Preference aktivit u chlapců					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Pohybové disciplíny	1	0	4	8	55
Vzdělávání	7	7	23	12	19
Hry	5	4	18	21	20
Zábava	5	4	15	8	36
Jiné	10	22	16	9	11

Chlapci nejvíce preferují u mladých hasičů pohybové aktivity (80,88 %), jako další respondenti mužského pohlaví zvolili zábavu (52,94 %).

Graf 20: Relativní četnosti k položce č. 11.

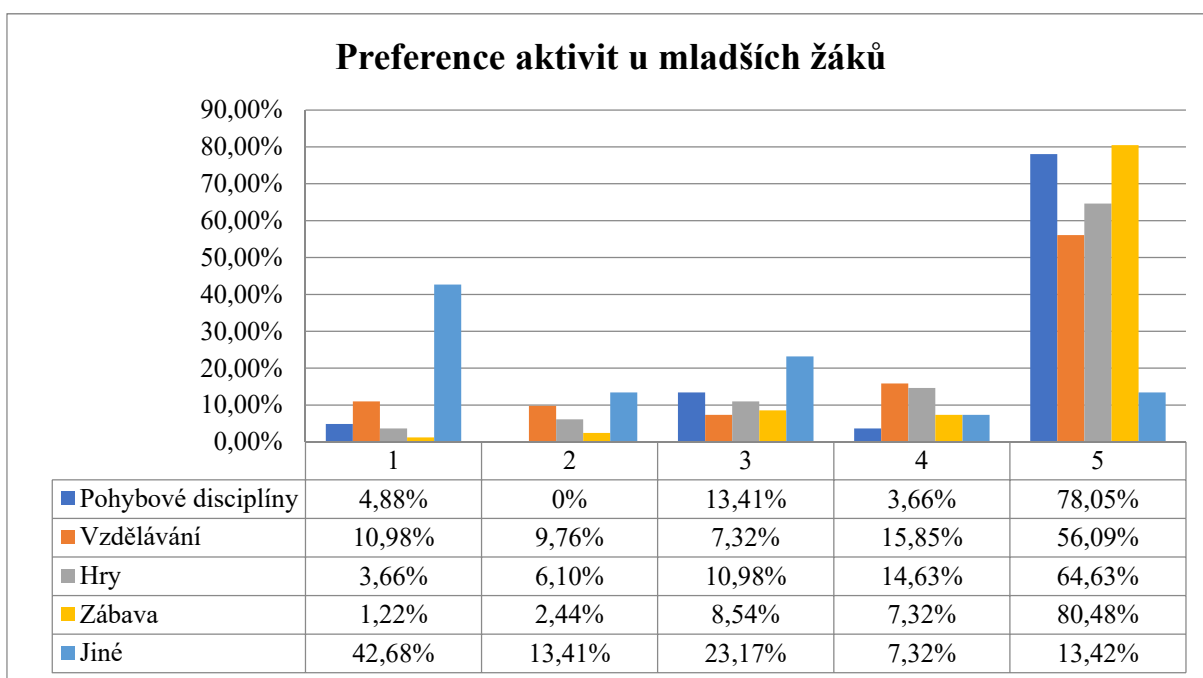

Tab. 18: Absolutní četnost ke grafu č. 20

Preference aktivit u dívek					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Pohybové disciplíny	4	0	10	2	58
Vzdělávání	9	7	6	12	40
Hry	3	4	8	10	49
Zábava	1	2	5	6	60
Jiné	34	10	17	5	8

Dívky u mladých hasičů preferují především zábavu (81,08 %), pohybové disciplíny (78,38 %) a hry (66,22 %). Rozdíl oproti chlapcům a dívkám je v tom, že chlapci preferují především pohybové disciplíny (78,38 %) a dívky spíše zábavu (81,08 %).

Graf 21: Relativní četnosti k položce č. 11.

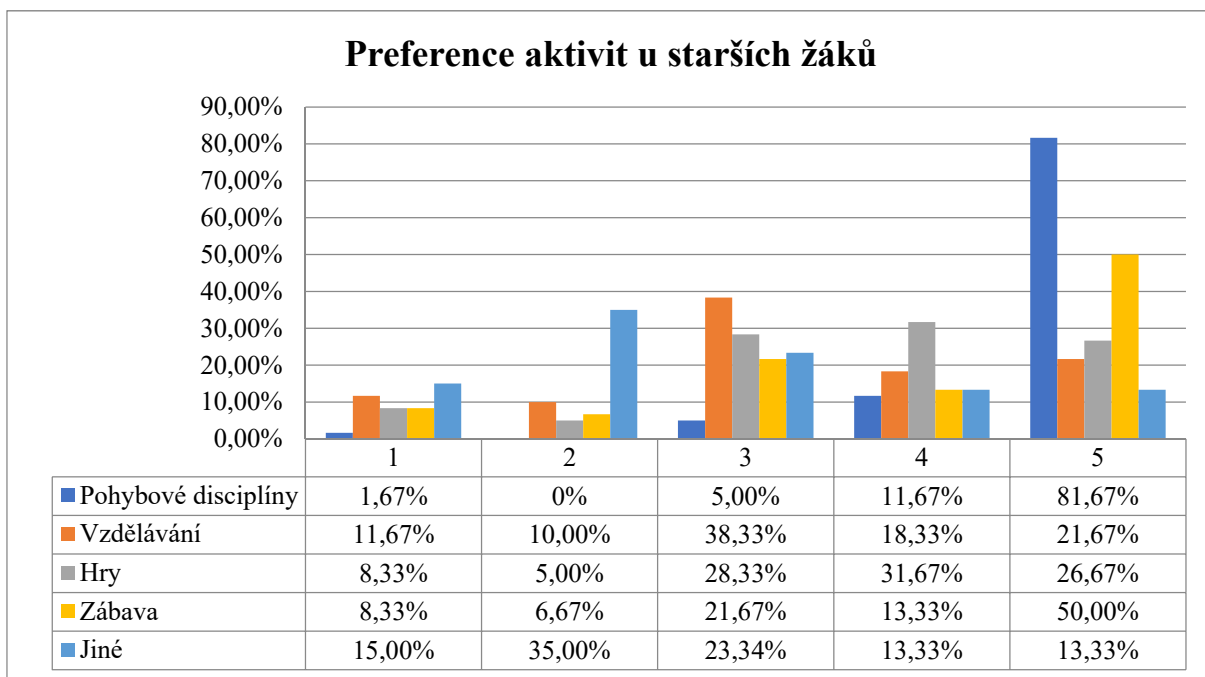

Tab. 19: Absolutní četnost ke grafu č. 21

Preference aktivit u mladších žáků					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Pohybové disciplíny	4	0	11	3	64
Vzdělávání	9	8	6	13	46
Hry	3	5	9	12	53
Zábava	1	2	7	6	66
Jiné	35	11	19	6	11

Mladší žáci nejvíce preferují u mladých hasičů zábavu (80,48 %), mezi další oblíbené aktivity mladších žáků patří: pohybové disciplíny (78,05 %), hry (64,63 %) a vzdělávání (56,09 %).

Graf 22: Relativní četnosti k položce č. 11.

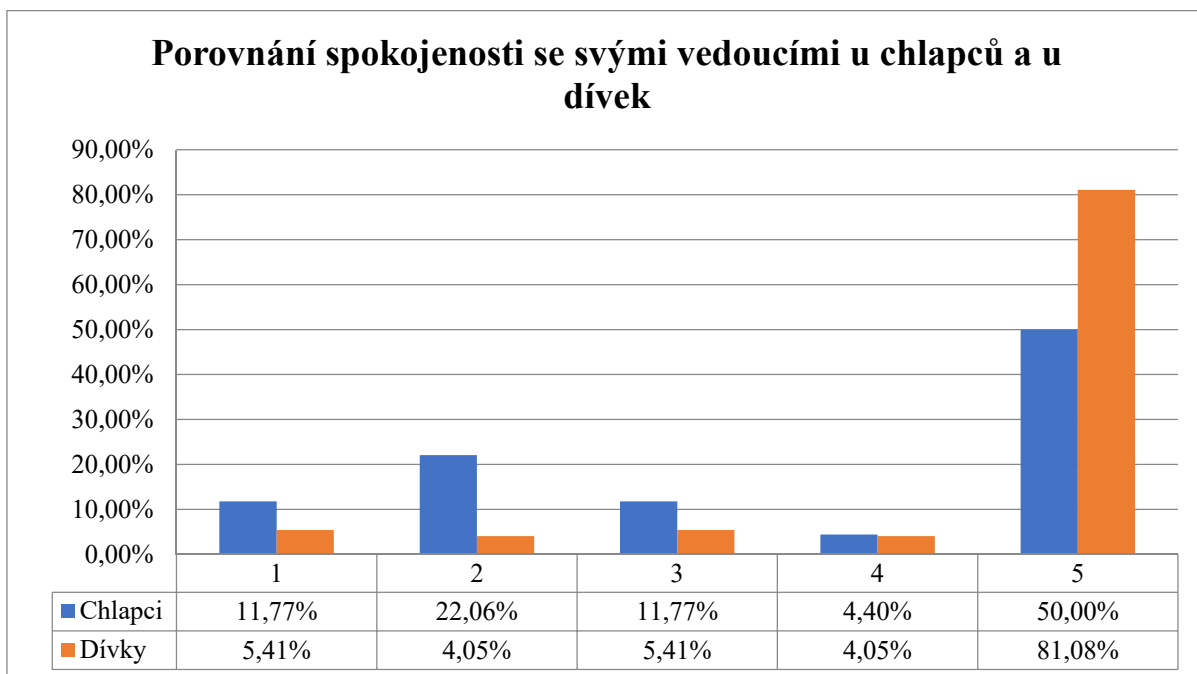
Tab. 20: Absolutní četnost ke grafu č. 22

Preference aktivit u starších žáků					
Absolutní četnost					
Dané odpovědi	1	2	3	4	5
Pohybové disciplíny	1	0	3	7	49
Vzdělávání	7	6	23	11	13
Hry	5	3	17	19	16
Zábava	5	4	13	8	30
Jiné	9	21	14	8	8

Starší žáci nejvíce preferují pohybové disciplíny (81,67 %) a zábavu (50,00 %). Mladší žáci oproti starším žákům upřednostňují zábavu (80,48 %).

Položka č. 12: *Míra spokojenosti respondentů se svými vedoucími mládeže.* Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

Graf 23: Relativní četnosti k položce č. 12.

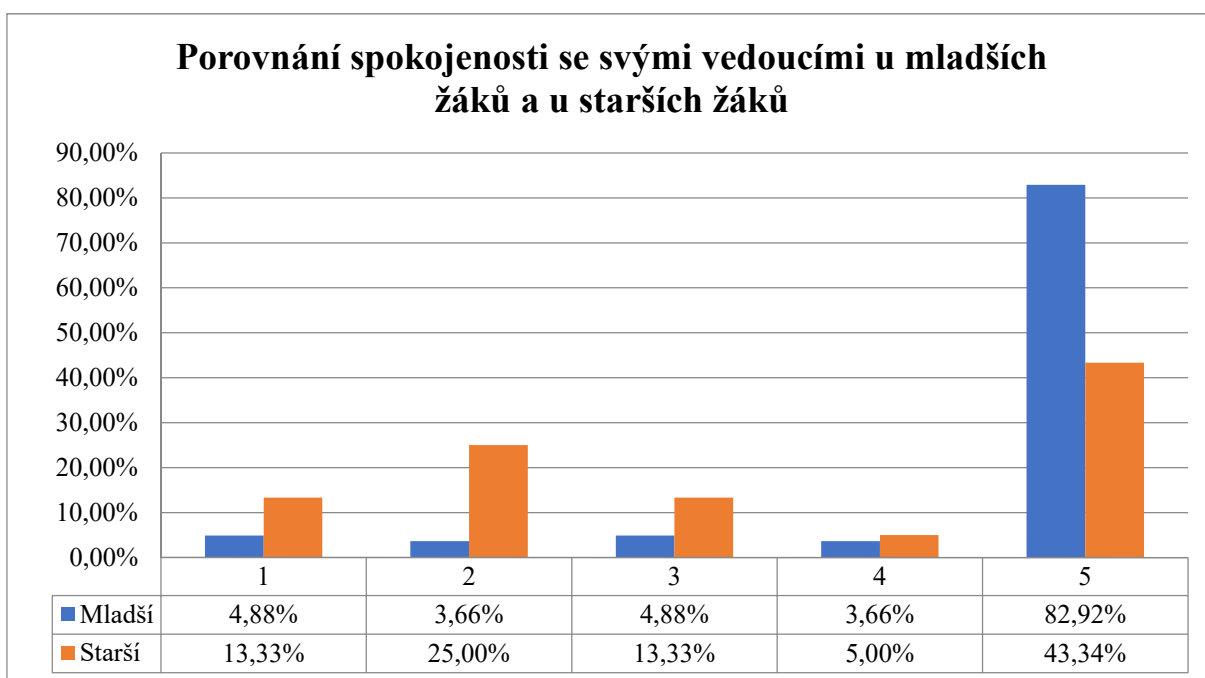

Tab. 21: Absolutní četnost ke grafu č. 23

Porovnání spokojenosti se svými vedoucími u chlapců a u dívek		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
1	8	4
2	15	3
3	8	4
4	3	3
5	34	60

Polovina chlapců je velmi spokojená se svými vedoucími. U dívek (81,08 %) je spokojenost se svými vedoucími větší, než u chlapců. Druhá polovina chlapců již není tolik spokojena, jako ta první.

Graf 24: Relativní četnosti k položce č. 12.

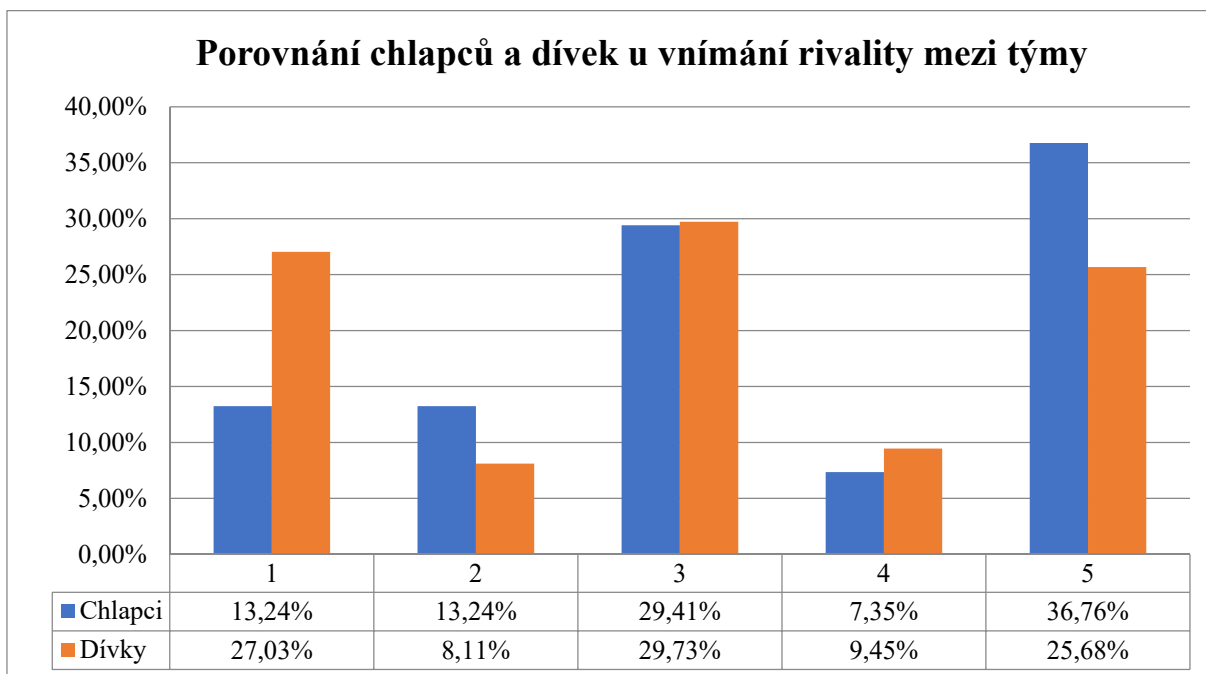
Tab. 22: Absolutní četnost ke grafu č. 24

Porovnání spokojenosti se svými vedoucími u chlapců a u dívek		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
1	4	8
2	3	15
3	4	8
4	3	3
5	68	26

Mladší žáci (82,92 %) jsou více spokojeni se svými vedoucími než žáci starší (43,34 %). U starších žáků jde z grafu č. 24 vidět, že více jak polovina není maximálně spokojená se svými vedoucími.

Položka č. 13: *Vnímání rivality mezi týmy.* Tyto položky obsahují porovnání škál, kdy jejich hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

Graf 25: Relativní četnosti k položce č. 13.

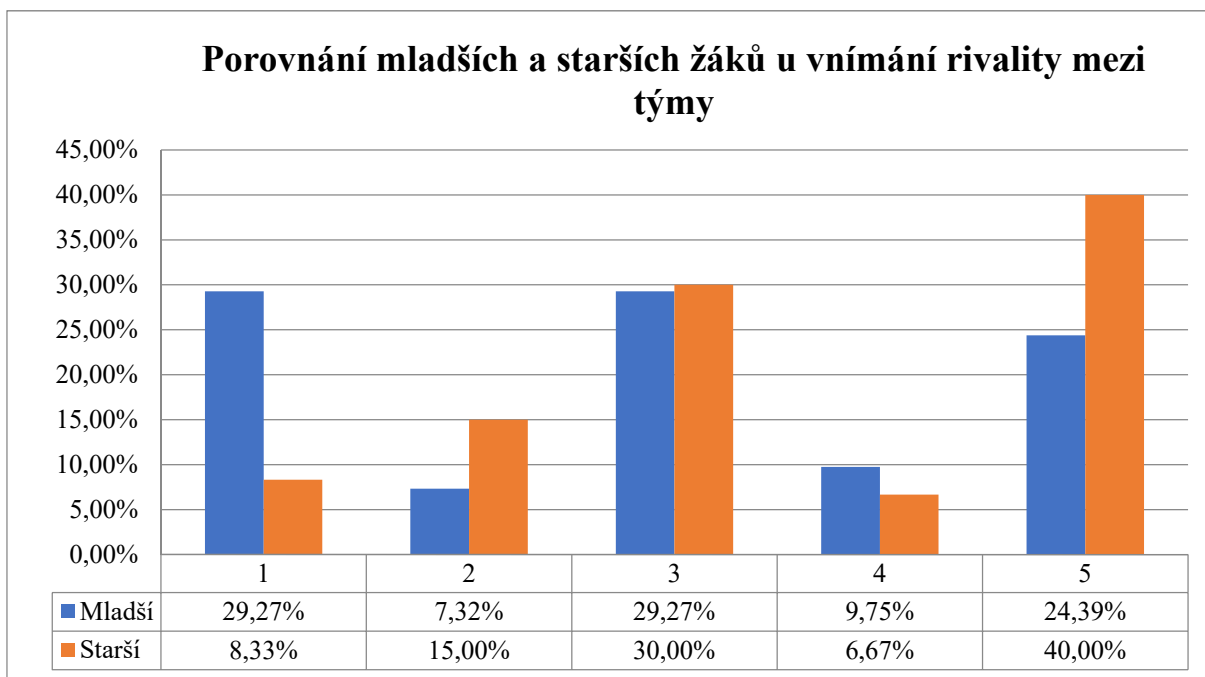

Tab. 23: Absolutní četnost ke grafu č. 25

Porovnání chlapců a dívek u vnímání rivality mezi týmy		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
1	9	20
2	9	6
3	20	22
4	5	7
5	25	19

Chlapci (36,76 %) vnímají rivalitu mezi týmy o něco více než dívky (25,68 %). Jak chlapci, tak dívky si myslí, že v týmech určitá rivalita panuje.

Graf 26: Relativní četnosti k položce č. 13.

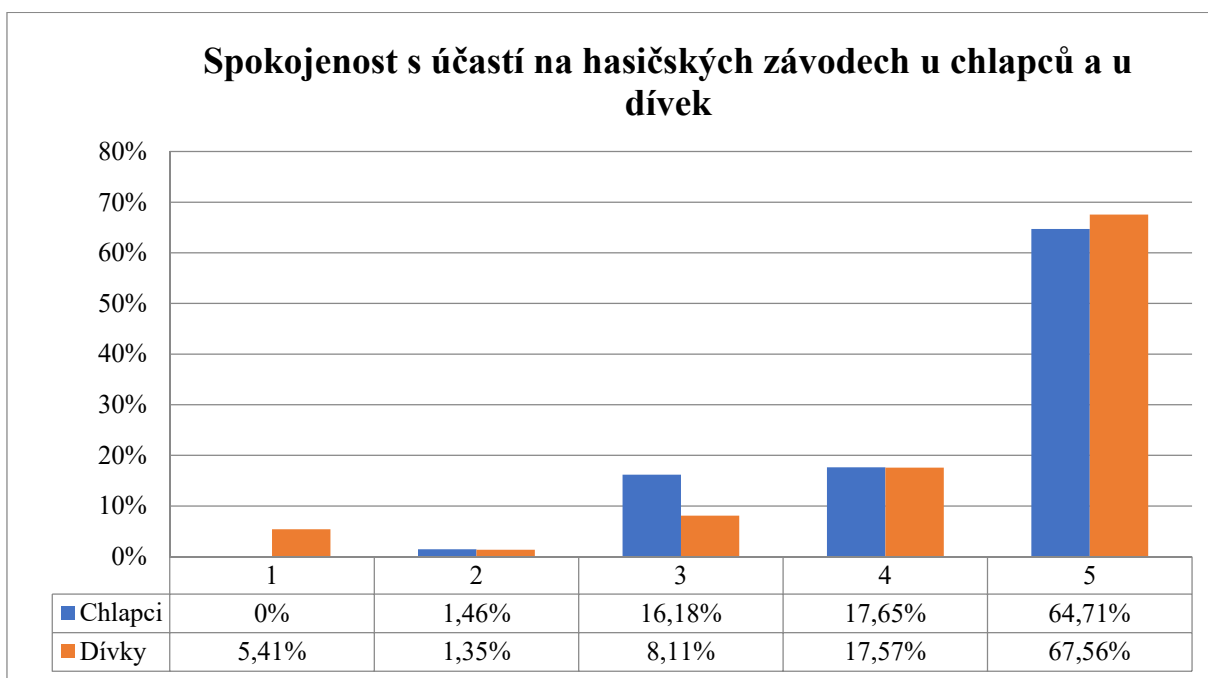
Tab. 24: Absolutní četnost ke grafu č. 26

Porovnání mladších a starších žáků u vnímání rivality mezi týmy		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
1	24	5
2	6	9
3	24	18
4	8	4
5	20	24

Více starších žáků (40,00 %) než mladších (29,27 %) si myslí, že mezi týmy panuje velká rivalita. Avšak obě tyto skupiny ví, že mezi týmy určitá rivalita panuje. Mladší žáci nevnímají rivalitu tolik, jako žáci starší.

Položka č. 14: *Spokojenost s účastí na hasičských závodech.*

Graf 27: Relativní četnosti k položce č. 14.

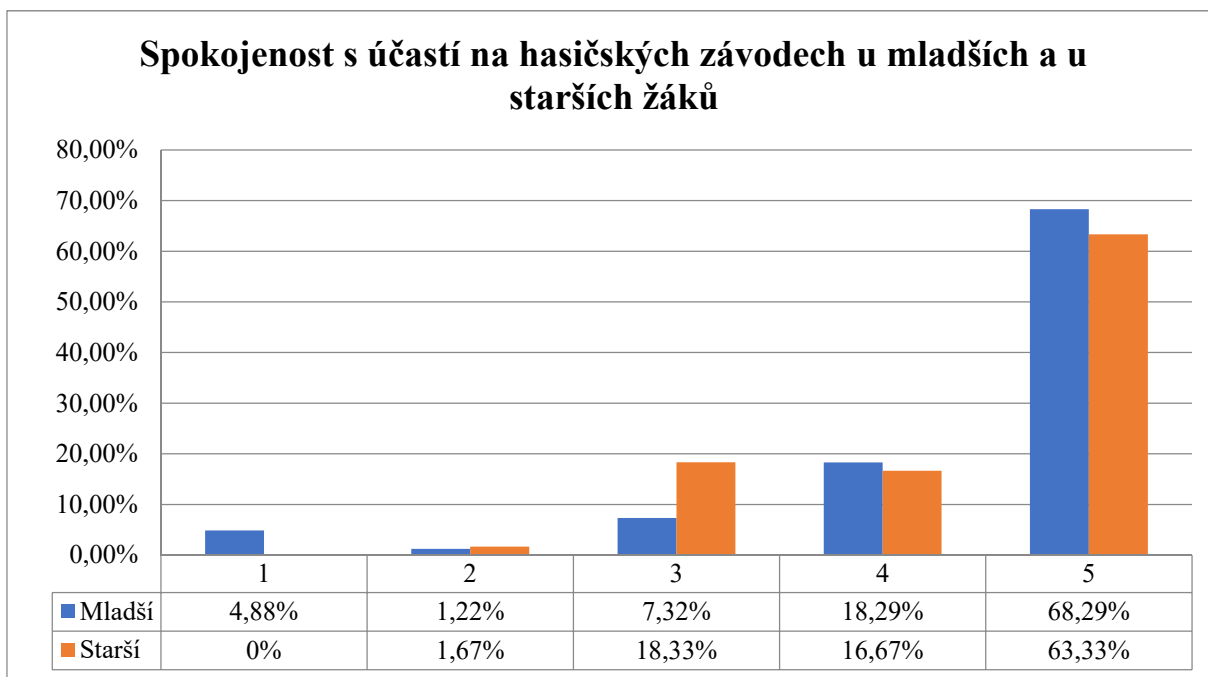

Tab. 25: Absolutní četnost ke grafu č. 27

Spokojenost s účastí na hasičských závodech u chlapců a u dívek		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
1	0	4
2	1	1
3	11	6
4	12	13
5	44	50

Jak chlapci (64,71 %), tak dívky (67,56 %) se rádi účastní hasičských závodů. Avšak více dívek než chlapců se hasičských závodů neúčastní ráda.

Graf 28: Relativní četnosti k položce č. 14.

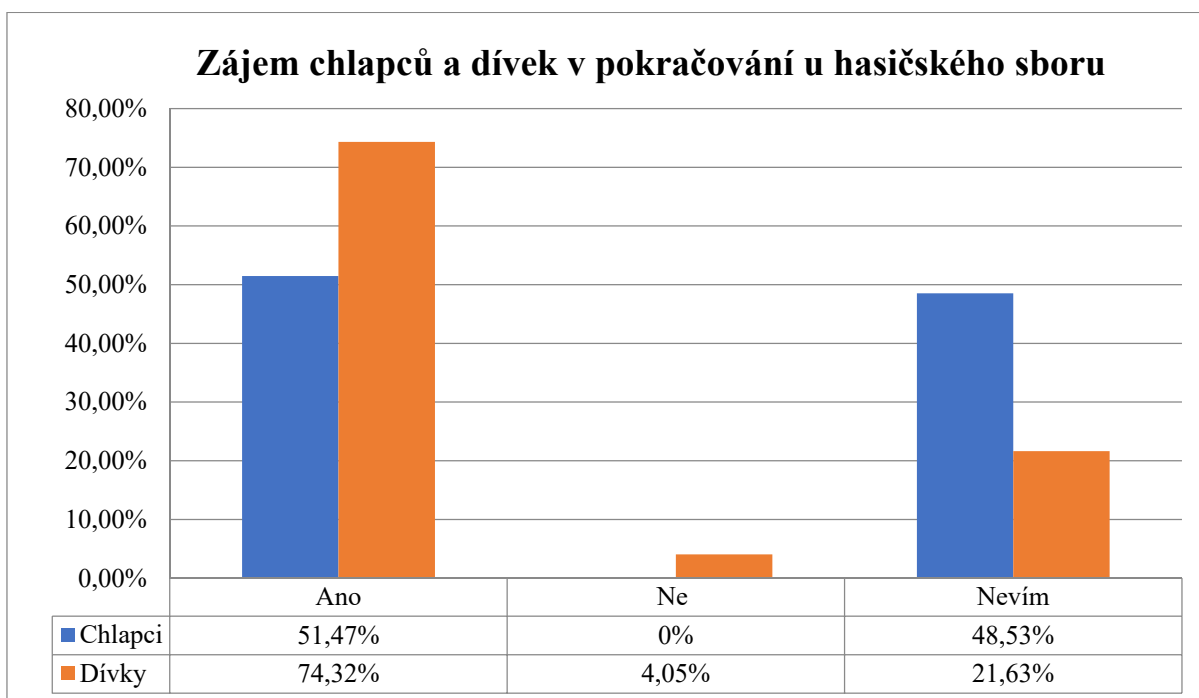
Tab. 26: Absolutní četnost ke grafu č. 28

Spokojenost s účastí na hasičských závodech u mladších a u starších žáků		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
1	4	0
2	1	1
3	6	11
4	15	10
5	56	38

Mladší i starší žáci se rádi účastní hasičských závodů, avšak mladší (68,29 %) raději než starší žáci (63,33 %).

Položka č. 15: Budoucí členství u hasičského sboru.

Graf 29: Relativní četnosti k položce č. 15.

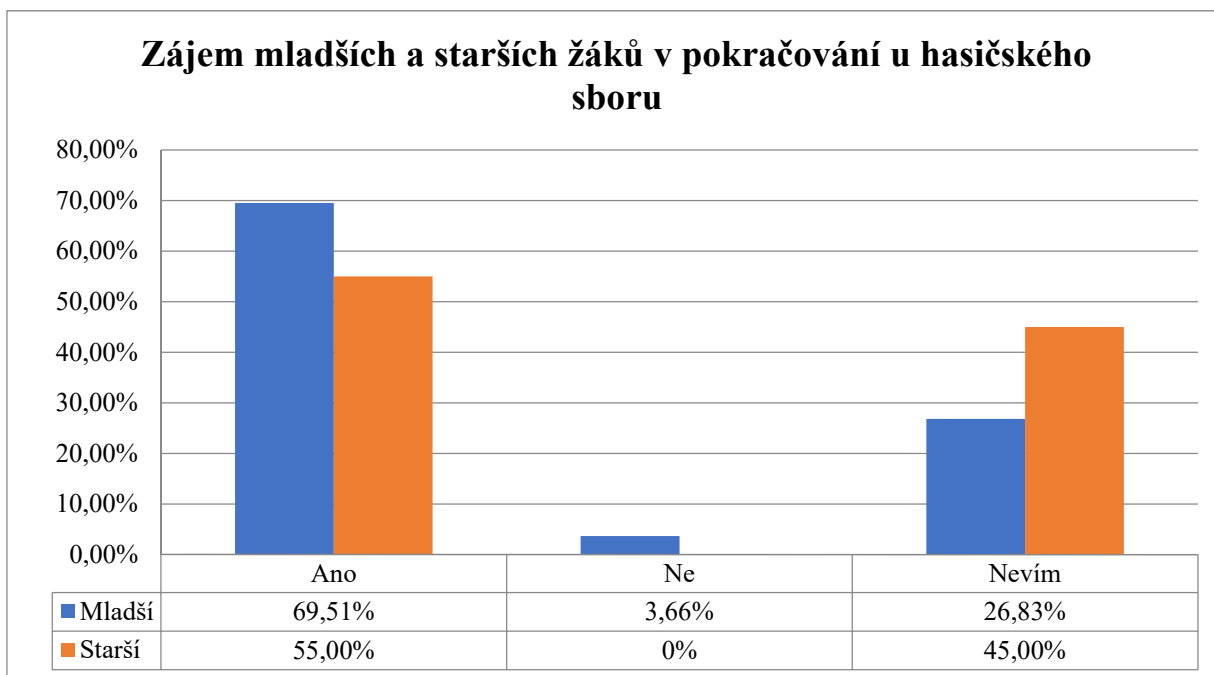

Tab. 27: Absolutní četnost ke grafu č. 29

Zájem chlapců a dívek v pokračování u hasičského sboru		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
Ano	35	55
Ne	0	3
Nevím	33	16

Dívky (74,32 %) nejčastěji zvolily, že by u hasičského sboru chtěly pokračovat. Více než polovina chlapců (51,47 %) by nadále chtěla pokračovat u hasičského sboru a méně než polovina (48,53 %) si ještě není jistá.

Graf 30: Relativní četnosti k položce č. 15.

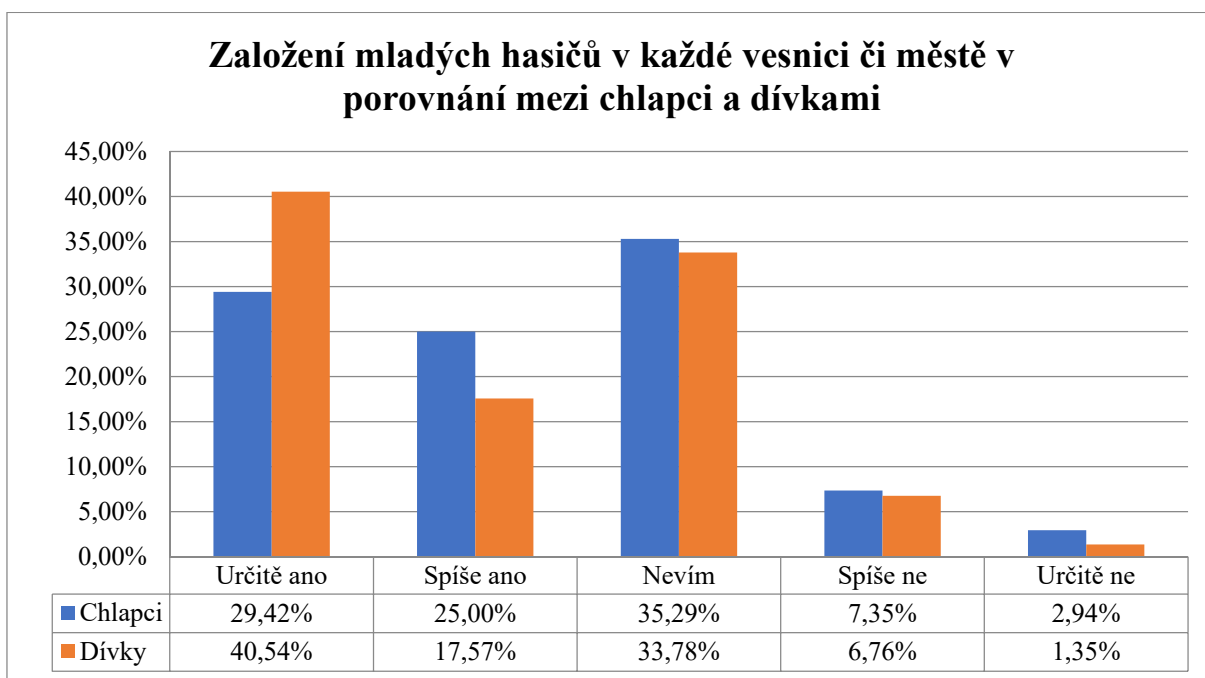
Tab. 28: Absolutní četnost ke grafu č. 30

Zájem mladších a starších žáků v pokračování u hasičského sboru		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
Ano	57	33
Ne	3	0
Nevím	22	27

I kategorie mladší a starších žáků by ráda pokračovala u dobrovolných hasičů. Avšak větší zájem jeví kategorie mladších žáků (69,51 %). Kategorie starších žáků (45,00 %) více váhá než kategorie mladších žáků (26,83 %).

Položka č. 16: Založení mladých hasičů v každé vesnici či městě.

Graf 31: Relativní četnosti k položce č. 16.

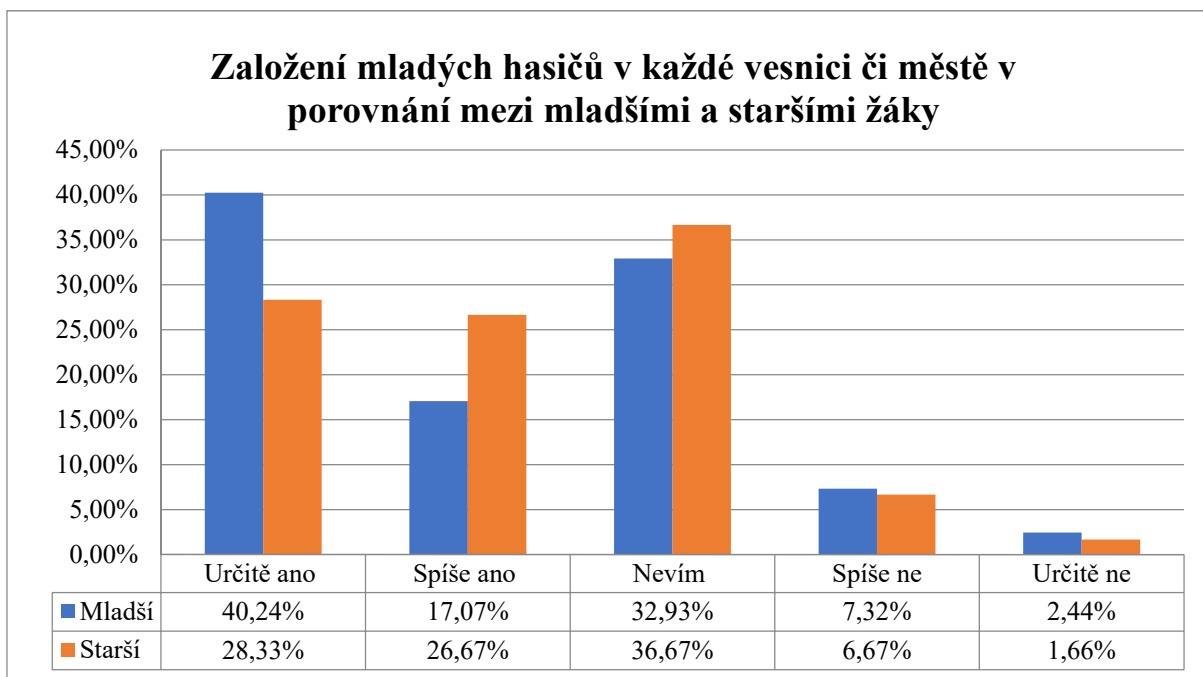

Tab. 29: Absolutní četnost ke grafu č. 31

Založení mladých hasičů v každé vesnici či městě v porovnání mezi chlapci a dívkami		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Chlapci	Dívky
Určitě ano	20	30
Spíše ano	17	13
Nevím	24	25
Spíše ne	5	5
Určitě ne	2	1

Kategorie chlapců se nejvíce shodla na odpovědi, že neví (35,29 %), zda by měli být mladí hasiči založeni v každé vesnici či městě. Naopak kategorie dívek (40,54 %) zvolila nejčastěji odpověď, že by určitě měli být založeni mladí hasiči v každé vesnici či městě.

Graf 32: Relativní četnosti k položce č. 16.

Tab. 30: Absolutní četnost ke grafu č. 32

Založení mladých hasičů v každé vesnici či městě v porovnání mezi mladšími a staršími žáky		
Absolutní četnost		
Dané odpovědi	Mladší	Starší
Určitě ano	33	17
Spíše ano	14	16
Nevím	27	22
Spíše ne	6	4
Určitě ne	2	1

Kategorie mladších (40,24 %) žáků nejčastěji odpověděla, že by určitě byla pro založení mladých hasičů jak ve vesnicích, tak ve městech. Naopak starší žáci (36,67 %) nevědí, zda by chtěli, aby byli mladí hasiči založeni jak ve vesnicích, tak ve městech.

Položka č. 17: *Další aktivity respondentů mimo mladé hasiče.*

Chlapci nejčastěji odpověděli, že je baví fotbal, hudební kroužek a tanec. Mezi další časté odpovědi chlapců patřilo, že nemají žádné jiné aktivity. Dívky nejčastěji zvolily, že mají aktivity, jako jsou ping pong, tenis a hudební kroužek.

Mladší žáci se věnují kromě mladých hasičů nejčastěji fotbalu, tanečnímu kroužku, tenisu a ping pongu. Starší žáci mají kromě kroužku mladých hasičů sportovní aktivity, hudební kroužek, fotbal a tanec. Mezi častou odpověď starších žáků bylo to, že kromě mladých hasičů nemají žádné jiné aktivity.

8.1 Ověřování hypotéz

Hypotézy byly vyhodnoceny pomocí testu chí kvadrát pro kontingenční tabulku. U všech stanovených hypotéz byla předem formulována nulová a alternativní hypotéza.

Hypotéza č. 1: V motivaci ke vstupu k mladým hasičům se liší chlapci od dívek.

H_{1A}: U chlapců jsou motivy ke vstupu k mladým hasičům zastoupeny v odlišném poměru než u dívek.

H₁₀: U chlapců jsou motivy ke vstupu k mladým hasičům zastoupeny ve stejném poměru jako u dívek.

Na základě získaných dat (graf č. 5 a 6 a tab. 3 a 4) z dotazníkového šetření byly vytvořeny kontingenční tabulky (31, 32, 33, 34, 35, 36) pro výpočet hypotéz.

Tab. 31: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „kamarádi“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	6 (5,27)	0 (3,35)	6 (6,70)	9 (7,66)	47 (45,01)	68
Dívky	5 (5,73)	7 (3,65)	8 (7,30)	7 (8,34)	47 (48,99)	74
Σ	11	7	14	16	94	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 7,38$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 7,38 < 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 7,38 a je tedy menší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Díky tomuto výpočtu můžeme zamítnout alternativní hypotézu a přijmout nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je motiv kamarád zastoupen ve stejném poměru jako u dívek.

Tab. 32: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „rodiče“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	8 (9,10)	15 (9,10)	12 (9,58)	8 (7,18)	25 (33,04)	68
Dívky	11 (9,90)	4 (9,90)	8 (10,42)	7 (7,82)	44 (35,96)	74
Σ	19	19	20	15	69	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 12,71$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 12,71 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 12,71 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je motiv rodič zastoupen v odlišném poměru než u dívek.

Tab. 33: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „**dlouholetá tradice v rodině**“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	19 (18,68)	9 (9,10)	10 (9,10)	13 (10,54)	17 (20,59)	68
Dívky	20 (20,32)	10 (9,90)	9 (9,90)	9 (11,47)	26 (22,41)	74
Σ	39	19	19	22	43	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 15,11$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 15,11 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 15,11 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je motiv dlouholeté tradice v rodině zastoupen v odlišném poměru než u dívek.

Tab. 34: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „malá nabídka jiných volnočasových aktivit v místě bydliště“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	11 (13,89)	14 (9,58)	23 (17,24)	8 (9,10)	12 (18,20)	68
Dívky	18 (15,11)	6 (10,42)	13 (18,76)	11 (9,90)	26 (19,80)	74
Σ	29	20	36	19	38	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 13,07$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 13,07 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 13,07 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je motiv malé nabídky jiných volnočasových aktivit zastoupen v odlišném poměru než u dívek.

Tab. 35: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „odměňování“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	18 (14,85)	6 (7,18)	8 (7,66)	7 (7,18)	29 (31,13)	68
Dívky	13 (16,16)	9 (7,82)	8 (8,34)	8 (7,82)	36 (33,87)	74
Σ	31	15	16	15	65	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 10,62$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 10,62 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 10,62 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je motiv odměňování zastoupen v odlišném poměru než u dívek.

Tab. 36: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1 pro odpověď „jiné“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	9 (22,03)	30 (22,99)	20 (14,85)	5 (3,83)	4 (4,31)	68
Dívky	37 (23,97)	18 (25,01)	11 (16,16)	3 (4,17)	5 (4,69)	74
Σ	46	48	31	8	9	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 23,07$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 23,07 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 23,07 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že u chlapců je jiný motiv zastoupen v odlišném poměru než u dívek.

Tab. 37: Shrnutí výsledků hypotéza č. 1

Dané odpovědi	Výsledky
Kamarádi	Přijetí nulové hypotézy
Rodiče	Přijetí alternativní hypotézy
Dlouholetá tradice v rodině	Přijetí alternativní hypotézy
Malá nabídka jiných volnočasových aktivit	Přijetí alternativní hypotézy
Odměňování	Přijetí alternativní hypotézy
Jiné	Přijetí alternativní hypotézy

Hypotéza č. 2: Ve vnímání toho, čím je kroužek mladých hasičů obohacuje, se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

H2_A: Hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínosy členství u mladých hasičů v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

H2₀: Hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínosy členství u mladých hasičů ve stejném poměru jako hasiči spadající do starší kategorie.

Na základě získaných dat (graf č. 11 a 12 a tab. 9 a 10) z dotazníkového šetření byly vytvořeny kontingenční tabulky (38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45) pro výpočet hypotéz.

Tab. 38: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „pohyb“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	2 (2,89)	23 (16,17)	2 (4,62)	5 (4,62)	50 (53,70)	82
Starší	3 (2,11)	5 (11,83)	6 (3,38)	3 (3,38)	43 (39,30)	60
Σ	5	28	8	8	93	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 11,68$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 11,68 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 11,68 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos pohybu v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 39: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „přátele“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	1 (1,73)	1 (5,78)	10 (10,39)	13 (12,70)	57 (51,39)	82
Starší	2 (1,27)	9 (4,23)	8 (7,61)	9 (9,30)	32 (37,61)	60
Σ	3	10	18	22	89	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 28,32$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 28,32 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 28,32 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos získání přátel v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 40: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „**přínos nových informací a zkušeností**“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	7 (6,35)	1 (4,62)	10 (12,70)	18 (16,17)	46 (42,16)	82
Starší	4 (4,65)	7 (3,38)	12 (9,30)	10 (11,83)	27 (30,85)	60
Σ	11	8	22	28	73	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 9,55$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 9,55 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 9,55 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos nových informací a zkušeností v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 41: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „**zažití úspěchu**“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	4 (4,04)	3 (5,20)	22 (24,25)	14 (13,86)	39 (34,65)	82
Starší	3 (2,96)	6 (3,80)	20 (17,75)	10 (10,14)	21 (25,35)	60
Σ	7	9	42	24	60	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 16,71$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 16,71 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 16,71 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos zažití úspěchu v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 42: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „využití volného času“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	5 (5,20)	7 (8,66)	17 (22,52)	16 (14,44)	37 (31,18)	82
Starší	4 (3,80)	8 (6,34)	22 (16,48)	9 (10,56)	17 (22,82)	60
Σ	9	15	39	25	54	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 14,63$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 14,63 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 14,63 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí hlavní přínos ve využití volného času v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 43: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „zábava“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	3 (2,31)	2 (6,93)	2 (9,24)	3 (8,66)	72 (54,86)	82
Starší	1 (1,69)	10 (5,07)	14 (6,76)	12 (6,34)	23 (40,15)	60
Σ	4	12	16	15	95	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 43,66$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 43,66 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 43,66 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí hlavní přínos zábavy v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 44: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „překonání sám sebe“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	1 (1,73)	9 (10,39)	12 (13,28)	9 (13,28)	51 (43,31)	82
Starší	2 (1,27)	9 (7,61)	11 (9,72)	14 (9,72)	24 (31,69)	60
Σ	3	18	23	23	75	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 7,92$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 7,92 < 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 7,92 a je tedy menší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Díky tomuto výpočtu můžeme zamítnout alternativní hypotézu a přijmout nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos překonávání sám sebe ve stejném poměru, jako hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 45: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2 pro odpověď „jiné“ (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	34 (21,94)	26 (25,99)	12 (20,21)	5 (8,09)	5 (5,78)	82
Starší	4 (16,06)	19 (19,01)	23 (14,79)	9 (5,92)	5 (4,23)	60
Σ	38	45	35	14	10	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 35,73$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 35,73 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 35,73 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí jiný druh přínosu než hasiči spadající do starší kategorie.

Tab. 46: Shrnutí výsledků hypotéza č. 2

Dané odpovědi	Výsledky
Pohyb	Přijetí alternativní hypotézy
Přátele	Přijetí alternativní hypotézy
Přínos nových informací a zkušeností	Přijetí alternativní hypotézy
Zažití úspěchu	Přijetí alternativní hypotézy
Využití volného času	Přijetí alternativní hypotézy
Zábava	Přijetí alternativní hypotézy
Překonání sám sebe	Přijetí nulové hypotézy
Jiné	Přijetí alternativní hypotézy

Hypotéza č. 3: Ve vnímání rivality mezi týmy se liší chlapci od dívek.

H3_A: U chlapců je vnímání rivality mezi týmy silnější než u dívek.

H3₀: U chlapců je vnímání rivality mezi týmy podobně silné jako u dívek.

Na základě získaných dat (graf č. 25 a tab. 23) z dotazníkového šetření byla vytvořena kontingenční tabulka (47) pro výpočet hypotéz.

Tab. 47: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 3 (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Chlapci	9 (13,89)	9 (7,18)	20 (20,11)	5 (5,75)	25 (21,07)	68
Dívky	20 (15,11)	6 (7,82)	22 (21,89)	7 (6,25)	19 (22,93)	74
Σ	29	15	42	12	44	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 17,32$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 17,32 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 17,32 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. **Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu.** Můžeme tedy říci, že u chlapců je vnímání rivality mezi týmy silnější než u dívek.

Hypotéza č. 4: Ve vnímání rivality mezi týmy se liší hasiči mladší kategorie od hasičů starší kategorie.

H_{4A}: Respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy silněji než respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů.

H₄₀: Respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy podobně silně jako respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů.

Na základě získaných dat (graf č. 26 a tab. 24) z dotazníkového šetření byla vytvořena kontingenční tabulka (48) pro výpočet hypotéz.

Tab. 48: Kontingenční tabulka k hypotéze č. 4 (hodnoty znamenají: 1 – nejméně, 5 – nejvíce).

	1	2	3	4	5	Σ
Mladší	24 (16,75)	6 (8,66)	24 (24,25)	8 (6,93)	20 (25,41)	82
Starší	5 (12,25)	9 (6,34)	18 (17,75)	4 (5,07)	24 (18,59)	60
Σ	29	15	42	12	44	142

Vypočítaná hodnota testového kritéria: $\chi^2 = 18,59$

Počet stupňů volnosti: $f = (2 - 1) \cdot (5 - 1) = 4$

Hladina významnosti 0,05

V tomto případě je $\chi^2 = 18,59 > 9,488$

Vypočítaná hodnota testového kritéria je 18,59 a je tedy větší než kritická hodnota 9,488 testového kritéria. **Přijímáme alternativní hypotézu a zamítáme nulovou hypotézu.** Můžeme tedy říci, že respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy silněji než respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů.

9 ZHODNOCENÍ A DISKUZE VÝSLEDKŮ

Hlavním cílem této kapitoly je zhodnocení výzkumného šetření. Výzkumné šetření bylo provedeno na hasičských závodech požárníkové všestrannosti. Do výzkumného šetření se ze základního souboru mladých hasičů v okrese Znojmo celkem zapojilo 145 respondentů. Při vyhodnocování musely být vyřazeny tři dotazníky z důvodu nedostatečného vyplnění. Konečný počet respondentů je tedy 142. Výzkum byl zaměřený na dvě skupiny, které jsme rozdělili do dvou kritérií, a to na chlapce a dívky a na mladší žáky a starší žáky. Hlavním cílem diplomové práce bylo popsat a zhodnotit motivaci dětí k jejich vstupu a aktivnímu zapojení ve sboru dobrovolných hasičů. Odpověď nalezneme u položky č. 5. Ze získaných dat vyplývá, že chlapce nejvíce motivují kamarádi (69,12 %) a odměňování (42,65 %). Chlapci, kteří zvolili nejčastěji odpověď kamarádi, očekávají, že u mladých hasičů nové kamarády poznají nebo se svými kamarády budou častěji v kontaktu.

Hlavní motiv u dívek je stejný, jako u chlapců (63,51 %). Na rozdíl od chlapců je další nejčastější motiv svými rodiči (59,46 %). Mnoho mladých hasičů má v rodině dobrovolného hasiče nebo alespoň bývalého dobrovolného hasiče. I díky tomu mohly dívky zvolit za druhou nejčastější odpověď právě rodiče. Rodiče, kteří působí u dobrovolných hasičů, umí děti vhodně motivovat k tomu, aby se k mladým hasičům přidaly a následovaly jejich rodinnou tradici nebo vhodně využily svůj volný čas. U kategorie mladších žáků byla taktéž zvolená odpověď kamarádi (76,83 %) a následně rodiče (59,76 %) a odměňování (50,00 %). U kategorie starších žáků převládá také odpověď kamarádi (51,66 %) a druhá nejčastější odpověď u starších žáků odměňování (40,00 %).

Je tedy patrné, že hlavní motivací ke vstupu k mladým hasičům je u všech kategorií motiv kamarádi. Děti mohou nové kamarády u mladých hasičů poznat nebo být už s těmi, které znají. Další nejčastější motivy byly pro děti odměňování a rodiče. Odměňování je velkou výhodou mladých hasičů. Děti na každých hasičských závodech dostanou malou odměnu za svoji snahu. A i díky tomu by děti mohly chtít vstoupit k mladým hasičům. V neposlední řadě je pro děti velký motivační faktor rodina. Rodina, která již několik generací působí u dobrovolných hasičů, může dítě vhodně motivovat ke vstupu k mladým hasičům a patřit tak do rodiny hasičů. Vhodně mohou motivovat své děti i rodiče, kteří nepatří k dobrovolným hasičům. Stačí, když dítě uvidí, že v něj rodiče věří, a že ho při každých hasičských závodech maximálně podpoří a pochválí.

Z položky č. 4, která se zabývá působností u mladých hasičů, je zřejmé, že chlapci jsou u mladých hasičů nejčastěji 2 – 5 let (39,71 %) a dívky jsou v kroužku nejčastěji 1 rok (44,60 %). Kategorie mladších žáků působí u mladých hasičů nejčastěji 1 rok (42,68 %) a starší žáci jsou nejčastěji v kroužku 2 – 5 let (41,66 %). Hlavní přínos členství mladých hasičů nalezneme u položky č. 6. Největším přínosem členství je u chlapců pohyb (72,07 %) a u dívek taktéž pohyb (89,20 %). Kategorie mladších považuje za největší přínos zábavu (87,80 %) a starší žáci zvolili nejčastěji pohyb (71,67 %). U položky č. 7, u které měli respondenti zaznamenat svoje postoje k účasti na požárním sportu chlapci (60,29 %) i dívky (79,74 %) jednoznačně odpověděli, že jsou rádi účastníky požárního sportu. Taktéž i kategorie mladších (78,05 %) i starších (60,00 %) žáků. Respondenti měli u následující položky zvolit, která složka požárního sportu je pro ně nejzajímavější. Chlapci preferují štafetu požárních dvojic (73,54 %) a dívky upřednostňují spíše požární útok (89,19 %). Mladší žáci zvolili nejčastěji štafetu požárních dvojic (75,61 %) a starší požární útok (73,33 %).

Položka č. 9 nám objasnila, jaký je nejčastější počet vedoucích v týmu. Chlapci nejčastěji uvedli, že jejich týmy vedou tři vedoucí (79,41 %) a dívky uvedly, že jejich týmy vede většinou jeden vedoucí (35,14 %). Mladší žáci uvedli, že tým vede jeden vedoucí (35,37 %) a starší zase, že tým vede šest vedoucích (28,05 %). U následující položky měli respondenti zaznamenat, na co jsou v jejich týmech nejvíce hrdí. Mezi nejčastější odpovědi patřily např.: na kamarády, na výhry, na vedoucí, na celý tým nebo na vzájemnou spolupráci. Položka č. 11 se zaměřuje na preferenci aktivit mladých u mladých hasičů. Chlapci nejčastěji zvolili odpověď pohybové disciplíny (80,88 %). Dívky preferují spíše zábavu (81,08 %). Mladší žáci taktéž upřednostňují zábavu (80,48 %), které je u mladých hasičů spousta. Starší žáci nejčastěji odpověděli, že preferují pohybové aktivity (81,67 %).

Další položka je zaměřená na spokojenost respondentů se svými vedoucími. Obě kategorie jak chlapci (50,00 %) a dívky (81,08 %), tak mladší (82,92 %) a starší (43,34%) jsou se svými vedoucími spokojeni. Avšak je důležité zmínit, že mezi skupinami je značný rozdíl. Chlapci jsou o něco méně spokojeni než dívky a mladší jsou více spokojeni než starší žáci. Následující položka se zabývá vědomím o rivalitě mezi týmy. Tato položka ukázala zajímavé výsledky. Chlapci (36,76 %) vnímají rivalitu mezi týmy intenzivněji než dívky (28,68 %). Je patrné, že chlapci i dívky si myslí, že v týmech rivalita určitě panuje. U kategorie mladších žáků je vědomí o rivalitě spíše nižší. Větší část respondentů odpověděla,

že rivalitu nevnímají vůbec nebo jen velice málo. Starší žáci naopak rivalitu pocítují mnohem více než žáci mladší.

Další položka je zaměřená na spokojenost s účastí na hasičských závodech. Jak chlapci (64,71 %), tak dívky (67,56 %) jsou spokojeni s jejich účastí. Taktéž kategorie mladších (68,29%) i starších (63,33 %) žáků. Následující položka se respondentů ptá, zda by měli zájem o budoucí členství u hasičského sboru. Více dívek (74,32 %) než chlapců (51,47 %) by zájem mělo. Ale i mnoho chlapců (48,53 %) a dívek (21,63 %) ještě neví, zda chce pokračovat u hasičského sboru. Kategorie mladších žáků (69,51 %) by raději pokračovala u hasičského sboru než kategorie starších žáků (55,00 %). Předposlední položka zjišťuje, zda by respondenti byli pro založení mladých hasičů v každé vesnici či městě. Nejčastější odpověď chlapců je nevim (35,29 %). Dívky (40,54 %) nejčastěji odpověděly, že by určitě byly pro založení. Mladší žáci (40,24 %) uvedli, že by taktéž byli určitě pro založení mladých hasičů. Starší žáci (36,67 %) nejčastěji odpověděli, že neví, zda založit mladé hasiče v každé vesnici či městě.

Poslední položka, tedy položka č. 17 se zaměřuje na další aktivity respondentů mimo mladé hasiče. Mezi nejčastější odpovědi chlapců patří například fotbal, hudební kroužek nebo tanec. Dívky nejčastěji uvedly ping pong, tenis a hudební kroužek. Mladší žáci se věnují kromě mladých hasičů fotbalu, tenisu nebo ping pongu. Starší žáky baví kromě kroužku mladých hasičů například sportovní aktivity, hudební kroužek nebo také žádné jiné aktivity nemají.

V této práci byly stanoveny celkem čtyři hypotézy. Na každou část odpovědí z dané položky byly vytvořeny samostatné kontingenční tabulky. U hypotézy č. 1 byly potvrzeny staticky významné rozdíly v motivaci ke vstupu k mladým hasičům. U kontingenční tabulky s odpovědí „**kamarádi**“ byla přijata nulová hypotéza. Tudíž u této části můžeme říci, že u chlapců je motiv kamarád zastoupen ve stejném poměru jako u dívek. Statisticky nebyla mezi chlapci a dívkami prokázána rozdílná míra výskytu. U následujících odpovědí „**rodiče, dlouholetá tradice v rodině, malá nabídka volnočasových aktivit, odměňování a jiné**“ byla přijata alternativní hypotéza. Je tedy patrné, že u chlapců jsou zaznamenané motivy ke vstupu k mladým hasičům zastoupeny v odlišném poměru než u dívek.

U hypotézy č. 2 s odpověďmi „**pohyb, přátele, přínos nových informací a zkušeností, zažití úspěchu, využití volného času, zábava a jiné**“ byla přijata alternativní hypotéza. Je

tedy zřejmé, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí zaznamenané přínosy členství u mladých hasičů v jiném poměru než hasiči spadající do starší kategorie. U odpovědi „**překonání sám sebe**“ byla přijata nulová hypotéza. Můžeme tedy říci, že hasiči spadající do mladší kategorie uvádějí přínos „**překonání sám sebe**“ ve stejném poměru jako hasiči spadající do starší kategorie. U hypotézy č. 3 byla přijata alternativní hypotéza. Je tedy patné, že u chlapců je vnímání rivality mezi týmy silnější než u dívek.

Hypotéza č. 4 taktéž přijímá alternativní hypotézu. Je zřejmé, že respondenti, kteří spadají do kategorie starších hasičů, vnímají rivalitu mezi týmy silněji než respondenti, kteří spadají do kategorie mladších hasičů. Můžeme tedy říct, že u většiny odpovědí byla přijata alternativní hypotéza a tudíž byly potvrzeny statisticky významné rozdíly jak v motivaci, tak ve vnímání toho, čím je kroužek obohacuje ale i ve vnímání rivality mezi kategoriemi (chlapci x dívky, mladší x starší).

ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na téma vztah dětí k účasti na požárním sportu. Hlavním cílem práce bylo zhodnotit a popsat motivaci dětí k jejich vstupu a aktivnímu zapojení ve sboru dobrovolných hasičů. Dílčími cíli bylo charakterizovat, které složky požárního sportu jsou pro dotazované mladé hasiče nejzajímavější, analyzovat spokojenost dotazovaných dětí s jejich zapojením ve sboru mladých hasičů, a popsat, jak dotazované děti vnímají rivalitu mezi týmy mladých hasičů.

Tato práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a část empirickou. Teoretická část se zabývá pěti hlavními tématy, a to volným časem dětí, kde je zahrnuta definice volného času, funkce volného času, výchova ve volném čase a také charakteristika cílové skupiny. Další kapitola je sbor dobrovolných hasičů, kde je vysvětleno, co je to sbor dobrovolných hasičů, kdo je nebo může být mladým hasičem a osobnost vedoucího mladých hasičů. Třetí kapitola je věnována pedagogické činnosti u mladých hasičů, která je zaměřená na cíle a pravidla mladých hasičů a také kroniku, kterou musí každé družstvo vést. Následující kapitola se zabývá celoročními aktivitami mladých hasičů, kam patří požární útok, požární útok s překážkami CTIF, štafeta 4 x 60 metrů, štafeta CTIF, štafeta požárních dvojic a závod požárnícké všestrannosti. Poslední kapitola se zabývá motivací, jejím základním vymezením a motivací dobrovolníků, kteří působí u mladých hasičů.

Empirická je také rozdělena do několika kapitol. Celá empirická část práce se zabývá kvantitativním výzkumem. Tento výzkum byl uskutečněn pomocí metody dotazníkového šetření. Výzkumného šetření se zúčastnilo celkem 145 respondentů. Z celkového počtu musely být vyřazeny tři dotazníky, které nebyly dostatečně vyplněny.

Je patrné, že díky dotazníkovému šetření víme, že děti jsou nejvíce motivované ke vstupu do mladých hasičů kamarády, odměňováním a rodiči. Tyto tři výsledky, které jsme zjistili, jsou velice zásadní. Díky nim může mnoho vedoucích správně nasměrovat svoji motivaci vůči novým uchazečům. Z výsledků je také patrné, která motivace je vhodnější pro chlapce nebo pro dívky nebo jak motivovat již zavedený tým a družstva mladších i starších žáků. Motivace je v kroužku mladých hasičů velice důležitá. Je nutné děti vést k určitým cílům, aby jejich družstvo patřilo mezi ty nejlepší.

Dalším zajímavým zjištěním této práce je, že děti v kroužku mladých hasičů preferují určité složky požárního sportu. Většinu chlapců by se chtěla zaměřit na štafetu požárních

dvojic, tak jako kategorie strašich naopak dívky a mladší žáci by se chtěli věnovat spíše požárnímu útoku.

Velice přínosným zjištěním je povědomí o rivalitě mezi týmy. Soutěživost mezi týmy vnímají převážně chlapci a starší žáci. U dívek a mladších žáků není soupeřivost tolik vnímaná. Rivalita mezi týmy je na hasičských závodech velice sledovaná. Mnoho družstev je schopno pro výhru udělat nemožné. Děti se často urážejí, nadávají si nebo se posmívají ostatním družstvům jen proto, aby ostatní týmy oslabily. Takové chování je na hasičských závodech naprosto nepřijatelné, a pokud některý z rozhodčích něco takového zaznamená je celé družstvo diskvalifikováno.

Věřím, že tato diplomová práce bude užitečná i pro další studenty nebo vedoucí mladých hasičů a zároveň výsledky výzkumu pomohou k lepší motivaci dětí a k jejich aktivnímu zapojení u mladých hasičů a hlavně k udržení tohoto kroužku.

SEZNAM ZKRATEK

- SDH – Sbor dobrovolných hasičů
- z. s. – Zapsaný spolek
- JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů
- SH ČMS – Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
- CTIF – Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů
- apod. – a podobně
- aj. – a jiné
- např. – například
- tzv. – tak zvaný
- č. - číslo
- tab. – tabulka
- obr. – obrázek

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulky

Tab. 1. Absolutní četnost ke grafu č. 3

Tab. 2. Absolutní četnost ke grafu č. 4

Tab. 3. Absolutní četnost ke grafu č. 5

Tab. 4. Absolutní četnost ke grafu č. 6

Tab. 5 Absolutní četnost ke grafu č. 7

Tab. 6 Absolutní četnost ke grafu č. 8

Tab. 7 Absolutní četnost ke grafu č. 9

Tab. 8 Absolutní četnost ke grafu č. 10

Tab. 9 Absolutní četnost ke grafu č. 11

Tab. 10 Absolutní četnost ke grafu č. 12

Tab. 11 Absolutní četnost ke grafu č. 13

Tab. 12 Absolutní četnost ke grafu č. 14

Tab. 13 Absolutní četnost ke grafu č. 15

Tab. 14 Absolutní četnost ke grafu č. 16

Tab. 15 Absolutní četnost ke grafu č. 17

Tab. 16 Absolutní četnost ke grafu č. 18

Tab. 17 Absolutní četnost ke grafu č. 19

Tab. 18 Absolutní četnost ke grafu č. 20

Tab. 19 Absolutní četnost ke grafu č. 21

Tab. 20 Absolutní četnost ke grafu č. 22

Tab. 21 Absolutní četnost ke grafu č. 23

Tab. 22 Absolutní četnost ke grafu č. 24

Tab. 23 Absolutní četnost ke grafu č. 25

Tab. 24 Absolutní četnost ke grafu č. 26

Tab. 25 Absolutní četnost ke grafu č. 27

Tab. 26 Absolutní četnost ke grafu č. 28

Tab. 27 Absolutní četnost ke grafu č. 29

Tab. 28 Absolutní četnost ke grafu č. 30

Tab. 29 Absolutní četnost ke grafu č. 31

Tab. 30 Absolutní četnost ke grafu č. 32

Tab. 31 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 32 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 33 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 34 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 35 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 36 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 1

Tab. 37 Shrnutí výsledků hypotézy č. 1

Tab. 38 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 39 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 40 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 41 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 42 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 43 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 44 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 45 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 2

Tab. 46 Shrnutí výsledků hypotézy č. 2

Tab. 47 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 3

Tab. 48 Kontingenční tabulka k hypotéze č. 4

Grafy

Graf 1: Zobrazení kategorie hasičů

Graf 2: Pohlaví respondentů

Graf 3: Relativní četnost k položce č. 4

Graf 4: Relativní četnost k položce č. 4

Graf 5: Relativní četnost k položce č. 5

Graf 6: Relativní četnost k položce č. 5

Graf 7: Relativní četnost k položce č. 5

Graf 8: Relativní četnost k položce č. 5

Graf 9: Relativní četnost k položce č. 6

Graf 10: Relativní četnost k položce č. 6

Graf 11: Relativní četnost k položce č. 6

Graf 12: Relativní četnost k položce č. 6

Graf 13: Relativní četnost k položce č. 7

Graf 14: Relativní četnost k položce č. 7

Graf 15: Relativní četnost k položce č. 8

Graf 16: Relativní četnost k položce č. 8

Graf 17: Relativní četnost k položce č. 8

Graf 18: Relativní četnost k položce č. 8

Graf 19: Relativní četnost k položce č. 11

Graf 20: Relativní četnost k položce č. 11

Graf 21: Relativní četnost k položce č. 11

Graf 22: Relativní četnost k položce č. 11

Graf 23: Relativní četnost k položce č. 12

Graf 24: Relativní četnost k položce č. 12

Graf 25: Relativní četnost k položce č. 13

Graf 26: Relativní četnost k položce č. 13

Graf 27: Relativní četnost k položce č. 14

Graf 28: Relativní četnost k položce č. 14

Graf 29: Relativní četnost k položce č. 15

Graf 30: Relativní četnost k položce č. 15

Graf 31: Relativní četnost k položce č. 16

Graf 32: Relativní četnost k položce č. 16

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Vlastní vyobrazení požárního útoku

Obr. 2 Vlastní vyobrazení štafety 4 x 60 m

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.

BENDL, Stanislav. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4248-9.

ČAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.

ČÁPOVÁ, Ivana. *Hnutí dobrovolných hasičů jako tradiční instituce trávení volného času a jeho historické proměny*. Olomouc, 2012. 72 s. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D.

ČÁP, Jan. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-x.

FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2017. ISBN 9788074521300.

FILIPCOVÁ, Blanka. *Člověk, práce, volný čas*. Praha: Svoboda, 1966. Sociologická knižnice (Svoboda).

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

HÁJEK, Bedřich. *Nástin metodiky vedení zájmové činnosti*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7290-265-1.

HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro střední školy*. Vyd. 3. Praha: Fortuna, 2003. ISBN 80-7168-876-2.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KRATOCHVÍLOVÁ, Emília. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogické teorii a v praxi*. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2004. ISBN 8022319309.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.

KUČERA, Dalibor. *Moderní psychologie: hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4621-0.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9.

NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. V Praze: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6.

Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání : 1970-2006. Karlovy Vary: Český hasič, 2007. ISBN 978-80-254-1762-1.

NĚMEC, Jiří. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.

POSPÍŠILOVÁ, Helena, ed. *Mládež, hodnoty a volný čas*. Olomouc: Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-036-3.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. 6., rev. a dopl. vyd., V Grada Publishing 2. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3133-9.

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. *SMĚRNICE HRÝ PLAMEN*. Metodická pomůcka pro vedoucí a instruktory. Praha, 2016.

ŠEVČÍKOVÁ, Aneta. *Volnočasové aktivity dospívající mládeže ve sboru dobrovolných hasičů*. Brno, 2018. 120 s. Diplomová práce. Masarykova Univerzita v Brně. Vedoucí práce Mgr. Pavel Pecina, Ph.D.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. *Přehled vývojové psychologie*. 3., upr. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. Studijní texty. ISBN 978-80-244-2433-0.

THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0714-6.

TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-178-6.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

VÁŽANSKÝ, Mojmír a Vladimír SMĚKAL. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 1995. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-901737-9-9.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

ZEMÁNKOVÁ, Věra. *Volnočasové aktivity dětí v kroužku mladých hasičů*. Brno, 2014. 46 s. Bakalářská diplomová práce. Masarykova Univerzita v Brně. Vedoucí práce doc. PhDr. Dana Knotová, Ph.D.

Internetové zdroje

Česká rada dětí a mládeže u příležitosti předsednictví České republiky v Radě EU. MLÁDEŽ ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. 2008. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <http://www.crdm.cz/download/publikace/mladez-CR-web.pdf>

Činnost mladých hasičů SDH Jaroslavice (Fufles). Sbor dobrovolných hasičů Jaroslavice u Zlína. [online]. 2020. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.sdhjaroslavice.cz/cinnost-mladeze-sdh-jaroslavice-zlin/>

Hra Plamen. Koncepce činnosti s kolektivem mladých hasičů do roku 2020. [online]. 2020. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://mladez.dh.cz/images/Dokumenty/mladez/dokumenty/Koncepce-innosti-s-kolektivy-MH-do-roku-2020.pdf>

Hra Plamen. Mladí hasiči Letkov. [online]. 2020. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://hasicataletkov.estranky.cz/clanky/hra-plamen.html>

Mladí hasiči. sbor dobrovolných hasičů blovice. [online]. 2020. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <http://www.sdhblovice.cz/mladi-hasici>

Mládež: Vedoucí a instruktoři kolektivu mladých hasičů. Vzdělávání členů SH ČMS. [online]. 2014. [cit. 2020-01-30].

Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=68&head=165&subhead=447>

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Úvodní strana. [online]. 2015. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.dh.cz/>

Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů SH ČMS. Učební texty pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů. [online]. 2008. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: http://www.sdhivancice.funsite.cz/ke_stazeni/Ucebni_texty_pro_vedouci_a_instruktory_kolektivu_mladych_hasicu.pdf

Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. [online]. 2012. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: https://www.mshpraha.cz/index.php/component/jdownloads/send/13-vedoucimladeze/50-smernice-cinnosti-s-kolektivy-mh?option=com_jdownloads

Směrnice hry Plamen. Požární útok. [online]. 2016. [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: [file:///C:/Users/Sab%C4%8Da/Downloads/smernice%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Sab%C4%8Da/Downloads/smernice%20(2).pdf)

Stanovy SH ČMS. Cíl a základní podmínky činnosti [online]. 2017. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://mladez.dh.cz/images/Dokumenty/mladez/dokumenty/Stanovy-SH-MS-2017.pdf>

Učební texty pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů. [online]. 2008. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <file:///C:/Users/Sab%C4%8Da/Downloads/ucebni-texty.pdf>

Zákon České národní rady o požární ochraně. Zákony pro lidi. [online]. 2010. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: **Dotazník**

Příloha č. 1: **Dotazník**

Dotazník

Chlapci a dívky,

jsem studentka posledního ročníku magisterského studia na Pedagogické fakultě v Olomouci. Předkládám Vám dotazník, který je součástí průzkumného šetření.

Požádala bych Vás, abyste si celý dotazník pozorně přečetly a zaznamenaly odpověď, která je podle Vás nejvíce výstižná pro danou otázku. Tento dotazník slouží pouze pro průzkumné šetření.

Dotazník je zcela anonymní.

Děkuji za Váš čas a ochotu vyplnit tento dotazník.

Bc. Sabina Bognerová

1. Uveďte vaši kategorii.
 - a) Mladší
 - b) Starší

2. Uveďte pohlaví.
 - a) Chlapec
 - b) Dívka

3. Jak dlouho působíte u mladých hasičů?
 - a) Méně než 1 rok
 - b) 1 rok
 - c) 2-5 roků
 - d) Více než 5 roků

4. Kdo nebo co tě motivovalo se přidat k mladým hasičům? (1 – nemotivovalo vůbec, 5 – motivovalo hodně).

a) Kamarádi	1	2	3	4	5
b) Rodiče	1	2	3	4	5
c) Dlouholetá tradice v rodině	1	2	3	4	5
d) Malá nabídka jiných volnočasových aktivit v místě, kde bydlím	1	2	3	4	5
e) Odměňování	1	2	3	4	5
f) Jiné	1	2	3	4	5

5. Co ti přináší členství u mladých hasičů? (1 – nepřináší vůbec, 5 – přináší hodně).

a) Pohyb	1	2	3	4	5
b) Přátele	1	2	3	4	5
c) Přínos nových informací a zkušeností	1	2	3	4	5
d) Zažití úspěchu	1	2	3	4	5
e) Využití volného času	1	2	3	4	5
f) Zábavu	1	2	3	4	5
g) Překonání sám sebe	1	2	3	4	5
g) Jiné	1	2	3	4	5

6. Jsi rád/a, že jsi účastníkem požárního sportu? (1 - nejméně, 5 - nejvíce)

1 2 3 4 5

7. Jaká část požárního sportu je pro tebe nejzajímavější? (1 – vůbec není zajímavá, 5 – hodně zajímavá)

a) Požární útok	1	2	3	4	5
b) Požární útok s překážkami CTIF	1	2	3	4	5
c) Závod požárnické všestrannosti	1	2	3	4	5
d) Štafeta CTIF	1	2	3	4	5
e) Štafeta 4x60	1	2	3	4	5
f) Štafeta požárních dvojic	1	2	3	4	5

8. Kolik vedoucích vede tvůj tým?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5
- f) Jiné (doplň)-----

9. Na co jsi ve vašem týmu nejvíce pyšný a co ti dělá největší radost? Napiš alespoň jednu větu.

10. Jaké aktivity preferuješ? (1 - nejméně, 5 - nejvíce)

a) Pohybové disciplíny	1	2	3	4	5
b) Vzdělávání	1	2	3	4	5
c) Hry	1	2	3	4	5
d) Zábava	1	2	3	4	5
h) Jiné	1	2	3	4	5

11. Jsi spokojený/á s vedoucím mládeže, který je s vámi nejčastěji? Ohodnot': (1- nejhorší, 5- nejlepší).

1 2 3 4 5

12. Myslíš si, že panuje mezi týmy velká rivalita? (1 - žádná, 5 – hodně velká)

1 2 3 4 5

13. Účastníš se rád/a hasičských závodů? (1- vůbec rád/a, 5- hodně rád/a).

1 2 3 4 5

14. Chtěl/a by si v budoucnu pokračovat u hasičského sboru?

- a) Ano, baví mě to
- b) Ne, nebaví mě to
- c) Ještě nevím

15. Myslíš si, že by mladé hasiče měli založit v každé vesnici či městě?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

16. Napiš, jaké máš další aktivity mimo hasiče, a které tě nejvíce baví? (1 – nejméně, 5 - nejvíce).

➤ -----	1 2 3 4 5
➤ -----	1 2 3 4 5
➤ -----	1 2 3 4 5
➤ -----	1 2 3 4 5
➤ -----	1 2 3 4 5

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Sabina Bognerová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Vztah dětí k účasti na požárním sportu
Název v angličtině:	Relation of children to participation in fire sport
Anotace práce:	<p>Diplomová práce se zabývá vztahem dětí k účasti na požárním sportu. Hlavním cílem této práce je popsat a zhodnotit motivaci dětí k jejich vstupu a aktivnímu zapojení ve sboru dobrovolných hasičů. V teoretické části jsou zahrnuty kapitoly o volném čase dětí, sboru dobrovolných hasičů, motivaci, pedagogické činnosti, ale také část vývojové psychologie.</p> <p>Empirická část diplomové práce uvádí dosavadní poznatky, metodologii výzkumu a výsledky výzkumného šetření. Výzkumné šetření bylo realizováno za pomoci dotazníku.</p>
Klíčová slova:	Volný čas, děti, mladší školní věk, starší školní věk, výchova ve volném čase, sbor dobrovolných hasičů, mladí hasiči, požární sport.
Anotace v angličtině:	The diploma thesis deals with the relationship of children to participation in fire sports. The main goal of this work is to describe and evaluate the motivation of children to enter and actively participate in the volunteer fire brigade. The theoretical part includes chapters on children's free time, volunteer fire brigade, motivation, pedagogical activities, but also part of developmental psychology. The empirical part of the diploma thesis presents the current knowledge, research methodology and research results. The research was carried out using a questionnaire.
Klíčová slova v angličtině:	Leisure time, children, younger school age, older school age, free time education, volunteer fire brigade, young fire brigade, fire sport.
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1: Dotazník: Vztah dětí k účasti na požárním sportu
Rozsah práce:	108 stran
Jazyk práce:	český jazyk